

DUTCH BIRDING

VOLUME 36 • NO 5 • 2014

Dutch Birding

Internationaal tijdschrift over
Palaarctische vogels

REDACTIE

Dutch Birding
Duinlustparkweg 98A
2082 EG Santpoort-Zuid
Nederland
editors@dutchbirding.nl

FOTOREDACTIE

Dutch Birding
p/a René Pop
Postbus 31
1790 AA Den Burg-Texel
Nederland
rene.pop@dutchbirding.nl

ABONNEMENTENADMINISTRATIE

Maartje Doorn
Dutch Birding Association
Postbus 75611
1070 AP Amsterdam
Nederland
circulation@dutchbirding.nl

WWW.DUTCHBIRDING.NL

webredactie@dutchbirding.nl

BESTUUR

Dutch Birding Association
Postbus 75611
1070 AP Amsterdam
Nederland
dba@dutchbirding.nl

COMMISSIE DWAALGASTEN

NEDERLANDSE AVIFAUNA
CDNA
Duinlustparkweg 98A
2082 EG Santpoort-Zuid
Nederland
cdna@dutchbirding.nl

COMMISSIE SYSTEMATIEK

NEDERLANDSE AVIFAUNA
CSNA, p/a George Sangster
csna@dutchbirding.nl

INSPREEKLIJN
010-4281212

INTERNET
www.dutchbirding.nl

Dutch Birding

HOOFDREDACTEUR Arnoud van den Berg (023-5378024, arnoud.van.den.berg@dutchbirding.nl)

ADJUNCT HOOFDREDACTEUR Enno Ebels (030-2961335, enno.ebels@dutchbirding.nl)

UITVOEREND REDACTEUR André van Loon (020-6997585, andre.van.loon@dutchbirding.nl)

FOTOGRAFISCH REDACTEUR René Pop (0222-316801, rene.pop@dutchbirding.nl)

REDACTIERAAD Peter Adriaens, Sander Bot, Ferdy Hieselaar, Gert Ottens, Roy Slaterus, Roland van der Vliet en Rik Winters

REDACTIE-ADVIESRAAD Peter Barthel, Mark Constantine, Andrea Corso, Dick Forsman, Ricard Gutiérrez, Killian Mullarney, Klaus Malling Olsen, Magnus Robb, Hadoram Shirihai en Lars Svensson

REDACTIEMEDEWERKERS Max Berlijn, Harvey van Diek, Nils van Duivendijk, Steve Geelhoed, Marcel Haas, Jan van der Laan, Hans van der Meulen, Martijn Renders, Kees Roselaar, Vincent van der Spek, Jan Hein van Steenis, Pieter van Veelen en Peter de Vries

LAY-OUT André van Loon

PRODUCTIE André van Loon en René Pop

ADVERTENTIES Debby Doodeman, p/a Dutch Birding, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam
advertising@dutchbirding.nl

ABONNEMENTEN De abonnementsprijs voor 2014 bedraagt: EUR 39.50 (Nederland en België), EUR 40.00 (rest van Europa) en EUR 43.00 (landen buiten Europa). Abonnees in Nederland ontvangen ook de dvd-compilatie over zeldzame soorten in Nederland.

U kunt zich abonneren door het overmaken van de abonnementsprijs op bankrekening (IBAN): NL95 INGB 0000 1506 97; BIC: INGBNL2A ten name van Dutch Birding Association te Amsterdam, ovv 'abonnement Dutch Birding' en uw postadres. Het abonnement loopt per kalenderjaar. Na ontvangst van de betaling worden reeds verschenen nummers van de lopende jaargang nagezonden.

Dutch Birding is een tweemaandelijks tijdschrift. Het publiceert originele artikelen en mededelingen over morfologie, systematiek, voorkomen en verspreiding van vogels in de Benelux, Europa en elders in het Palaarctische gebied. Het publiceert tevens bijdragen over vogels in het Aziatisch-Pacifische gebied en andere gebieden.

Voor taxonomie, volgorde en naamgeving van vogels in Dutch Birding worden de volgende overzichten aangehouden: *Dutch Birding-vogelnamen* door A B van den Berg (2008, Amsterdam; online update 2014, www.dutchbirding.nl/page.php?page_id=228) (taxonomie en wetenschappelijke, Nederlandse en Engelse namen van West-Palaarctische vogels); *The Howard and Moore complete checklist of the birds of the world* (derde editie, door E C Dickinson (redactie) 2003; vierde editie, deel 1, door E C Dickinson & J V Remsen Jr (redactie) 2013) (taxonomie en wetenschappelijke namen van overige vogels van de wereld); en *IOC world bird names 4.3* door F Gill & D Donsker (2014, www.worldbirdnames.org) (Engelse en Nederlandse namen van overige vogels in de wereld; Nederlandse namen door P Vercruijse en A J van Loon).

Voor (de voorbereiding van) bijzondere publicaties op het gebied van determinatie en/of taxonomie kan het Dutch Birding-fonds aan auteurs een financiële bijdrage leveren (zie Dutch Birding 24: 125, 2001, en www.dutchbirding.nl onder 'Tijdschrift').

www.dutchbirding.nl

WEBREDACTIE Garry Bakker, Gijsbert van der Bent, Wietze Janse en Ben Wielstra. FOTOREDACTIE Herman Bouman, Jaap Denee en Menno van Duijn. GELUIDENREDACTIE Kasper Hendriks WEBMASTERS Albert van den Ende en Jeroen van Vianen (DBAlerts).

Dutch Birding Association

BESTUUR Arjan van Egmond (voorzitter, 071-4010656; 06-21585788), Rob Gordijn, Toy Janssen, Marten Miske (secretaris), Kees de Vries (penningmeester) en Han Zevenhuizen; tevens is de redactie van Dutch Birding met een zetel vertegenwoordigd. BESTUURSMEDEWERKERS Jurriën van Deijk, Debby Doodeman, Maartje Doorn, Thomas van der Es, Wietze Janse (Dutch Bird Alerts), Arnold Meijer, Marc Plomp, Henk van Rijswijk, Pieter van Veelen, Jeroen van Vianen, Ruben Vlot en Steven Wytama.

Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA)

LEDEN Rob van Bemmelen, Sander Bot, Nils van Duivendijk (voorzitter), Ies Meulmeester, Arjan Ovaas, Willem van Rijswijk, Roy Slaterus en Rik Winters. MEDEWERKER Marcel Haas (archivaris). De CDNA is een commissie van de Dutch Birding Association en de Nederlandse Ornithologische Unie.

Commissie Systematiek Nederlandse Avifauna (CSNA)

LEDEN Arnoud van den Berg, André van Loon, Kees Roselaar en George Sangster (secretaris). De CSNA is een commissie van de Dutch Birding Association en de Nederlandse Ornithologische Unie.

© 2014 Stichting Dutch Birding Association. Het copyright van de foto's en tekeningen blijft bij de fotografen en tekenaars. ISSN 0167-2878.

Drukkerij robstolk®, Mauritskade 55, 1092 AD Amsterdam, Nederland, www.robstolk.nl

Dutch Birding

CHIEF EDITOR Arnoud van den Berg (+31-235378024, arnoud.van.den.berg@dutchbirding.nl)

DEPUTY CHIEF EDITOR Enno Ebels (+31-302961335, enno.ebels@dutchbirding.nl)

EXECUTIVE EDITOR André van Loon (+31-206997585, andre.van.loon@dutchbirding.nl)

PHOTOGRAPHIC EDITOR René Pop (+31-222316801, rene.pop@dutchbirding.nl)

EDITORIAL BOARD Peter Adriaens, Sander Bot, Ferdy Hieselaar, Gert Ottens, Roy Slaterus, Roland van der Vliet and Rik Winters

EDITORIAL ADVISORY BOARD Peter Barthel, Mark Constantine, Andrea Corso, Dick Forsman, Ricard Gutiérrez, Killian Mullarney, Klaus Malling Olsen, Magnus Robb, Hadoram Shirihai and Lars Svensson

EDITORIAL ASSISTANTS Max Berlijn, Harvey van Diek, Nils van Duivendijk, Steve Geelhoed, Marcel Haas, Jan van der Laan, Hans van der Meulen, Martijn Renders, Kees Roselaar, Vincent van der Spek, Jan Hein van Steenis, Pieter van Veelen and Peter de Vries

LAY-OUT André van Loon

PRODUCTION André van Loon and René Pop

ADVERTISING Debby Doodeman, c/o Dutch Birding, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam
advertising@dutchbirding.nl

SUBSCRIPTIONS The subscription rate for 2014 is: EUR 39.50 (Netherlands and Belgium), EUR 40.00 (Europe) and EUR 43.00 (countries outside Europe). Subscribers in the Netherlands also receive the DVD compilation of rare birds in the Netherlands.

Subscribers in European countries are kindly requested to pay the subscription fee to Dutch Birding Association, Amsterdam, on bank account (IBAN): NL95 INGB 0000 1506 97; BIC: INGBNL2A; please mention 'subscription Dutch Birding' and your full address. If this is not an option, payment by credit card is possible (see for details below).

British subscribers are requested to pay preferably by bank transfer too, although payment by Sterling cheque remains possible. Cheques should be sent to Dutch Birding, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam, Netherlands.

Subscribers in countries outside Europe can make their payment by credit card (Access, Eurocard, MasterCard or Visa). Please send your credit card details (card type, card number, expiry date, security code) and full address to our postal address (see above; please append signature) or by e-mail to circulation@dutchbirding.nl. Subscription is per calendar-year. After receipt of payment, already published issues of the running volume will be sent.

Dutch Birding is a bimonthly journal. It publishes original papers and notes on morphology, systematics, occurrence and distribution of birds in the Benelux, Europe and elsewhere in the Palearctic region. It also publishes contributions on birds in the Asian-Pacific region and other regions.

For taxonomy, sequence and nomenclature of birds in Dutch Birding the following lists are used: *Dutch Birding bird names* by A B van den Berg (2008, Amsterdam; online update 2014, www.dutchbirding.nl/page.php?page_id=229) (taxonomy and scientific, Dutch and English names of Western Palearctic birds); *The Howard and Moore complete checklist of the birds of the world* (third edition, by E C Dickinson (editor) 2003; fourth edition, volume 1, by E C Dickinson & JV Remsen Jr (editors) 2013) (taxonomy and scientific names of remaining birds of the world); and *IOC world bird names 4.3* by F Gill & D Donaker (2014, www.worldbirdnames.org) (English and Dutch names of remaining birds of the world; Dutch names by P Vercruijse and A J van Loon).

For (preparation of) special publications regarding identification and/or taxonomy, the Dutch Birding Fund can offer financial support to authors (see Dutch Birding 24: 125, 2001, and www.dutchbirding.nl under 'Journal').

www.dutchbirding.nl

WEB EDITORS Garry Bakker, Gijsbert van der Bent, Wietze Janse and Ben Wielstra. **PHOTOGRAPHIC EDITORS** Herman Bouman, Jaap Denee and Menno van Duijn. **SOUNDS EDITOR** Kasper Hendriks. **WEBMASTERS** Albert van den Ende and Jeroen van Vianen (DBAlerts).

Dutch Birding Association

BOARD Arjan van Egmond (president, +31-714010656; +31-621585788), Rob Gordijn, Toy Janssen, Marten Miske (secretary), Kees de Vries (treasurer) and Han Zevenhuizen; the editors of Dutch Birding also have one seat in the board. **BOARD ASSISTANTS** Jurrië van Deijk, Debby Doodeman, Maartje Doorn, Thomas van der Es, Wietze Janse (Dutch Bird Alerts), Arnold Meijer, Marc Plomp, Henk van Rijswijk, Pieter van Veelen, Jeroen van Vianen, Ruben Vlot and Steven Wytema.

Dutch rarities committee (CDNA)

MEMBERS Rob van Bemmelen, Sander Bot, Nils van Duivendijk (president), Ies Meulmeester, Arjan Ovaal, Willem van Rijswijk, Roy Slaterus and Rik Winters. **ASSISTANT** Marcel Haas (archivist). The CDNA is a committee of the Dutch Birding Association and the Netherlands Ornithologists' Union.

Dutch committee for avian systematics (CSNA)

MEMBERS Arnoud van den Berg, André van Loon, Kees Roselaar and George Sangster (secretary). The CSNA is a committee of the Dutch Birding Association and the Netherlands Ornithologists' Union.

© 2014 Stichting Dutch Birding Association. The copyright of the photographs and drawings remains with the photographers and artists. ISSN 0167-2878.

Printed by drukkerij robstolk®, Mauritskade 55, 1092 AD Amsterdam, Netherlands, www.robstolk.nl

Dutch Birding

*International journal on
Palearctic birds*

EDITORS

Dutch Birding
Duinlustparkweg 98A
2082 EG Santpoort-Zuid
Netherlands
editors@dutchbirding.nl

PHOTOGRAPHIC EDITOR

Dutch Birding
c/o René Pop
Postbus 31
1790 AA Den Burg-Texel
Netherlands
rene.pop@dutchbirding.nl

SUBSCRIPTION ADMINISTRATION

Maartje Doorn
Dutch Birding Association
Postbus 75611
1070 AP Amsterdam
Netherlands
circulation@dutchbirding.nl

WWW.DUTCHBIRDING.NL
webredactie@dutchbirding.nl

BOARD

Dutch Birding Association
Postbus 75611
1070 AP Amsterdam
Netherlands
dba@dutchbirding.nl

DUTCH RARITIES COMMITTEE

CDNA
Duinlustparkweg 98A
2082 EG Santpoort-Zuid
Netherlands
cdna@dutchbirding.nl

DUTCH COMMITTEE FOR

AVIAN SYSTEMATICS
CSNA, c/o George Sangster
csna@dutchbirding.nl

INTERNET
www.dutchbirding.nl

**Artikelen /
papers**

- 295 Eastern yellow wagtails in Europe: identification and vocalisations *Sander Bot, Dick Groenendijk & H Herman van Oosten*
312 Glanstroepiaal over Kamperhoek in april 2013 [COMMON GRACKLE OVER KAMPERHOEK IN APRIL 2013] *Roy Slaterus*
316 Poelsnip in Nederland: broedgeval in 1884 en historisch voorkomen [GREAT SNIPE IN THE NETHERLANDS: BREEDING RECORD IN 1884 AND HISTORIC OCCURRENCE] *Justin J F Jansen*

Brieven / letters

- 326 Bait fishing by Little Blue Heron in New York, USA, in May 2006 *Michel Antoine Réglade & David Barkin*
327 Allen's Gallinule breeding in Malta in July 2014 *Natalino Fenech & Michael Sammut*
330 Two-barred Crossbill or '*rubrifasciata*' Red Crossbill at Farnham Heath, England, in March 2014 *Gerry Hinchon*

Varia

- 332 Endemic landbirds of Pitcairn and Henderson, South Pacific *Steve N G Howell & Roland E van der Vliet*

CDNA-mededelingen

- 340 Recente CDNA-besluiten

Corrigenda

- 340

WP reports

- 340 August-late September 2014 *Arnoud B van den Berg & Marcel Haas*

Recente meldingen / recent reports

- 351 Juli-augustus 2014 *Roy Slaterus, Vincent van der Spek & Martijn Renders*

DBActueel

- 362 Oosterse Vorkstaartplevier op Tholen [ORIENTAL PRATINCOLE]

Voorplaat / front cover

- Perzische Roodborst / White-throated Robin *Irania gutturalis*, mannetje, Aragats, Armenië, 13 mei 2011 (*René Pop/The Sound Approach*)

Eastern yellow wagtails in Europe: identification and vocalisations

Sander Bot, Dick Groenendijk & H Herman van Oosten

The yellow wagtail *Motacilla* complex keeps birders busy. Not only can the different taxa in the complex be challenging to identify, there is also ongoing debate about relationships between different taxa. The complex is widely distributed in the Palearctic region (and into the Nearctic region in Alaska, USA) and is highly polytypic. Nowadays, usually 13-16 taxa are recognised, mainly based on the head pattern of males in summer plumage (Alström et al 2003). When following the biological species concept (BSC), the complex is usually described as a single species, 'Yellow Wagtail' *M flava*, or more recently as two species, 'Western Yellow Wagtail' *M flava* and Eastern Yellow Wagtail *M tschutschensis* (table 1; Alström et al 2003, Gill & Donsker 2014). When following the phylogenetic species concept (PSC)

most forms are given species status, a view adopted by, for instance, the Dutch committee for avian systematics (CSNA), which decides on taxonomy, nomenclature and status of Dutch (sub)species (Sangster et al 1999). Until now, CSNA appears to recognize 10 species (cf the Dutch Birding list of bird names; www.dutchbirding.nl): 'British' Yellow Wagtail *M flavissima*, Yellow-headed Wagtail *M lutea*, White-headed Wagtail *M leucocephala*, Blue-headed Wagtail *M flava* (including Sykes's Blue-headed Wagtail *M f beema*), Grey-headed Wagtail *M thunbergi*, White-throated Wagtail *M cinereocapilla* (including Ashy-headed Wagtail *M c cinereocapilla*, Spanish Wagtail *M c iberiae* and Egyptian Wagtail *M c pygmaea*), Black-headed Wagtail *M feldegg*, Eastern Yellow Wagtail *M tschutschensis* (including Siberian Wagtail *M t*

395 Yellow wagtail / gele kwikstaart *Motacilla*, first-year, Hangzhou, Zhejiang, China, 12 September 2009 (Jonathan Martinez). Based on location, probably eastern yellow wagtail. Not all eastern yellow wagtails have grey-and-white plumage; note yellow undertail-coverts. Without calling, this individual would go unnoticed in Europe.

Eastern yellow wagtails in Europe: identification and vocalisations

TABLE 1 English and Dutch names and taxonomy of yellow wagtail *Motacilla* complex followed in this paper, in IOC (Gill & Donsker 2014) and in Clements et al (2013), respectively.

English name	Dutch name	this paper	Gill & Donsker 2014	Clements et al 2013
'British' Yellow Wagtail	Engelse Kwikstaart	<i>M flavissima</i>	<i>M f flavissima</i>	<i>M f flavissima</i>
Yellow-headed Wagtail	Kaspische Kwikstaart	<i>M lutea</i>	<i>M f lutea</i>	<i>M f lutea</i>
White-headed Wagtail	Witkopkwikstaart	<i>M leucocephala</i>	<i>M f leucocephala</i>	<i>M f leucocephala</i>
Blue-headed Wagtail	Gele Kwikstaart	<i>M flava flava</i>	<i>M flava flava</i>	<i>M flava flava</i>
Sykes's Blue-headed Wagtail	Russische Gele Kwikstaart	<i>M f beema</i>	<i>M f beema</i>	<i>M f beema</i>
Grey-headed Wagtail	Noordse Kwikstaart	<i>M thunbergi</i>	<i>M f thunbergi</i>	<i>M f thunbergi</i>
White-throated Wagtail	Witkeelkwikstaart	<i>M cinereocapilla</i>		
Ashy-headed Wagtail	Italiaanse Kwikstaart	<i>M c cinereocapilla</i>	<i>M f cinereocapilla</i>	<i>M f cinereocapilla</i>
Spanish Wagtail	Iberische Kwikstaart	<i>M c iberiae</i>	<i>M f iberiae</i>	<i>M f iberiae</i>
Egyptian Wagtail	Egyptische Kwikstaart	<i>M c pygmaea</i>	<i>M f pygmaea</i>	<i>M f pygmaea</i>
Black-headed Wagtail	Balkankwikstaart	<i>M feldegg</i>	<i>M f feldegg</i>	<i>M f feldegg</i>
Siberian Wagtail	Siberische Kwikstaart	<i>M plexa</i>	included in <i>thunbergi</i>	<i>M tschutschensis plexa</i>
Alaskan Wagtail	Alaskakwikstaart	<i>M tschutschensis</i>	<i>M tschutschensis tschutschensis</i>	<i>M t tschutschensis</i>
Manchurian Wagtail	Mantsjoerijse Kwikstaart	<i>M macronyx</i>	<i>M t macronyx</i>	<i>M t macronyx</i>
Green-headed Wagtail	Groenkopkwikstaart	<i>M taivana</i>	<i>M t taivana</i> <i>M t angarensis</i>	<i>M t taivana</i>

plexa; cf Banks et al 2004, contra Alström et al 2003), Green-headed Wagtail *M taivana* and Manchurian Wagtail *M macronyx*. For this paper, we give Siberian Wagtail species status, *M plexa*, and we use Alaskan Wagtail as the name for (nominate) *M tschutschensis* (table 1). Hereafter, we indicate all yellow wagtail taxa by their scientific name.

From a European birder's view, not only local yellow wagtail species are of interest but also species from as far away as East Asia, as some may turn up as vagrants. Not many birders are familiar with the East Asian taxa, because they are not de-

picted in important European field guides (eg, Svensson et al 2009), although they appeared in some recent ones (Howell et al 2014, Vinicombe et al 2014). Recently, there have been claims in western Europe of East Asian yellow wagtails, mostly of first-winter birds in late autumn. They are identified by their cold grey-and-white plumage which is more brown-and-yellow in western taxa, and their rasping flight call which is very different from the flight call of north-western European taxa. Of three first-winter birds in Europe, an eastern origin has been proven by molecular analysis: one collected on Fair Isle, Shet-

396 Citrine Wagtail / Citroenkwikstaart *Motacilla citreola*, first-year, Choroki delta, Batumi, Georgia, 25 August 2012 (Albert de Jong). Note that pale supercilium does not surround rear of ear-coverts in this individual.

397 Yellow wagtail / gele kwikstaart *Motacilla*, first-year, Palau Mantanani, Sabah, Malaysia, 11 October 2012 (Dave Bakewell). Lack of supercilium suggests Siberian Wagtail *M plexa* or Manchurian Wagtail *M macronyx*. This is a very dark individual; most *plexa* and *macronyx* show white supercilium but not as marked as in Green-headed Wagtail *M taivana*.

FIGURE 1 Putative breeding distribution of yellow wagtail *Motacilla* complex in Palearctic, largely redrawn from Alström et al (2003). Vertical black line represents 84°E, presumed border of Grey-headed Wagtail *M thunbergi* and Siberian Wagtail *M plexa* according to most literature. Black star represents Yamal, where Pavlova et al (2003) found *plexa* on basis of DNA, close to border of Western Palearctic.

land, Scotland, on 9 October 1909; one in Devon, England, in December 2010; and one on Tory Island, Donegal, Ireland, in October 2013. Genetically, all belong to either *tschutschensis* or *plexa* (Haig 2010, Collinson et al 2013; <http://birdingfrontiers.com>; plate 404-406). These records constitute the first for Siberian Wagtail or Alaskan Wagtail (ie, north-eastern yellow wagtail) in Europe and illustrate the vagrancy potential.

In this paper, we summarise current knowledge of identification of first-winter eastern yellow wagtails by plumage. We also present criteria to differentiate their flight calls from other yellow wagtails and Citrine Wagtail *M citreola*. The name eastern yellow wagtail can be confusing since in the BSC Eastern Yellow Wagtail is the name for all the eastern subspecies combined, while in the PSC this name is often used for *M tschutschensis*. In this publication we use the name eastern yellow wagtail only in lower case and only for any combination of *plexa*, *tschutschensis*, *taivana* and *macronyx*.

The 'plexa' problem

Studies show that there are three genetic clades in the yellow wagtail complex. First, mitochondrial and nuclear DNA sequences suggest a deep split between *plexa*, *tschutschensis*, *taivana* and *macronyx* on one hand and all other taxa on the other (Ödeen & Alström 2001, Alström & Ödeen 2002, Voelker 2002, Pavlova et al 2003). This results in a

western and eastern clade. The western species are genetically usually indistinguishable from each other (Alström et al 2003, Collinson et al 2013). However, the eastern clade can be further divided in a north-eastern clade (with *plexa* and *tschutschensis*) and a south-eastern clade (with *taivana* and *macronyx*; Pavlova et al 2003).

Based on morphology, Alström et al (2003) synonymised *plexa*, which breeds east from at least 83-85°E, with *thunbergi*, as both taxa only show slight plumage differences (cf Collinson et al 2013). Genetically, however, *plexa* is different as it is part of the north-eastern clade, whereas *thunbergi* is part of the western clade (cf Pavlova et al 2003).

To complicate things further, Pavlova et al (2003) present genetic evidence that *plexa* occurs much further west (c 69°E; black star in figure 1) than previously known. So, either *plexa* is genuinely an eastern yellow wagtail taxon which is contiguous in range with the morphologically similar *thunbergi*, or it represents a population of *thunbergi* that has picked up north-eastern clade DNA owing to historical or ongoing introgression with *tschutschensis* (Collinson et al 2013). Since both flight call (see below) and genetics of *plexa* differ from *thunbergi* (while it differs morphologically from *tschutschensis*), we exclude *plexa* from *thunbergi* and treat it as a taxon on its own. Clearly, more research on *plexa* is needed to determine its range and relationships.

398 Yellow wagtail / gele kwikstaart *Motacilla*, first-year, Ebro delta, Tarragona, Spain, 11 September 2012 (Raül Calderón). Note moult contrast in greater coverts with inner one moulted adult-type, remaining outers unmoulted juvenile-type.

Ageing of wagtails in autumn

Most first-winter yellow wagtails are readily identified from adults by retained juvenile tertials and greater and median coverts. These show whiter, clear-cut pale edges and tip than adult-type feathers (Svensson 1992, Jenni & Winkler 1994, Alström et al 2003). During autumn migration, first-winters have moulted a variable (but usually small) number of these juvenile-type feathers. The presence of retained juvenile tertials or greater and median coverts (contrasting with the freshly moulted adult-type feathers) indicates a first-winter (Svensson 1992, Jenni & Winkler 1994, van Duivendijk 2011; plate 398). As autumn migration proceeds, the extent of post-juvenile moult decreases, and birds seen in southern Scandinavia in late autumn usually have retained all juvenile median and greater coverts (Jenni & Winkler 1994, Alström et al 2003).

Identification – morphology

All plumages

In both eastern yellow wagtail and Citrine Wagtail the hind claw is on average longer than in western taxa but there is considerable overlap (table 2). Thus, when a yellow wagtail in Europe shows a long hind claw (plate 403) this is an indication, but not proof, of eastern origin.

First-winter Citrine Wagtail

How to identify first-winter Citrine Wagtail is dealt with extensively in, eg. Grace & Lancaster (1990), Alström et al (2003), van Duivendijk (2011) and

Howell et al (2014) and here we only highlight characters relevant for separating first-winter Citrine from eastern yellow wagtails. Separating Citrine from western yellow wagtail taxa is mostly easy, because the majority of first-winters of western yellow show a variable amount of yellow on the undertail-coverts. Because the percentage of grey-and-white birds is much higher in eastern species, confusion with Citrine is more likely. This is especially the case when juvenile median and greater coverts are retained, creating a clear-cut whitish wing-bar, similar to that of Citrine. In these cases important characters pointing to Citrine are: **1** dark base of the lower mandible (usually pale in yellow wagtail); **2** even broader white wing-bars; and **3** head pattern with completely whitish-framed ear-coverts, brownish forehead, pale lore and ‘hollow-centred’ ear-coverts. However, not every Citrine shows completely whitish-framed ear-coverts (see plate 396 where the pale supercilium does not surround the rear of the ear-coverts). Citrine and yellow wagtails occasionally hybridize (Shirihai 1990, Lehto & Lehto 1997, Alström et al 2003, Draaijer & Slaterus 2012, Shurulinkov & Osoboditel 2012) and their offspring show intermediate characters. Unfortunately, first-winter birds of proven hybrid origin remain undescribed.

First-winter birds

For a long time, birders in western Europe are aware that first-winter yellow wagtails can have a grey-and-white plumage, instead of the usual more brown-and-yellow plumage. These individuals were mainly used to illustrate that separating first-winter Citrine Wagtail from yellow wagtail is not always straightforward (Grace & Lancaster 1990, Aymí 1995). However, when finding a grey-and-white first-winter yellow wagtail, one should not only exclude Citrine but also consider eastern yellow wagtail. Grey-and-white birds are rare in the European species (except in *feldegg*) but are

TABLE 2 Length (mm) of hind claw of yellow wagtails *Motacilla* and Citrine Wagtail *M citreola* (Alström et al 2003)

Taxon	Average	Range	Sample size
<i>M flava flava</i>	9.4	7.1-14.9	58
<i>M flava beema</i>	9.6	7.9-12.9	33
<i>M feldegg</i>	9.5	7.6-11.3	23
<i>M tschutschensis</i>	11.1	9.9-13.8	19
<i>M taivana</i>	11.0	9.6-13.6	19
<i>M macronyx</i>	11.6	9.6-14.6	13
<i>M citreola citreola</i>	10.7	8.2-13.6	37

common in, eg, *beema*, *tshutschensis* and *taivana* (Alström et al 2003). Aymí (1995) trapped more than 5000 yellow wagtails (*flavissima*, *flava*, *thunbergi* and *cinereocapilla*) at Ebro delta, Spain, and concluded that c 1% of the trapped birds showed a grey-and-white plumage. Persson scored only 0.1% of his trapped 20 000-40 000 individuals as grey-and-white but this frequency increased in late autumn (Persson, in Aymí 1995).

Helpfully, the grey-and-white plumages of western and eastern birds may differ subtly. Even though scored as grey-and-white, birds trapped by Aymí (1995) show brown-grey instead of grey upperparts, with pure grey usually restricted to rump and uppertail-coverts. This creates a marked contrast between the grey rump and the remaining brown upperparts (Aymí 1995; plate 402). Many grey-and-white birds in eastern yellow wagtails do not show brownish upperparts, and appear monochrome. Unfortunately, such monochrome birds do occasionally also occur in *flava* which makes them probably indistinguishable to similarly coloured eastern yellow wagtails (Alström et al 2003). Grey-and-white birds are often females (Aymí 1995, Alström et al 2003).

Grey-and white birds become increasingly

common further east. In *beema*, a quarter to one-third of the first-winter birds are grey-and-white. In *feldegg* and *tshutschensis*, one-third to almost half of all first-winter are grey-and-white and this is true for c 50% of all *taivana*. Information is lacking for *lutea*, *leucocephala* and *macronyx* (Alström et al 2003). Learning whether there are differences among grey-and-white birds of the different taxa is not an easy task: first-winter yellow wagtails are variable and show an even larger overlap in plumage characters between the taxa than in adult plumage. Moreover, first-winter birds are often seen on migration outside their breeding areas, which excludes distribution as an identification clue. To overcome this problem, Alström et al (2003) studied differences among eastern taxa using the limited sample available of birds collected in early autumn on their respective breeding grounds.

In general, head patterns of first-winter birds match adult birds but with more overlap. *Taivana* appeared to be the species with the strongest head markings in first-winter plumage, showing a prominent supercilium, dark lore, whitish broken eye-ring below the eye and rather uniform ear-coverts (cf plate 400), probably never matched by

399 Yellow wagtail / gele kwikstaart *Motacilla*, first-year, Cheongju, Chungcheongbuk-do, South Korea, 19 September 2005 (Soon-Kyoo Choi)

400 Yellow wagtail / gele kwikstaart *Motacilla*, first-year, Dangjin, Chungcheongbuk-do, South Korea, 4 February 2007 (*Soon-Kyoo Choi*). Note prominent supercilium and uniform ear-coverts, suggesting Green-headed Wagtail *M taivana*. **401** Yellow wagtail / gele kwikstaart *Motacilla*, first-year, Lista, Vest-Agder, Norway, 20 October 2003 (*Martin Eggen*). C 10 grey-and-white, raspingly calling yellow wagtails were noted in southern Norway in late autumn 2003.

402 Yellow wagtail / gele kwikstaart *Motacilla*, first-year, Ebro delta, Tarragona, Spain, 11 September 2012 (*Raül Aymí*). Note brownish hue on back, contrasting with grey rump.

403 Yellow wagtail / gele kwikstaart *Motacilla*, first-year, Out Skerries, Shetland, Scotland, 10 October 2011 (*Michael McKee*). Note very long hind claw, indicative of eastern yellow wagtail.

404 North-eastern yellow wagtail / Siberische Kwikstaart/Alaskakwikstaart *Motacilla plexa/tschutschensis*, first-year female (J Martin Collinson/National Museum Scotland). Collected on Fair Isle, Shetland, Scotland, on 9 October 1909. Note long hind claw and white throat and undertail-coverts, underparts with yellow wash. Either *plexa* or *tschutschensis* based on DNA. **405** North-eastern yellow wagtail / Siberische Kwikstaart/Alaskakwikstaart *Motacilla plexa/tschutschensis*, first-year, Colyton, Devon, England, 14 December 2010 (Steve Waite). Either *plexa* or *tschutschensis* based on DNA. Note yellow fringe on moulted longest tertial.

thunbergi and *macronyx*. Compared with *tschutschensis*, *taivana* shows on average darker and more uniform ear-coverts but there is much overlap (Alström et al 2003). *Taivana* has a broad supercilium, which reaches the bill, is often noticeable square-ended and is broad along its entire length, whereas *tschutschensis* often has a fine su-

percilium, not reaching the base of the bill and ending behind the eye in a point (Alström et al 2003). First-winter *tschutschensis* is similar to *thunbergi* but often shows more uniformly coloured ear-coverts (Alström et al 2003). Not much is known about first-winter plumages of *plexa* and *macronyx* but since adult plumages have only a

narrow supercilium or lack one altogether, this is probably also reflected in first-winter plumage (cf plate 397). Thus, first-winter birds in East Asia with only a weak supercilium more likely concern *plexa* or *macronyx*, rather than *tschutschensis* or *taivana*. We conclude that first-winter eastern yellow wagtails are very variable and thus cannot usually be assigned to species level on morphology alone.

Identification – flight calls

Material and methods

Recordings used in this paper were made by the authors, taken from the online avian sound-collection website www.xeno-canto.org or kindly provided by others. We ascertained using flight calls from birds: **1** recorded on alleged breeding sites; and/or **2** recorded in spring (summer plumage males) and visually ascertained to taxon-level; and/or **3** birds outside their breeding sites but with distinctive appearance. The number of recordings used in this paper for each species is given in table 3. Sonagrams were created in Raven software (Cornell Lab of Ornithology, 2003-09). To enhance comparability between sonagrams we used the same 'sonagram sharpness' throughout (value of 189). To enhance sonagram clearness and reveal details we increased the volume and adjusted 'brightness' (value 71 in all but *beema* for which we used 90) and 'contrast' (value of 60). Vertical axes are spaced 0-10 kHz in all sonagrams and horizontal axes as long as needed, depending on the length of each recording. Note that in all figures with flight calls (figure 4-9) the space between the sonagrams is shortened and that a horizontal line at 7 kHz is added to facilitate comparison of the flight calls of the different taxa in each figure.

TABLE 3 Sample size of different wagtail *Motacilla* taxa used in flight call analysis

Taxon	Sample size
<i>M flavissima</i>	10
<i>M flava flava</i>	>30
<i>M flava beema</i>	18
<i>M thunbergi</i>	10
<i>M cinereocapilla cinereocapilla</i>	7
<i>M cinereocapilla iberiae</i>	12
<i>M feldegg</i>	10
<i>M plexa</i>	3
<i>M tschutschensis</i>	2
<i>M taivana</i>	2
<i>M macronyx</i>	3
<i>M citreola</i>	10

Song versus flight call

Vocalisations are important in identifying yellow wagtails. In fact, many putative eastern yellow wagtails are, apart from their general grey-and-white plumage, first noted by the harsh quality of their flight calls, recalling Citrine Wagtail. However, since the rasping flight call is not unlike the song, we first describe the song of yellow wagtails. The most common song type in yellow wagtails is probably one of the most modest in song birds. In general, it consists of two repeated rasping notes although sometimes one or three song strophes are given. Birds mostly sing their calmly repeated sequence of 4-5 sec (Alström et al 2003, Svensson et al 2009) from the top of a song post like a bush or a fence wire. Occasionally, these song notes are given in flight. In addition, a rather weak and complex, prolonged twittering song is given in which flight call elements (see below) are mixed. An example of this song type is presented in figure 2. Importantly, the most frequent song notes in yellow wagtails sound rather harsh and because song notes can be given without repetition and in flight, these sounds are easily and perhaps frequently mistaken for flight calls (cf Groenendijk & van Saane 2008). Superficially, a rasping flight call looks like a single harsh song strophe, an example of which is presented in figure 3b. However, the separate song strophes are longer in duration, the saw-structure of the descending part in a song strophe is in general much less pronounced and the first rising part of a song strophe is less complex. In addition, note that in most cases the separate song strophes are most often repeated twice (Groenendijk & van Saane 2008).

Flight call – all yellow wagtail taxa

Flight calls in yellow wagtails sound monosyllabic. In fact, however, typical flight calls of yellow wagtails consist of two parts which are easily visible in a sonagram (figure 3a). The duration of a flight call is c 0.2 sec. The first part is a rising element, very short in duration and in a sonagram visible often as a double line rising from c 2 kHz to c 8.5 kHz. The second part of the flight call starts at c 8 kHz and is dropping down to c 3.5 kHz. So, note that the start of the first part (normally c 2 kHz) and the end of the descending second part (normally c 3.5 kHz) differ in frequency. Furthermore, the second part is longer in duration. So the flight call of all yellow wagtail taxa resembles an inverted 'v' with a rising leg longer in frequency range and a descending leg shorter in frequency range. Note that the rasping quality of the flight call of southern and eastern species of

Eastern yellow wagtails in Europe: identification and vocalisations

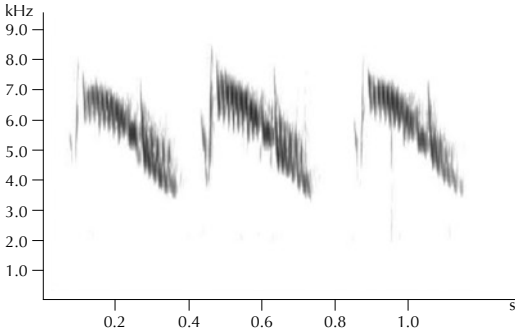

FIGURE 2 Typical song of male 'British' Yellow Wagtail / Engelse Kwikstaart *Motacilla flavissima*, Oostvaardersplassen, Lelystad, Flevoland, 21 May 2005 (Dick Groenendijk). This song type is common in all north-western taxa. Other taxa, especially eastern and south-western, may have different songs than depicted here.

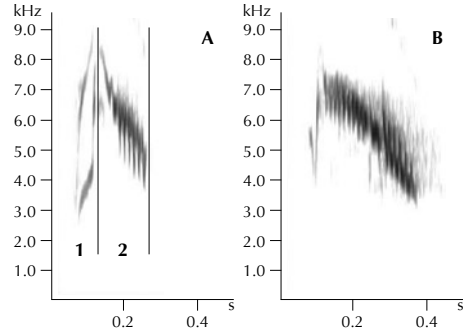

FIGURE 3 **A** Flight call of male Black-headed Wagtail / Balkankwikstaart *Motacilla feldegg*, Shardara Reservoir, Kazakhstan, 6 April 2011 (Patrick Franke; XC120527). Note bisyllabic structure. Part one concerns shorter, sharply rising syllable with a left and a right line. The latter shows a distinct thick hook between 3 and 4 kHz in south-western taxa. In eastern and north-western taxa, this hook is absent and both lines increase straight or slightly concave and run roughly parallel. Part two is a longer and descending syllable. This part has a 'saw-tooth' shape in south-western and eastern taxa, as in this *feldegg*, whereas it is smooth in north-western taxa. **B** Single song phrase of male 'British' Yellow Wagtail / Engelse Kwikstaart *Motacilla flavissima*, Oostvaardersplassen, Lelystad, Flevoland, 21 May 2005 (Dick Groenendijk).

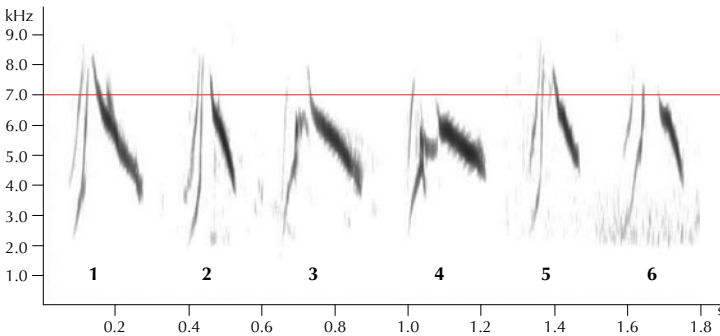

FIGURE 4 Flight calls of taxa belonging to north-western group: **1-2** Blue-headed Wagtail / Gele Kwikstaart *Motacilla flava flava*, Breskens, Zeeland, 26 April 2004 (Dick Groenendijk); **3** 'British' Yellow Wagtail / Engelse Kwikstaart *Motacilla flavissima*, Kennemermeer, IJmuiden, Noord-Holland, 28 April 2000 (Arnoud B van den Berg); **4** 'British' Yellow Wagtail / Engelse Kwikstaart *Motacilla flavissima*, Kennemermeer, IJmuiden, Noord-Holland, 20 April 2003 (Magnus Robb/The Sound Approach; 03.010.MR.04705.11); **5-6** Grey-headed Wagtail / Noordse Kwikstaart *Motacilla thunbergi*, Eemshaven, Groningen, 16 May 2003 (Dick Groenendijk). Horizontal line at 7 kHz added to facilitate comparison of flight calls. Note decreasing space between both lines of part 1 with increasing pitch, in these flight calls. All calls are very similar with smooth part 2.

yellow wagtails is visible in the saw-like shape of this descending, second part. An example of a flight call of *feldegg* is given in figure 3a.

North-western taxa

Flight calls of the north-western taxa *flavissima*, *flava*, *beema* and *thunbergi* can be described as a fine, high-pitched *psiee* or *tsliee*. The flight call

shows a steep rising first part which is visible in sonograms as a double line of which the right one is the most pronounced. The left line is less visible and almost absent below 4 kHz. The shape of the right line is straight or slightly concave. With increasing frequency there is a decrease in space between both lines. The second part of the flight call is visible in sonograms as a rather solid and

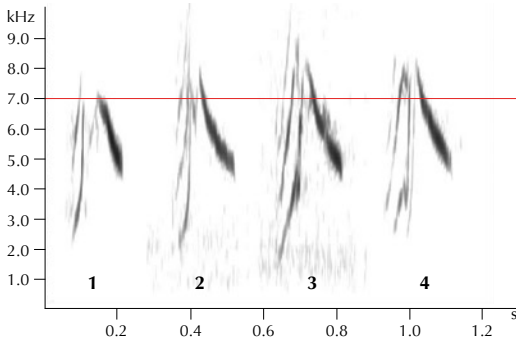

FIGURE 5 Flight calls of four different individuals of Sykes's Blue-headed Wagtail / Russische Gele Kwikstaart *Motacilla flava beema*: **1** Akmola, Kazakhstan, 17 May 2013 (*Thijs Fijen*; XC145123); **2-3** Akmola, Kazakhstan, 3 May 2013 (*Thijs Fijen*; XC145073, XC145074); **4** Shapsha, Khanty-Mansiyskiy Autonomous Okrug, Russia, 15 June 2009 (*Herman van Oosten*; XC153006). Horizontal line at 7 kHz added to facilitate comparison of flight calls. Note similarity of *beema* flight calls to *flavissima*, *flava* and *thunbergi*.

smooth descending line. It starts at c 8 kHz, stays at this frequency for a short time and then drops steeply in pitch. Most energy is in this second part of the flight call, as is visible from the 'blackness' of that part of the sonagram. No saw-like structures are present, although rarely one small peak can be seen at c 6 kHz. Sonagrams of *flavissima*, *flava* and *thunbergi* are shown in figure 4. *Beema* has a flight call similar to other western taxa (figure 5).

South-western taxa

Flight calls of *cinereocapilla*, *iberiae* and *feldegg* differ from the western taxa in two aspects. The most important difference is the saw-like structure of the descending, second, part which creates the rasping quality of the flight call. The number of individual 'teeth' and their spacing is variable but normally numbers between two and six. If the number of 'teeth' is low, the flight call sounds much less rasping in the field. The bandwidth of 'teeth' in the descending part is large, c 3 kHz, especially in *cinereocapilla* and *iberiae* (figure 6).

The second difference is visible in the rising part of the flight call. The right line normally shows a distinct hook (roughly 45° towards left-hand corner) between roughly 3 and 5 kHz which is absent in taxa of the north-western and the eastern group (Magnus Robb pers comm). Sonagrams of flight calls of *cinereocapilla*, *iberiae* and *feldegg* are presented in figure 6. Note that the second

part in *cinereocapilla* and *iberiae* is roughly horizontal compared with the more descending second part in *feldegg*. Sonagrams of *cinereocapilla* and *iberiae* appear 'square' (the rasping part has roughly a time-duration similar to the frequency-amplitude, 'as broad as high') compared to the more slender and elongate *feldegg*. Whether this is a consistent difference between these taxa needs more study

Eastern taxa

Typical flight calls of the eastern taxa *plexa*, *tschutschensis*, *taivana* and *macronyx* are quite similar in structure and have characteristics of both the north-western and the south-western group. The rising first part is rather straight and is superficially similar to the rising part in flight calls of the north-western group. Note, however, that both lines of the first part run closely together at lowest pitch but farther apart with increasing pitch. In taxa of the north-western group, both lines may approach each other closely at the highest pitch of the first part, basically the other way around. Whether this difference is consistent between congeners of both groups needs more study. The descending second part shows a distinct saw-like structure as in flight calls from congeners of the south-western group. However, the vertical depth of the saws in the descending part is less pronounced and c 2 kHz. Furthermore, *taivana* and *macronyx* tend to show more teeth in part two than is shown in flight calls of south-western taxa. Sonagrams of flight calls of *plexa*, *tschutschensis*, *taivana* and *macronyx* are shown in figure 7-8. The flight call of *taivana* tends to be a bit lower compared with flight calls of other eastern taxa. The variation in flight calls of these eastern species remains poorly understood. A genetically proven eastern yellow wagtail present in Ireland in October 2013 (<http://birdingfrontiers.com>; plate 406) not only had a rasping flight call but also used a flight call similar to that of north-western birds. In addition, a possible eastern yellow wagtail present in October 2011 at Foz de Sizandro, Portugal, used both types of flight call (Magnus Robb pers comm), which is also true for possible eastern yellow wagtails on Vlieland, Friesland, the Netherlands, in 2009 and 2011. In most cases, at take-off, a typical raspy flight call was given but this rasping became less when more flight calls were given. The last flight calls of a series usually showed no saws in the descending part and looked similar to flight calls of north-western birds.

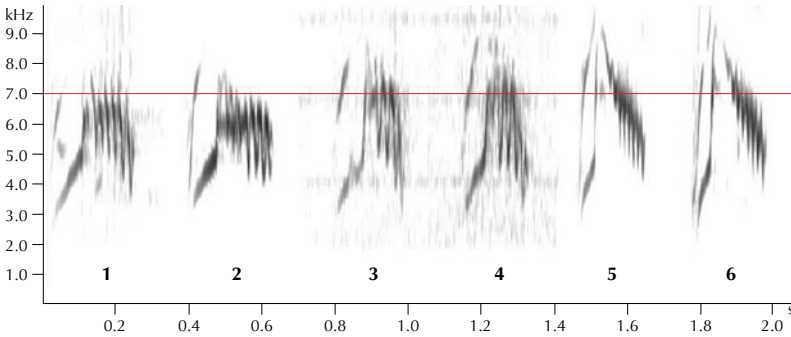

FIGURE 6 Flight calls of taxa belonging to south-western group: **1** Ashy-headed Wagtail / Italiaanse Kwikstaart *Motacilla cinereocapilla cinereocapilla*, Osa river, Orbetello, Italy, 6 June 2004 (Marco Dragonetti; XC54042); **2** Ashy-headed Wagtail / Italiaanse Kwikstaart *Motacilla cinereocapilla cinereocapilla*, Diaccia Botrona marsh, Castiglione della Pescaia, Italy, 21 June

2010 (Marco Dragonetti; XC67349); **3-4** Spanish Wagtail / Iberische Kwikstaart *Motacilla cinereocapilla iberiae*, Ouarzazate, Morocco, 6 November 2009 (Ferry Ossendorp); **5-6** Black-headed Wagtail / Balkankwikstaart *Motacilla feldegg*, Shardara Reservoir, Kazakhstan, 6 April 2011 (Patrick Franke; XC120527, XC120328). Horizontal line at 7 kHz added to facilitate comparison of flight calls. Note difference from north-western group with clear saw-like structure in part 2 of call and a distinct hook in part 1 (right line, between 3-5 kHz).

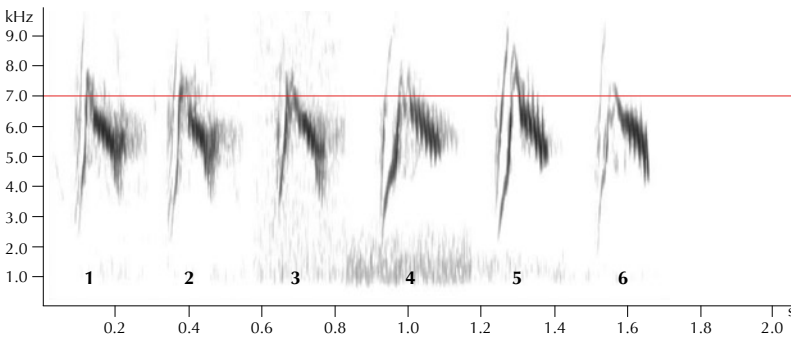

FIGURE 7 Flight calls of taxa belonging to eastern group: **1-4** Alaskan Wagtail / Alaskakwikstaart *Motacilla tschutschensis*, Bystrinsky District, Kamchatka Krai, Russia, 6 July 2012 (Adria Sole; XC113757, XC113759); **5-6** Siberian Wagtail / Siberische Kwikstaart *Motacilla plexa*, Noyabrsk, Yamalo-Nenetskiy Autonomous Okrug, Russia, 23 June 2009 (Herman van Oosten; XC153011).

Horizontal line at 7 kHz added to facilitate comparison of flight calls. Note ascending part 1 is quite similar to north-western group but spacing between both lines of part 1 slightly different: close together at lowest pitch but widening with increasing pitch. Part 2 resembles south-western group; however, note absence of distinct hook in first part.

Citrine Wagtail

Flight calls of Citrine Wagtail sound like an explosive, sharp and harsh *tsreep* and sound superficially much like flight calls of south-western and, especially, eastern taxa. The first part is straight, less clearly double-lined and both lines of the first part run parallel and closer to each other than in the congeners of the eastern and, especially, the south-western group. The left line of this rising part is rather faint or absent in most flight calls. It also starts at a higher pitch, at c 3 kHz, which is about the frequency where the descending part ends. The descending second part is falling less steep compared with flight calls of yellow wagtail taxa, which is especially visible in the first part of the descending leg. The sonagram of Citrine's flight call, therefore, looks more like an 'n' with

the two legs rather equal in length, and less like the pointed inverted 'v' in yellow wagtail taxa. The saw-like structure of the descending leg consists of more saws. However, these saws are less deep and, therefore, less clear. This creates more of a harsh buzz of the flight call compared with all south-western taxa and the eastern taxa *plexa* and *tschutschensis*. In a sonagram this is visible as a solid, energy-rich part. Sonagrams of Citrine are shown in figure 9.

Reports in the Netherlands

At the moment, there are six claims of eastern yellow wagtail in the Netherlands supported by photographs and/or sound recordings (table 4). All birds were seemingly on active migration and disappeared within a day. All reports concern first-

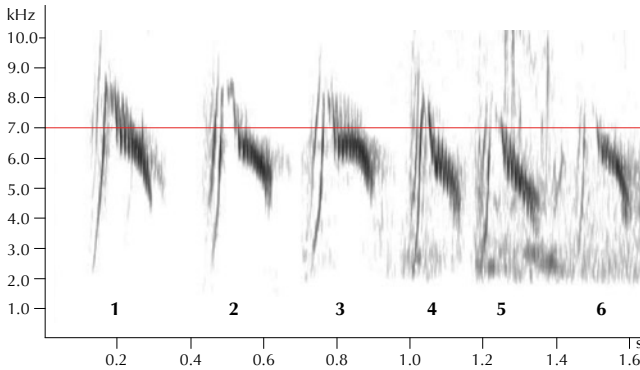

FIGURE 8 Flight calls of taxa belonging to eastern group: **1** Manchurian Wagtail / Mantsjoerijse Kwikstaart *Motacilla macronyx*, Kiat Ngong, Laos, 20 December 2008 (Wouter Halfwerk; XC27241); **2-3** Manchurian Wagtail / Mantsjoerijse Kwikstaart *Motacilla macronyx*, Phnom Krom marsh, Siem Reap, Cambodia, 13 March 2013 (Frank Lambert; XC127900, XC127898); **4-5** Green-headed Wagtail / Groenkopkwikstaart *Motacilla taivana*, Shanhua, Taiwan, 21 February 2008 (Sander Bot; XC65415, XC65416). Horizontal line at 7 kHz added to facilitate comparison of flight calls. Note ascending part 1 is quite similar to north-western group but spacing between both lines of part 1 slightly different: close together at lowest pitch but widening with increasing pitch. Part 2 resembles south-western group; however, note absence of distinct hook in first part.

Part 2 resembles south-western group; however, note absence of distinct hook in first part.

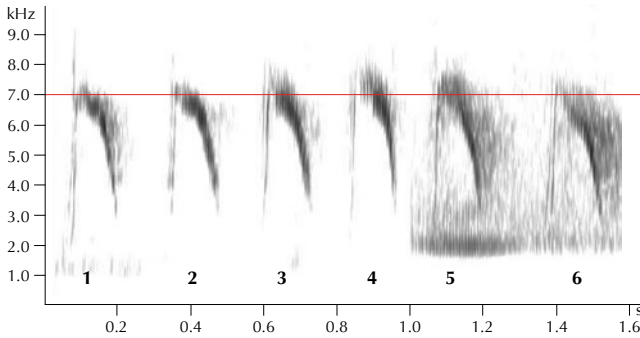

FIGURE 9 Flight calls of Citrine Wagtail / Citroenkwikstaart *Motacilla citreola*. **1-2** Saldi pond, Amreli, India, 8 February 2012 (Vir Joshi; XC98665); **3-4** Barr al Hikman, Oman, 16 December 2012 (Thijs Fijen; XC118181); **5-6** Ooijpolder, Nijmegen, Gelderland, 23 August 2008 (Dick Groenendijk). Horizontal line at 7 kHz added to facilitate comparison of flight calls. Note blunt-tipped 'n' shape of flight call where both legs are similar in length. Left and right lines of part one run parallel and close to each other. Note characteristic solid appearance of part two.

406 North-eastern yellow wagtail / Siberische/Alaskakwikstaart *Motacilla plexa/tschutschensis*, first-year, Tory Island, Donegal, Ireland, October 2013 (Aidan Kelly). Either *plexa* or *tschutschensis* based on DNA. A classic monochrome grey-and-white bird.

Eastern yellow wagtails in Europe: identification and vocalisations

TABLE 4 Reports of eastern yellow wagtails *Motacilla* in the Netherlands for which documentation is available. See also plate 407-409 and figure 10.

Date	Location	Documentation	Notes
29-10-2005	Maasvlakte, Rotterdam, Zuid-Holland	sound recording	sound recording shows eastern yellow wagtail
13-10-2008	Vlieland, Friesland	photographs and sound recording	sound recording shows eastern yellow wagtail
20-09-2009	Vlieland, Friesland	photographs and sound recording	some field characters fit Citrine Wagtail better; called like eastern and north-western yellow wagtail
22-10-2011	Vlieland, Friesland	photographs and sound recording	called both like eastern and north-western yellow wagtail; only call on recording is like north-western
28-10-2011	Bergen aan Zee, Noord-Holland	photographs and field sketch	rasping call heard but not recorded; photographs show bird without yellow in plumage
21-10-2012	Vlieland, Friesland	photographs and sound recording	photographs and sound recordings show classic eastern yellow wagtail

year birds in late autumn, except one in September. In four cases, there are both sound recordings and photographs (remarkably all from Vlieland). For one report there is only a sound recording and for one other report there are only photographs. From none of the reports, feathers or faeces were collected for DNA analysis. The September 2009 bird on Vlieland is morphologically interesting since this bird showed characters fitting both yellow wagtail and Citrine Wagtail. The dark lore, narrow wing-bars, some yellow on undertail-coverts, and uppertail-coverts with dark centre indicate yellow wagtail. However, the brownish forehead, 'hollow-centred' ear-coverts, completely whitish-framed ear-coverts, black tertial centre and black

bill base fit Citrine better. Since the flight call was similar to eastern yellow wagtail it is well possible that this bird is an eastern yellow wagtail exemplifying the variability of eastern taxa.

Discussion

We found indications, albeit sample sizes are admittedly low, that north-western taxa of yellow wagtails (*flavissima*, *flava*, *beema* and *thunbergi*), south-western taxa (*cinereocapilla*, *iberiae* and *feldegg*), eastern taxa (*plexa*, *tschutschensis*, *taivana* and *macronyx*) and Citrine Wagtails can be distinguished based on their flight calls. It should however be emphasized that due to the variation, good recordings of preferably multiple flight calls

407 Yellow wagtail / gele kwikstaart *Motacilla*, first-year, Vlieland, Friesland, Netherlands, 20 September 2009 (*Bas van den Boogaard*)

408 Yellow wagtail / gele kwikstaart *Motacilla*, first-year, Vlieland, Friesland, Netherlands, 22 October 2011 (*Marijn van Oss*)

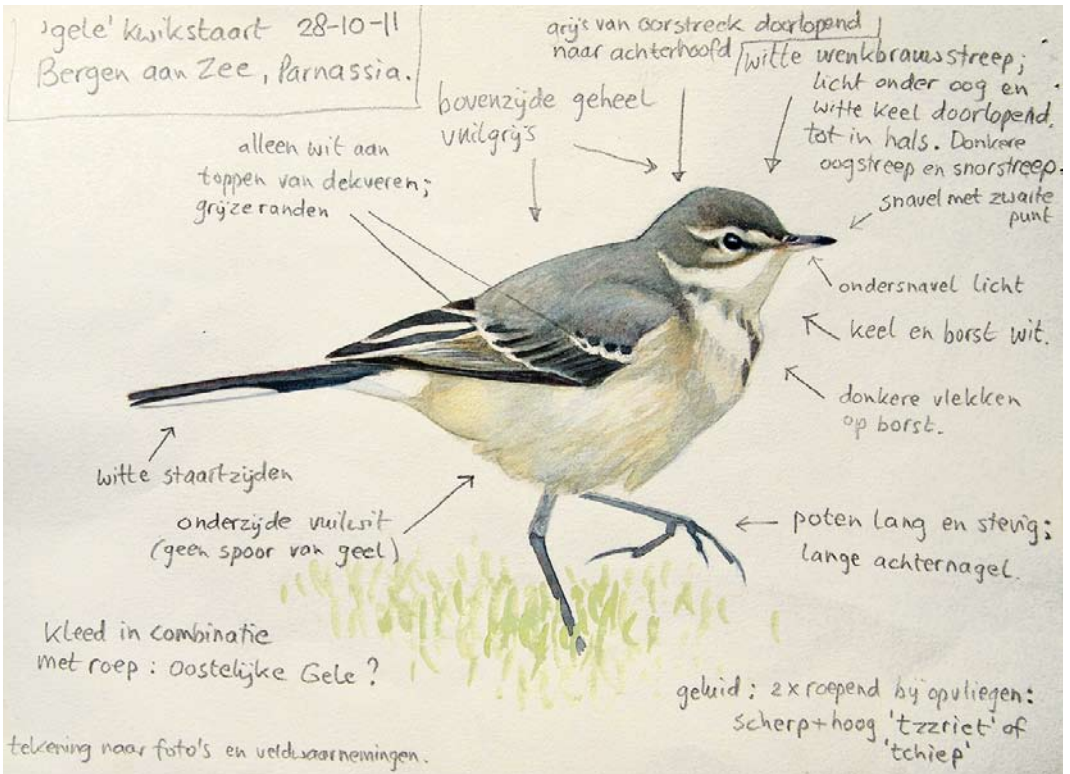

FIGURE 10 Yellow wagtail / gele kwikstaart *Motacilla*, first-year, Bergen aan Zee, Noord-Holland, Netherlands, 28 October 2011 (Frits-Jan Maas)

are needed to identify single vagrant birds outside their normal range. Furthermore, it is very important to judge the described differences on what

409 Yellow wagtail / gele kwikstaart *Motacilla*, first-year, Vlieland, Friesland, Netherlands, 21 October 2012 (Lars Buckx)

we defined as a flight call in this paper (figure 3), because the variation in calls in yellow wagtails is large and alarm calls or contact calls from one taxon may superficially sound similar to flight calls from another taxon. Variation in calls is especially large on the breeding grounds. Also advertising males may include call-like elements in their song which can sound different from their normal flight call.

Identifying flight calls of north-western taxa is pretty much straightforward: *flavissima*, *flava*, *bee-ma* and *thunbergi* all have very smooth flight calls without a distinct saw-like second part in the sonagram. All other taxa show this saw-like second part albeit with variation in shape, duration and teeth density. Yet, identifying harsh-calling yellow wagtails is not too problematic to the level of group, at least to the south-western group (*cinereocapilla*, *iberiae* and *feldegg*), eastern group (*plexa*, *tshutschensis*, *taivana* and *macronyx*) or Citrine Wagtail, given that good recordings of flight calls are provided.

Flight calls of south-western taxa show a dis-

tinct, thick hook in the right line of the first part of the sonagram, roughly between 3-5 kHz, with an obvious broader bandwidth than the rest of this line. This feature distinguishes this group from the equally harsh sounding eastern taxa. Citrine Wagtail is distinctive by a combination of closely spaced and parallel running lines of the first part, teeth-density, pitch and the smooth curve down of the second part. Flight call variation within the groups is less clear (little studied) but 'taxon specific' differences may exist, for example between *cinereocapilla/iberiae* and *feldegg* of the southern group. Also variation between members of the eastern group may exist but sample sizes are yet too small to suggest any.

Conclusion

Records in Britain and Ireland show that eastern yellow wagtail can occur in western Europe. A monochrome grey-and-white plumage as shown in many first-winter eastern yellow wagtails greatly increases the chance of detecting a vagrant eastern yellow wagtail, since this plumage is very rare in western species. A long hind claw and an occurrence late in autumn are other indications that the bird is an eastern yellow wagtail. When a rasping flight call is heard, the bird is definitely not a north-western taxon, and in this way even a not grey-and-white eastern yellow wagtail can be picked out. The flight calls need to be recorded to distinguish further between Citrine Wagtail, the south-western taxa and eastern yellow wagtail. Within eastern yellow wagtail, DNA analysis is needed to distinguish birds from the north-eastern clade (*plexa* and *tschutschensis*) and the south-eastern clade (*taivana* and *macronyx*). Within eastern yellow wagtail, *plexa* is probably the most likely vagrant, simply based on range: it occurs at least as far west as Yamal, Russia, close to the Western Palearctic border (Pavlova et al 2003; figure 1).

Acknowledgements

The authors would like to thank the following people who helped in various ways with improving the paper: Raúl Aymí, Arnoud van den Berg/The Sound Approach, Marco Dragonetti, Thijs Fijen, Patrick Franke, Wouter Halfwerk, Vir Joshi, Frank Lambert, Ferry Ossendorp, Magnus Robb/The Sound Approach and Adria Sole.

Samenvatting

OOSTELIJKE GELE KWIKSTAARTEN IN EUROPA: HERKENNING EN GELUIDEN Dit artikel gaat in op de determinatie van eerste-winter oostelijke gele kwikstaart *Motacilla*, waartoe

een aantal taxa binnen het gele-kwikstaartcomplex uit Azië wordt gerekend: Siberische Kwikstaart *M plexa*, Alaskakwikstaart *M tschutschensis*, Groenkopkwikstaart *M taivana* en Mantsjoerijse Kwikstaart *M macronyx*. Deze taxa kunnen als dwaalgast in Europa opduiken. De taxonomische status van *plexa* is problematisch. Morfologisch lijkt hij zo sterk op Noordse Kwikstaart *M thunbergi* dat hij tot voor kort als synoniem van *thunbergi* werd opgevat. Recentelijk bleek echter dat hij genetisch zo sterk lijkt op *tschutschensis* dat hij als ondersoort van *tschutschensis* kan worden beschouwd. In dit artikel krijgt *plexa* soortstatus, wat in lijn is met andere CSNA-beslissingen over kwikstaarten in het verleden. Er is meer onderzoek nodig aan dit taxon om de taxonomische status te bepalen.

In het najaar is een eerste-winter doorgaans van een adult te onderscheiden door de ongeruide juveniele tertials en grote en middelste dekveren. Deze veren hebben wittere en scherper afgetekende randen dan adulte veren. Oostelijke gele kwikstaarten hebben gemiddeld een langere achternagel dan noord-westelijke taxa maar er is overlap. Hoewel het vaak geheel grijs-met-wit verenkleed lijkt op eerste-winter Citroenkwikstaart *M citreola* verschillen oostelijke gele kwikstaarten door: **1** een meestal lichte basis van de ondersnavel; **2** minder brede witte vleugelstrepen; en **3** geen geheel licht omrande wang. Een complicerende factor vormen hybriden Citroenkwikstaart x gele kwikstaart (er is een aantal broedgevallen gedocumenteerd in Europa), die in morfologie vermoedelijk sterk op oostelijke gele kwikstaart kunnen lijken.

Het ontbreken van geel in het kleed is bij eerste-winters van taxa in Europa zeer zeldzaam, terwijl dit kleed bij oostelijke gele kwikstaarten bij een derde tot de helft van de individuen voorkomt. Hierdoor is een grijswit kleed bij eerste-winter vogels een goede indicatie voor oostelijke herkomst. Met de huidige kennis is het nog niet goed mogelijk op basis van morfologie de verschillende taxa binnen oostelijke gele kwikstaart in eerste winterkleed van elkaar te onderscheiden.

De vluchtroep van oostelijke gele kwikstaarten is het belangrijkste kenmerk. Een gele-kwikstaartroep bestaat uit twee delen: een stijgend, 'glad' deel en een dalend deel. Dit dalende deel is ook 'glad' bij noord-westelijke taxa (Engelse Kwikstaart *M flavissima*, Gele Kwikstaart *M flava* (inclusief Russische *M f beema*) en Noordse Kwikstaart) maar heeft een 'zaagtandvorm' bij oostelijke gele kwikstaart, waardoor dit deel (maar in feite de vluchtroep als geheel) rappend klinkt. Bij Witkeelkwikstaart *M cinereocapilla* en Balkankwikstaart *M feldegg* heeft het dalende deel ook een zaagtandvorm maar is in de regel een knikje waarneembaar in het stijgende eerste deel. De vluchtroep van Citroenkwikstaart heeft ook een zaagtandvorm in het dalende deel en klinkt dus ook rappend maar de vorm verschilt subtiel van oostelijke gele kwikstaart. Omdat de zang van het gehele gele-kwikstaartcomplex ook rappende geluiden bevat, is het van belang vluchtroep en zang te onderscheiden, temeer daar zangelementen niet alleen in het broedgebied worden gebruikt. De vluchtroep verschilt van zang doordat de roep: **1** korter is; **2** de zaagtand-

structuur op het tweede, dalende gedeelte van de vluchtroep meer geprononceerd is; en 3 het eerste, stijgende deel van de vluchtroep complexer is.

Taxa met een raspende vluchtroep zijn op grond van sonogrammen goed van elkaar te onderscheiden en oostelijke gele kwikstaart is op grond van goed opgenomen vluchtroepen als zodanig te herkennen.

In Nederland zijn zes meldingen ('claims') van oostelijke gele kwikstaart die zijn onderbouwd met foto's en/of geluidsopnamen en die in dit artikel worden behandeld. Omdat Siberische kwikstaart (*plexa*) tot oostelijke gele kwikstaart wordt gerekend en volgens recent onderzoek al direct ten oosten van de Oeral, Rusland, broedt, ligt het voor de hand dat recente meldingen van oostelijke gele kwikstaart op dit taxon betrekking hebben maar met name ook Alaskakwikstaart (*tschutschensis*) behoort op basis van afstand en trekgedrag tot de mogelijkheden.

References

- Alström, P & Ödeen, A 2002. Incongruence between mitochondrial DNA, nuclear DNA and non-molecular data in the avian genus *Motacilla*: implications for estimates of species phylogenies. In: Alström, P, Species limits and systematics in some passerine birds, PhD thesis, Uppsala.
- Alström, P, Mild, K & Zetterström, D 2003. Pipits & wagtails of Europe, Asia and North America: identification and systematics. London.
- Aymí, R 1995. 'Grey-and-white' Yellow Wagtails in western Europe. *Dutch Birding* 17: 6-10.
- Banks, R C, Cicero, C, Dunn, J L, Kratter, A W, Rasmussen, P C, Remsen, J V, Rising, J D & Stotz, D F 2004. Forty-fifth supplement to the American Ornithologists' Union Check-list of North American Birds. *Auk* 121: 985-995.
- Clements, J F, Schulenberg, T S, Iliff, M J, Sullivan, B L, Wood, C L & Roberson, D 2013. The eBird/Clements checklist of birds of the world: Version 6.8. Website: www.birds.cornell.edu/clementschecklist/download.
- Collinson, J M, Waite, S & McGowan, R Y 2013. British records of 'Eastern Yellow Wagtail'. *Br Birds* 106: 36-41.
- Draaijer, L & Slaterus, R 2012. Gemengd broedgeval van Citroenkwikstaart en Gele Kwikstaart bij Zeevolde in 2011. *Dutch Birding* 34: 85-91.
- van Duivendijk, N 2011. Advanced bird ID handbook – the Western Palearctic. London.
- Gill, F & Donsker, D (editors) 2014. IOC World bird list (version 4.3). Website: www.worldbirdnames.org.
- Grace, K & Lancaster, A A K 1990. The Garinish Yellow Wagtail, and the separation of first-winter 'grey and white' Yellow Wagtail from Citrine Wagtail. *Irish Birding News* 1: 12-15.
- Groenendijk, D & van Saane, E 2008. Italiaanse Kwikstaarten te Camperduin en bij Flevocentrale in april 2006. *Dutch Birding* 30: 7-12.
- Haig, G 2011. A putative 'Eastern Yellow Wagtail' in Devon. *Birding World* 23: 530-531.
- Howell, S N G, Lewington, I & Russell, W 2014. Rare birds of North America. Princeton.
- Jenni, L & Winkler, R 1994. Moults and ageing of European passerines. London.
- Lehto, H J & Letho, H 1997. Mixed pair of Black-headed and Citrine Wagtails breeding in Finland in 1997. *Dutch Birding* 19: 287-290.
- Ödeen, A & Alström, P 2001. Evolution of secondary sexual traits in wagtails (genus *Motacilla*). In: Ödeen, A, Effects of post-glacial range expansions and population bottlenecks on species richness, PhD thesis, Uppsala.
- Pavlova, A, Zink, R M, Drovetski, S V, Red'kin, Y & Rohwer, S 2003. Phylogeographic patterns in *Motacilla flava* and *Motacilla citreola*: species limits and population history. *Auk* 120: 744-758.
- Sangster, G, Hazevoet, C J, van den Berg, A B, Roselaar, C S & Sluys, R 1999. Dutch avifaunal list: species concepts, taxonomic instability, and taxonomic changes in 1977-1998. *Ardea* 87: 139-165.
- Shirihai, H 1990. Possible hybrids between Yellow and Citrine Wagtail in Israel. *Dutch Birding* 12: 18-19.
- Shurulinkov, P S & Osvoboditel, T 2012. Presumed hybrid Black-headed x Black-backed Citrine Wagtail in Bulgaria in April 2011. *Dutch Birding* 34: 108-109.
- Svensson, L 1992. Identification guide to European passerines. Fourth edition. Stockholm.
- Svensson, L, Grant, P J, Mullaney, K & Zetterström, D 2009. Collins bird guide. Second edition. London.
- Vinicombe, K, Harris, A & Tucker, L 2014. The Helm guide to bird identification: an in-depth look at confusion species. London.
- Voelker, G 2002. Systematics and historical biogeography of wagtails: dispersal versus vicariance revisited. *Condor* 104: 725-739.

Sander Bot, Kerklaan 30E, 9751 NN Haren, Netherlands (sanderbot@yahoo.co.uk)

Dick Groenendijk, Doorneberglaan 287, 1974 NK, IJmuiden, Netherlands
(dickgroenendijk@filternet.nl)

H Herman van Oosten, Hollandseweg 42, 6706 KR Wageningen, Netherlands
(Herman_vanOosten@yahoo.co.uk)

Glanstroepiaal over Kamperhoek in april 2013

Roy Slaterus

Op maandag 8 april 2013 bracht ik voor het eerst een bezoek aan de befaamde trektelepost Kamperhoek aan de zuidoostzijde van de Ketelbrug nabij Swifterbant, Flevoland. Voor veldwerk moest ik deze week meermalen in Oostelijk Flevoland zijn en ik meende dat een korte telling wel viel in te passen. Al snel na aankomst zag ik dat er sprake was van sterke doortrek. De ene na de andere groep Houtduiven *Columba palumbus* passeerde en ook vele andere soorten vlogen in hoge aantallen voorbij. Daaronder waren de nodige Grote Lijsters *Turdus viscivorus* die op c 500 m ten zuidoosten van de telpost evenwijdig met de hoogspanningsleiding het Ketelmeer overstaken. Om 10:49 viel mijn oog op een forse zangvogel die in dezelfde baan vloog als de Grote Lijsters. Ik was gelijk gealarmeerd maar ook met stomheid geslagen. Ik greep naar mijn camera en zei zoiets als: 'Wat vliegt daar voor gekke grote lijster?' Ton Lakeman die naast mij zat pikte de vogel snel op en terwijl ik drie foto's maakte zagen we hem het Ketelmeer op vliegen en – naar het leek – naar de Noordoostpolder verdwijnen. Mervyn Roos kreeg nu de vogel in beeld en slaakte een luide kreet, waardoor ook de overige tellers (Guido Berger en Thijs Knol) doorkregen dat er iets bijzonders vloog. Wonderlijk genoeg was de vogel afgebogen en vloog hij recht onze kant op. MR kon zodoende een serie foto's maken voordat de vogel alsnog – tegen de vrij krachtige oost-noordoostenwind in – het Ketelmeer overstak. Het ging om een glanzend zwarte zangvogel met een opvallend gevormde lange staart. De vogel leek op een troepiaal ('grackle') *Quiscalus* maar de gedachte aan allerlei andere soorten maakte het lastig om de determinatie ter plekke rond te krijgen. Pas na het bestuderen van de gemaakte foto's en het raadplegen van literatuur kon mijn vermoeden worden bevestigd dat het een Glanstroepiaal *Q quiscula* betrof.

Beschrijving

De beschrijving is gebaseerd op veldindrukken en op de gemaakte foto's van MR en RS.

GROOTTE & BOUW Iets groter dan Grote Lijster (waarvan kort ervoor meerdere exemplaren onder vergelijkbare

omstandigheden langsvliegend) en met langere staart. Staart ongeveer even lang als maximale breedte van vleugel en duidelijk korter dan lichaam. Staart wigvormig. Buitenste staartpennen vaak omhoog 'gedraaid'. In achteraanzicht hierdoor indruk van gevorkte staart gevend. Vleugels krachtig gebouwd, met vijf duidelijke vingers. Handvleugel enigszins afgerond. Stevige snavel met vrij hoge basis, rechte ondersnavel en omlaag gebogen bovensnavel.

KOP & HALS Geheel donker met blauwe glans.

BOVENDELEN Mantel tot bovenstaartdekveren donkerbruin tot zwart met in elk geval op mantel en schouderveren bruinbronzen glans, duidelijk contrasterend met blauwe glans op kop en hals en scherp begrensd.

ONDERDELEN Borst tot onderstaartdekveren donkerbruin tot zwart met in elk geval op borst en flank bruinbronzen glans, duidelijk contrasterend met blauwe glans op kop en hals en scherp begrensd.

BOVENVLEUGEL Donkerbruin tot zwart. Vleugelboog en dekveren met bruinbronzen glans. Op één tegenlichtfoto opvallende reflectie op handvleugel.

ONDERVLEUGEL Overwegend donkerbruin tot donkergrijs. Slagpennen lichter en iets grijzer dan donkerdere en bruinere dekveren. Oksel met bruinbronzen glans.

STAART Donkerbruin tot donkergrijs.

NAAKTE DELEN Iris witachtig (exacte kleur moeilijk te bepalen), duidelijk afstekend tegen donkere kop. Snavel donker, mogelijk met lichtere basis. Poot niet gezien.

RUI & SLEET Geen actieve rui zichtbaar; alle slagpennen en staartpennen volgroeid. Lichte slijtage zichtbaar halverwege binnenvlag van handpen (p3) in linkervleugel.

GELUID Geen geluid gehoord – wel op gelet.

VLUCHT Doelgericht tegen vrij krachtige oostnoordoostenwind in vliegend en – na aarzeling – Ketelmeer overstekend. Vrij hoog en enigszins 'roeiend', ongeveer zoals soms vlucht van Ekster *Pica pica*.

Determinatie

Het formaat, het lichte oog, de stevige snavel, de typische staart met 'omgevouwen' buitenste penne en de vleugelvorm pasten perfect op Glanstroepiaal. Het contrast tussen de blauw glanzende kop en hals en de bruinbronzen glans op het lichaam en de vleugeldekveren wees op de ondersoort *Q q versicolor* ('Bronzed Grackle'). De ondersoorten *Q q quiscula* en *Q q stonei* missen het sterke contrast tussen de blauw glanzende kop en hals en het bruinbrons glanzende lichaam. De kleurnuances in deze ondersoorten zijn onopvallender en beperken zich meer tot blauwe, paarse

410 Glanstroepiaal / Common Grackle *Quiscalus quiscula*, Kamperhoek Flevoland, 8 April 2013 (Roy Slaterus)

411-415 Glanstroepiaal / Common Grackle *Quiscalus quiscula*, Kamperhoek Flevoland, 8 April 2013 (Mervyn Roos)

en groene tinten. Bruine tinten zijn typisch voor *Q q versicolor* en sluiten alle overige grackle-taxa uit (Jaramillo & Burke 1999).

Langstaarttroepiaal *Q mexicanus* en Bootstaarttroepiaal *Q major* zijn groter en langgerechter met een nog langere staart. De verschillen met de kleinere Nicaraguaanse *Q nicaraguensis*, Antilliaanse *Q niger* en Caribische Troepiaal *Q lugubris* zijn subtieler maar deze missen onder meer het opvallende kleurcontrast tussen kop/hals en lichaam (Jaramillo & Burke 1999).

Leeftijd en geslacht van de vogel konden niet met zekerheid worden bepaald (vrouwtjes zijn iets kleiner dan mannetjes en minder glanzend). Waarschijnlijk ging het om een mannetje, omdat het verenkleed veel glans vertoonde en de staartvorm in zijaanzicht driehoekig was. Eerste-zomer vogels onderscheiden zich doorgaans van adulte door een ruicontrast in tertials en/of vleugeldekveren; op de gemaakte foto's kon een eventueel ruicontrast niet met zekerheid worden vastgesteld. Glanstroepiaal ruit alle slagpennen en staartpennen tussen eind juli en half oktober; in april zijn deze veren dus minstens een half jaar oud en veelal gesleten (Jaramillo & Burke 1999).

Verspreiding en voorkomen

Glanstroepiaal komt algemeen voor in een groot deel van Noord-Amerika ten oosten van de Rocky Mountains. De ondersoort *Q q versicolor* broedt in het noorden en westen, *Q q stonei* in het zuiden (grofweg ten zuidoosten van de lijn tussen Louisiana, VS, en New Jersey, VS) en *Q q quiscalus* in het zuidoosten (Florida, VS, en kustgebieden in aangrenzende staten). *Q q versicolor* is een trekvogel die broedt in Canada (onder meer op Newfoundland) en in een groot deel van de VS en overwintert zuidelijk tot in Texas, VS. Juist de noordelijke vogels leggen de grootste afstand af ('leap-frog migration') (Newton 2008). Langs de Amerikaanse oostkust trekt de soort noordwaarts tussen half februari en half april. De najaarstrek speelt zich af tussen september en begin december. Met enige regelmaat wordt de soort buiten het reguliere verspreidingsgebied waargenomen, bijvoorbeeld langs de Amerikaanse westkust en in Canada ten noorden van het broedgebied. Op Sable Island – een schaars begroeide zandbank van c 42 km lang en c 2 km breed op c 160 km voor de kust van Nova Scotia, Canada – worden zowel in het voorjaar als najaar regelmatig Glanstroepialen aangetroffen, soms in groepen van meer dan 30 (McLaren 1981). Interessante gevallen betreffen verder bijvoorbeeld een mannetje *Q q versicolor* verzameld bij Wainwright, Alaska,

VS, op 17 juni 1943 en een exemplaar bij Barrow, Alaska, van 24 tot 27 juni 2012 (Gavin Bieber in litt). Beide locaties liggen langs de Noordelijke IJszee, c 2000 km ten noordwesten van de dichtstbijzijnde broedgebieden. Ook zijn er meerdere gevallen bekend op Bermuda in de Atlantische Oceaan op meer dan 1000 km van de kust van North Carolina, VS. In maart-april 2003 vond hier een influx plaats met onder meer 12 exemplaren op 11 maart en 20 op 19 maart (Andrew Dobson in litt).

In het West-Paleartic gebied (WP) is slechts één (eerder) geval bekend van een exemplaar van eind maart tot c 20 april 1970 bij Gevinge, Sjælland, Denemarken. Hoewel deze vogel – voor zover nu nog valt na te gaan – geen tekenen van een herkomst uit gevangenschap vertoonde is hij niet aanvaard voor de Deense nationale lijst (Schelde 1970, Ramsøe Jacobsen et al 1971).

Discussie

De Glanstroepiaal van Kamperhoek is door de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA) aanvaard als eerste geval voor Nederland. Tenzij het Deense geval wordt herzien, betreft het eveneens het eerste geval voor de WP. Enkele gegevens die een rol spelen bij het beoordelen van de status van dit geval worden hierna besproken.

Navraag bij vogelhouders leerde dat Glanstroepiaal niet of nauwelijks in gevangenschap wordt gehouden. Zo ontbreekt de soort op de lijst van kweekvogels van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers (NBvV), waarop soorten staan die in Nederland zijn gekweekt, en is hij volgens deze bond nooit op een tentoonstelling vertoond (Hans van der Stroom in litt). In 60 jaargangen van *Onze Vogels* – het tijdschrift van de NBvV – is bovendien nooit een artikel over de soort verschenen. Voorts worden Noord-Amerikaanse vogelsoorten tegenwoordig nauwelijks nog ingevoerd, onder meer omdat er sinds 2007 een algeheel verbod van kracht is op de invoer van wilde vogels binnen de Europese Unie uit angst voor vogelgriep en andere ziektes. Het exporteren van wilde vogels uit Canada en de VS is verboden zonder vergunningen. Voor zover bekend is Glanstroepiaal ook nooit met zekerheid als escape in Nederland waargenomen (in tegenstelling tot andere soorten 'grackles'; cf Ebels 2004; www.waarneming.nl).

Meer dan 80 soorten Noord-Amerikaanse landvogels zijn in de WP vastgesteld en dat aantal groeit nog steeds. Hun voorkomen is – met name in het najaar – sterk gerelateerd aan weersystemen die zich met hoge snelheden over de Atlantische Oceaan verplaatsen. Mogelijk arri-

veerde de Glanstroepiaal van Kamperhoek in het najaar in Europa en probeerde hij in het voorjaar de weg naar het noorden terug te vinden. Wat betreft verspreiding en trekgedrag lijkt Glanstroepiaal op enkele andere zangvogelsoorten die als dwaalgast in de WP zijn vastgesteld, onder meer op Zanggors *Melospiza melodia* en Bruinkopkoevogel *Molothrus ater*. In tegenstelling tot veel andere soorten verschijnen deze twee vooral in het voorjaar (net zoals het merendeel van de andere Amerikaanse gorzen ('sparrows') in de WP; cf Slack 2009) en zijn ze nog niet vastgesteld in de Azoren, Ierland of IJsland – hotspots voor Amerikaanse dwaalgasten in het najaar.

Het is meestal onmogelijk om te bepalen of een uit Noord-Amerika afkomstige vogel dankzij 'ship-assistance' de oversteek over de Atlantische Oceaan heeft volbracht. Ook in het geval van de Glanstroepiaal van Kamperhoek ontbreken daarvoor aanwijzingen; zonder zulke aanwijzingen krijgen potentiële dwaalgasten het voordeel van de twijfel als het gaat om aanvaarding voor de Nederlandse lijst. Andere Noord-Amerikaanse middellangeafstandstrekkingen die zo een plaats op de Nederlandse lijst verkregen zijn Bandijsvogel *Megasceryle alcyon*, Spotlijster *Mimus polyglottos*, Roodborstlijster *Turdus migratorius*, Zanggors, Witkruingors *Zonotrichia leucophrys*, Witkeelgors *Z. albicollis*, Grijs Junco *Junco hyemalis* en Geelkoptroepiaal *Xanthocephalus xanthocephalus*. Wat status betreft verschilt Glanstroepiaal weinig van deze soorten. Vergeleken met Geelkoptroepiaal bevinden de dichtstbijzijnde broedgebieden zich zelfs c 2000 km dichter bij Europa.

Dankzegging

Zonder het scherpe reactievermogen van Mervyn Roos, die een serie vluchtfoto's van de Glanstroepiaal maakte, zou het een stuk lastiger zijn geweest om de determinatie rond te krijgen. Ook de overige waarnemers – Guido Berger, Thijs Knol en Ton Lakeman – hielpen mee om deze bijzondere waarneming zo nauwkeurig mogelijk vast te leggen. TL was verder behulpzaam bij het zoeken naar informatie. Andere bijdragen aan de totstandkoming van dit artikel werden geleverd door Niels Aagaard, René Adriaans (www.vogelspecialclub.nl), Pim Bakker, Morten Bentzon Hansen, Michiel van den Bergh, Gavin Bieber, Arjan Boele, Andrew Dobson, Enno Ebels, Troels Eske Ortward, Ger Essenberg (NBvV), Martin Garner, Kees de Groot (www.vogelspecialclub.nl), Marcel Haas, Jan Hjort Christensen, Marshall Iliff, James Lidster, Hans van der Stroom (NBvV) en Christopher Wood. Zij worden allen hartelijk bedankt.

Summary

COMMON GRACKLE OVER KAMPERHOEK IN APRIL 2013 On 8 April 2013, a Common Grackle *Quiscalus quiscula* was seen by five observers as it flew north-east over migration watchpoint Kamperhoek near Swifterbant, Flevoland, the Netherlands. Size and proportions, pale eye, strong bill and wedge-shaped tail all pointed at Common Grackle, while the strong contrast between glossy blue head and neck and glossy brown body was typical of the migratory subspecies *Q. q. versicolor* (Bronzed Grackle). Age and sex could not be determined with certainty; females are slightly smaller than males and show less gloss. Based on the large amount of gloss in the plumage and the triangular appearance of the tail in side view it was probably a male.

The bird was accepted by the Dutch rarities committee (CDNA) as the first for the Netherlands. Within the Western Palearctic (WP), only one other record is known, at Gevninge, Sjælland, Denmark, from late March to c 20 April 1970. This record was, however, not accepted by the Danish rarities committee. The reason for this is not entirely clear; from what can be traced after so many years it seems that this bird showed no signs of captivity.

Common Grackle is a common to abundant species in a large part of North America east of the Rocky Mountains. Along the East Coast it migrates north between mid-February and mid-April. Bronzed Grackle is a migrant that breeds in Canada (eg, on Newfoundland) and in a large part of the USA and winters south in Texas, USA. Northern birds tend to migrate the furthest ('leapfrog migration'). The species is regularly found outside its normal range, for example along the West Coast of the USA and north of its breeding range in Canada. Interesting records are those (of Bronzed Grackles) collected near Wainwright, Alaska, USA, on 17 June 1943 and near Barrow, Alaska, from 24-27 June 2012, c 2000 km north-west of the closest breeding areas. There are also several records known from Bermuda (c 1000 km off North Carolina, USA) where an influx took place in March-April 2003, with for example 12 individuals on 11 March and 20 on 19 March.

Enquiries among bird keepers have not resulted in any documentation of captive Common Grackles in the Netherlands and there are no records of escapes. The species is not on the list of birds that have been bred in captivity in the Netherlands nor has it ever been shown at an avian exhibition. Furthermore, the ban on the import of wild birds into the European Union since 2007 makes it unlikely that this species has been imported recently. Exporting wild birds from Canada and the USA is forbidden without appropriate permits.

More than 80 species of North American landbirds have been recorded in the WP and the number is still growing. Their occurrence, especially in autumn, is strongly linked to fast-moving weather systems across the Atlantic Ocean. Possibly, the bird arrived in Europe in autumn and was trying to find its way back north. Common Grackle's range and migration are similar to those of some other passerines that have occurred as vagrants, in particular of Song Sparrow *Melospiza melodia* and Brown-headed Cowbird *Molothrus ater*. Unlike

many other species, these predominantly appear in spring (as most other American sparrows recorded in the WP) and have not yet been recorded in the Azores, Iceland and Ireland – prime sites for Nearctic autumn vagrants. Other North American medium-distance migrants that have been recorded in the Netherlands are Belted Kingfisher *Megaceryle alcyon*, Northern Mockingbird *Mimus polyglottos*, American Robin *Turdus migratorius*, Song, White-crowned *Zonotrichia leucophrys* and White-throated Sparrow *Z. albicollis*, Dark-eyed Junco *Junco hyemalis* and Yellow-headed Blackbird *Xanthocephalus xanthocephalus*. Compared with Yellow-headed Blackbird, the nearest breeding areas of Common Grackle are situated c 2000 km closer to Europe.

Verwijzingen

Ebels, E B 2004. Probable escapes in the Netherlands:

part 2. Dutch Birding 26: 305-314.
Jaramillo, A & Burke P 1999. New World blackbirds: the icterids. Princeton.
McLaren, I A 1981. The birds of Sable Island, Nova Scotia. Proceedings of the Nova Scotian Institute of Science 31: 1-84.
Newton, I 2008. The migration ecology of birds. London.
Ramsøe Jacobsen, J, Pors Nielsen, B & Rabøl, J 1971. Rapport fra Sjældenhedsudvalget for 1970. Dansk Ornithol Foren Tidsskr 65: 133-139.
Schelde, O 1970. Common Crackle [sic]. Feltornithologen 12: 188.
Slack, R 2009. Rare birds, where and when: an analysis of status and distribution in Britain and Ireland 1: sandgrouse to New World orioles. London.

Roy Slaterus, Bervoetsbos 71, 2134 PM Hoofddorp, Nederland (roy.slaterus@dutchbirding.nl)

Poelsnip in Nederland: broedgeval in 1884 en historisch voorkomen

Justin J F Jansen

Poelsnip *Gallinago media* broedt in delen van Scandinavië (vooral in Noorwegen) en van Polen via Wit-Rusland en Oekraïne tot in het westen van Siberië, Rusland, zuidelijk tot in Kazachstan en met kleine aantallen in de Baltische staten (eg, Delaney et al 2009). Vroeger lag de westgrens van het broedgebied verder naar het westen, in ieder geval tot aan de Nederlandse grens Duitsland (op 15 mei 1927 werd een legsel verzameld in het Bourtangere Moor, Niedersachsen, Duitsland, c 10 km ten oosten van Bourtange, Groningen; Schlotter 1928; De Levende Natuur 32: 367, 1928). In Duitsland is de soort als broedvogel omstreeks die tijd (jaren 1920) verdwenen (Glutz von Blotzheim et al 1977) hoewel er in 1992 nog (of weer) ten minste twee baltsende exemplaren aanwezig waren in Brandenburg (Limicola 7: 87-92, 1993).

De vraag of de soort in het verleden in Nederland heeft gebroed werd tot op heden niet bevredigend beantwoord. Eerdere publicaties over het broeden (Hewitson 1835, de Gavere & van Bemmelen 1858, Schlegel 1853, 1878ab, Yarrell et al 1884, Saunders 1889, Albarda 1897, Evans 1916, Haverschmidt 1942, Hellebrekers 1950, van IJzendoorn 1950) werden door onder meer Eykman et al (1949), Cramp & Simmons (1983) en van den Berg

& Bosman (2001) te 'mager' of te 'onduidelijk' bevonden. In Kålås (2004) wordt de soort weer opgevoerd als uit Nederland 'verdwenen broedvogel'.

In het kader van mijn langjarig onderzoek naar museumcollecties stuitte ik op een niet eerder beschreven nestvondst van Poelsnip uit 1884. In dit artikel wordt deze vondst gedocumenteerd en daarmee komt een eind aan de onduidelijkheid over de broedhistorie van de soort in Nederland. Daarnaast wordt een overzicht gegeven van broedverdachte vogels en van in Nederland verzamelde balgen in collecties. Dit overzicht vervangt de tabel in van den Berg & Bosman (2001).

Historisch voorkomen van Poelsnip in Nederland

Onderzoek

Onderzoek naar Poelsnippen werd verricht in Aquazoo Löbbecke Museum, Düsseldorf, Duitsland (ALM); American Museum of Natural History, New York, VS (AMNH); Booth Museum of Natural History, Brighton, Engeland (BMNH); voormalig Ecodrome, Zwolle, Overijssel; Naturalis Biodiversity Center, Leiden (Naturalis); Norfolk Museum, Norwich, Engeland (NM); Natural History Museum, Tring, Engeland (NHM);

Natuurmuseum Fryslân, Leeuwarden, Friesland (NMF); Natuurhistorisch Museum Rotterdam, Zuid-Holland (NMR); Smithsonian Institution National Museum of Natural History, Washington, VS (NMNH); Natuurhistorisch en Volkenkundig Museum, Oudenbosch, Noord-Brabant (NVM); Museum Twentse Welle, Enschede, Overijssel (MTW); en Milieu Educatie Centrum Eindhoven, Noord-Brabant (MECE). Verder werd uitgebreid literatuur- en archiefonderzoek uitgevoerd. Al het materiaal in collecties werd gedocumenteerd door middel van foto's of geverifieerd met een bezoek van de auteur, met uitzondering van materiaal in Ecodrome/MTW en NMR; hiervan werd de determinatie geverifieerd door, respectievelijk, Kees Moeliker (in litt) en Jan Meijerink (in litt).

In de 18e en 19e eeuw werden veel vogelcollecties samengesteld (Smit 1986). Vaak hadden 'opgezette' vogels echter een korte levensduur doordat ze na korte tijd bedierven omdat de conservatietechniek nog niet volmaakt was (Schulze Hagen et al 2003). Pas na de uitvinding van methoden van conservering met onder meer arseen en de publicatie van het recept rond 1800 konden exemplaren langdurig bewaard blijven (Rookmaker et al 2006, Steinheimer & Rookmaker 2006). Fysieke bewijsstukken van Poelsnippen uit Nederland van voor 1800 zijn daarom niet bewaard gebleven. Daarnaast liet in het (verre) verleden de etikettering van opgezette vogels te wensen over en werden nauwelijks gegevens toegevoegd over de omstandigheden bij het verzamelen (Stresemann 1951). Pas in de tweede helft van de 19e eeuw werden de etikettering en het toevoegen van gegevens sterk verbeterd.

Het gebruik van verschillende Nederlandse namen (streeknamen) leidde vaak tot verwarring. Dit kwam vooral voor bij soorten die lastig te observeren zijn zoals snippen. Voor Poelsnip werd bijvoorbeeld lange tijd 'Dubbele Snip' of 'Dubbele Poelsnip' als alternatieve naam gebruikt en 'Enkele Snip' voor Watersnip *G gallinago* en 'Aller kleinste Poelsnip' voor Bokje *Lymnocyptes minimus* (Eigenhuis 2004). Met deze namen als steekwoorden werd de literatuur doorzocht.

Eerste vermeldingen van voorkomen in Nederland
De eerste vermelding is in het 'Jachtbedrijf 1635' (Swaan 1948), en in Gaillard (1766) waar 'Dubbele Poelsnip' is opgenomen in de catalogus onder nummer 284 (Anonymus 1766). De vogel is alleen bekend uit de catalogus en is daar niet voorzien van extra informatie over herkomst en verzameldatum. Dit geldt ook voor de vogels vermeld door Nozeman et al (1797) die in het voorjaar in

Nederland werden verzameld maar thans niet meer aanwezig zijn in een collectie. Nozeman et al (1797) geven echter wel de maten van de vogel(s); tevens wordt de soort 'zeldzaam' genoemd en waarschijnlijk niet broedend.

Broedgevallen in Nederland

Veel privéverzamelingen zijn in de loop van de jaren door vraat aangetast, in familiebezit terechtgekomen en uiteindelijk afgevoerd of in grote collecties ondergebracht. Er is van (slechts) één exemplaar voldoende documentatie overgebleven om tot een aanvaardbaar broedgeval te komen.

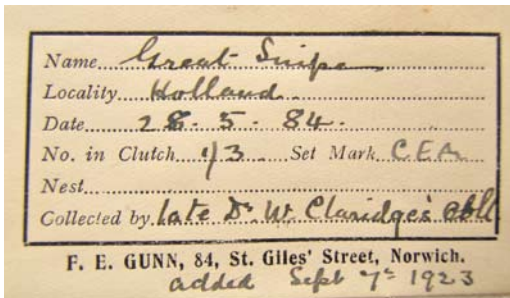
Deze sterkste aanwijzing voor broeden door Poelsnip in Nederland komt uit het NM te Norwich (Tony Irwin in litt). Hier bevindt zich een legsel, gedateerd 28 mei 1884 en afkomstig uit Nederland ('Holland'; plaat 416-417). De eieren komen uit het legaat van William Claridge (1825-91), die zijn verzameling – zoals nagenoeg elke verzamelaar – opbouwde door ruilhandel (met onder meer eieren van Philip Crowley; zie verderop). Claridge, eigenaar van een schoenenfabriek, was een onbekende verzamelaar in Engeland; zijn collectie bestond voornamelijk uit Britse vogels met een enkele uit het buitenland. Na zijn dood kwam de collectie in handen van kolonel Charles Stonham (1858-1916). Stonham had ook een privécollectie. Toen Stonham overleed nam de firma T E Gunn uit Norwich de verzameling over. Deze verkocht de collectie aan Henry Rogers op 7 september 1923; op zijn beurt doneerde laatstgenoemde de eieren in 1940 aan het NM in Norwich tezamen met zijn catalogus. De naam van de plaats waar de eieren zijn verzameld wordt niet vermeld maar is te reconstrueren: van 27 tot 29 mei 1884 waren Albert Crowley en zijn neef Philip Crowley (1837-1900) in het Naardermeer, Noord-Holland (Saunders 1889, Anonymus 1964) en verzamelden daar diverse eieren. Hiervan zijn in het NHM in Tring nog enkele legfels terug te vinden, onder meer van Lepelaar *Platalea leucorodia* (BMNH 1902.2.24.111-117), Purperreiger *Ardea purpurea* (BMNH 1901.10.15.312-5) en Zwarte Stern *Chlidonias niger* (BMNH 1902.2.5.245-7). Crowley had een van de grootste Engelse privéverzamelingen en 'slechts' een deel van zijn verzameling kwam terecht in NHM (er werden door het NHM 14 749 eieren in 1884 geselecteerd en in 1901 nog eens 14 657 eieren; Crowley 1883, Sharpe 1906); de rest werd verkocht op een veiling bij veilinghuis J C Stevens tussen 15 mei en 5 juni 1902. Crowley ruilde op grote schaal; zijn originele catalogus (met extra aantekeningen) kwam in het bezit van zijn neef Reginald A Crowley maar is helaas

416

418

417

416 Poelsnip / Great Snipe *Gallinago media*, Norfolk Museum, Norwich, Norfolk, Engeland, 15 januari 2014 (Tony Irwin/©NM). Verzameld op 28 mei 1884 nabij Naardermeer, Noord-Holland. Let op gelijkenis met eieren zoals afgebeeld op plaat 97 in Cramp & Simmons (1983).

417 Poelsnip / Great Snipe *Gallinago media*, Norfolk Museum, Norwich, Norfolk, Engeland, 15 januari 2014 (Tony Irwin/©NM). Etiket behorend bij legsel in plaat 416.

418 Poelsnip / Great Snipe *Gallinago media*, Aquazoo Löbbecke Museum, Düsseldorf, Nordrhein-Westfalen, Duitsland, 19 mei 2014 (Silke Stoll/ALM). Ei (maten 45.85 x 30.65 mm) verzameld in 'Nederland' vóór 1850.

verdwenen (Douglas Russell in litt). Bij de enkele pagina's uit Crowley's catalogus die rond 1900 door Thomas Parkin (1845-1932) werden gefotografeerd (aanwezig in BMHN, Brighton) is helaas niet de pagina met Poelsnip of met een vermelding van Claridge terug te vinden (Lee Ismail in litt). Informatie van andere verzameltreps door Britse ornithologen (in 1884) werd niet gevonden tijdens mijn onderzoek in Britse collecties. Het bezoek van Crowley loopt synchroon met de vinddatum van het Poelsniplegsel. Crowley ruilde legfels na zijn verzameltreps en kocht legfels om zijn collectie verder uit te breiden. Daarom ben ik van mening dat er voldoende zekerheid is dat dit legsel door beide broers Crowley is verzameld tijdens hun bezoek aan het Naardermeer en bij terugkomst in Engeland is geruild met Claridge (er was al ten minste één ander legsel van Poelsnip aanwezig in de collectie van Crowley; Crowley 1883). Maten en vergelijking met andere gelijkende eieren bevestigen de determinatie (Cramp & Simmons 1983; Tony Irwin in litt).

Andere potentiële broedgevallen waarvan thans nog bewijs resteert zijn minimaal gedocumenteerd:

1 In de collectie van de Rotterdamse verzamelaar Karl Friedrich Löbbecke (1790-1856) zijn twee eieren van Poelsnip aanwezig uit 'Nederland' (Wenck 1913). Deze eieren zijn niet voorzien van verzamelgegevens (thans in ALM; plaat 418) (één ei werd op 19 mei 2014 gelokaliseerd in het ALM; Silke Stoll in litt).

2 In de collectie van Lambert van den Bogaert (1834-1911) is een adulte Poelsnip aanwezig (thans in NVM, Oudenbosch; ongeëtiketteerd exemplaar, door mij bekeken op 2 maart 2005). Van den Bogaert wordt door Albarða (1900) beschouwd als de verzamelaar van een donsjong in het Vlijmsch Ven (ten zuiden van Vlijmen), Noord-Brabant, op 26 juni 1897. Helaas is het jong niet aanwezig in de collectie te Oudenbosch (net als andere jonge 'snippen' is het jong niet meegekomen toen de collectie hier in 1902 arriveerde).

3 De collectie van de broers Bernard Eduard August van Dijck (1826-81) en Franciscus Wilhelmus van Dijck (1839-78) bevatte minimaal één adulte Poelsnip (thans in MECE, Eindhoven; ongeëtiketteerd exemplaar, door mij bekeken op 14

december 2004). Van Erve et al (1967) koppelen deze vogel aan het mogelijke broedgeval te Moergestel vóór 1897; er zijn echter geen eieren of jongen aanwezig (net als andere jonge 'snippen' is het jong niet meegekomen toen de collectie in 1970 arriveerde vanuit Beekvliet, Sint Michielsgestel, Noord-Brabant, waar deze collectie in 1935 en 1951 was gekomen).

4 Op 23 juli 1890 werden zes adulte Poelsnippen geschoten bij Tubbergen, Overijssel, waarvan zich (nu nog) een adult mannetje bevindt in Naturalis (plaat 419). Deze zes vogels arriveerden een dag later vers bij Snouckaert van Schauburg; wellicht bevonden zich op de vindplaats nog meer vogels (Snouckaert van Schauburg 1915). De soort trekt solitair en kleine groepjes zijn alleen bekend van winter- en broedgebieden (in Nederland is sinds 1997 slechts één geval van niet-solitair vogels (twee exemplaren bij Deventer, Overijssel, op 16 mei 2008; Ovaar et al 2010). Daarom is dit Tubbergens groepje 'verdacht' (cf Glutz von Blotzheim et al 1977). Indertijd was het landschap rondom Tubbergen geheel anders dan tegenwoordig; het was een groot moerasveengebied, vergelijkbaar met het Bourtangere Moor (dat zich uitstrekte tot in Drenthe en Groningen en waarvan het huidige Bargerveen, Drenthe, een laatste overblijfsel is), waar in 1927 nog een legsel werd gevonden (Schlotter 1928). Er is echter weinig bekend over de (voormalige) zuidelijke populaties van Poelsnip en de kennis over de biologie komt uit Scandinavië (Cramp & Simmons 1983); daarom kan bij dit geval niet worden uitgesloten dat er

sprake was van mislukte broeders of vroege trekvogels.

Dat etikettering van Poelsniplegsels lastig is blijkt een ei verzameld in de omgeving van Gorredijk, Friesland, op 27 april 1922 in Naturalis (RMNH.AVES.26569); het was gedoneerd op 22 december 1958 uit het legaat van Albert Sinnema (1883-1958) en geëtiketteerd als 'Poelsnip'. Op basis van eigen onderzoek in mei 2014 bleek het een ei van een Kempphaan *Calidris pugnax* te zijn. Een ei uit de voormalige collectie van Hans Horreüs de Haas (in collectie van voormalige Ecodrome, thans in MTW) dat is geëtiketteerd als Poelsnip betreft een andere soort en het ei in MTW dat thans is geëtiketteerd als Poelsnip is niet met zekerheid uit Nederland afkomstig (Jan Meijerink in litt).

Huidig voorkomen van Poelsnip in Nederland

Tot 1968 stond de soort in Nederland bekend als doortrekker in zeer laag aantal van eind juli tot in oktober, met als vroegste datum 11 juli; er zouden in 1900-68 ook verscheidene meldingen in winter en voorjaar zijn geweest (van den Berg & Bosman 2001). Blankert (1980) somde 131 gepubliceerde waarnemingen op uit 1951-79 maar daarvan wordt tegenwoordig een hoog aantal onbetrouwbaar geacht (Scharringa & Osieck 1979).

Waarnemingen van Poelsnip in Nederland worden sinds 1977 beoordeeld door de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA). Sinds 1977 werd de soort niet jaarlijks vastgesteld. Van de 20 gevallen in 1977-99 dateert het grootste

419 Poelsnip / Great Snipe *Gallinago media*, Naturalis Biodiversity Center, Leiden, Zuid-Holland, 29 januari 2014 (Naturalis Biodiversity Center). Adult mannetje uit groepje van zes, geschoten bij Tubbergen, Overijssel, op 23 juli 1890 (RMNH.AVES 28151).

420 Poelsnip / Great Snipe *Gallinago media*, American Museum of Natural History, New York, VS, 24 februari 2014 (Matthew Shanley/©AMNH). Vrouwtje verzameld in Nederland op 29 september 1904 en via collectie Rothschild beland in AMNH (AMNH 740657). Mogelijk afkomstig van Leadenhall Market, Londen, Engeland. **421** Poelsnip / Great Snipe *Gallinago media*, Smithsonian Institution, National Museum of Natural History, Washington, VS, 14 januari 2014 (Brian Schmidt/©NMNH). Mannetje verzameld op 9 mei 1870 en onderdeel van collectie van James Edmund Harting (NMNH 102051). Engelse verzamelaar Harting ruilde veel maar bezocht ook Nederland meerdere malen, onder meer in 1864 en diverse keren Valkenswaard, Noord-Brabant. Exemplaar verkregen op Leadenhall Market, Londen, Engeland, samen met exemplaar thans in NHM (cf plaat 422).

deel uit de tweede helft van het jaar (zes versus 14); 1996 was het beste jaar met vier exemplaren (Wiegant et al 1998). Na de publicatie van van den Berg & Bosman (2001) verschenen in de jaarverslagen van de CDNA 18 gevallen: in 1999 (1), 2002 (2), 2003 (1), 2004 (1), 2005 (2), 2006 (2),

2008 (5), 2009 (1), 2010 (1) en 2011 (2) (van der Vliet et al 2001-07, Ova et al 2008-13). Van de 18 gevallen in 1999-2013 dateert het grootste deel uit de eerste helft van het jaar.

In vijf belangrijke Nederlandse zoölogische musea werden 37 in Nederland verzamelde exem-

422 Poelsnippen / Great Snipes *Gallinago media*, Natural History Museum, Tring, Engeland, 14 januari 2014 (*Phil Koken*/©NHM). Boven: adult mannetje, 'Holland', NHM 55.11-5.37 (via John Gould); midden: adult mannetje, 'Holland', NHM 55.11-5.36 (via John Gould); onder: adult mannetje, 'Holland', uit collectie van Henry Seebohm (NHM 92.8.1.445), vers gekocht op Leadenhall Market, Londen, Engeland (verzameld op 9 mei 1870 en gebalgd door James Edmund Harting).

plaren aangetroffen, daterend van 1865-1940 (van den Berg & Bosman 2001). De lijst in van den Berg & Bosman (2001) is door mij aangevuld met balgen die nadien bekend zijn geworden of balgen uit andere collecties (appendix 1). Versmarkten waren een bekende bron; 14 exemplaren in *Naturalis* komen van poeliers de Jong in Leeuwarden, Friesland, en Baijer in Leiden (Jansen 2013). Ook vijf vogels die thans aanwezig zijn in AMNH, NMNH en NHM (plaat 420-421) werden aangeboden op versmarkten (Leadenhall Market in Londen, Engeland; Shrubbs 2013).

Discussie

Poelsnip kan op basis van dit artikel worden toegevoegd aan de reeks 'verdwenen' broedvogels van de Nederlandse avifauna. Andere voorbeelden zijn onder meer Goudplevier *Pluvialis apricaria*, Bonte Strandloper *C alpina* en Bosruiter *Tringa glareola* (Jansen 2014) en Kuifleeuwerik *Galerida cristata* (Bakhuizen et al 2013), Duinpieper *Anthus campestris* (van Turnhout 2005) en Ortolaan *Emberiza hortulana* (van Noorden 1999). Van de in dit artikel beschreven (mogelijke) broedgevallen

van Poelsnip is ten minste één voldoende gedocumenteerd (1884); de andere geven aanvullende aanwijzingen voor het broeden. Aannemelijk is dat de soort op verschillende plaatsen heeft gebroed en als broedvogel verdween aan het eind van de 19e eeuw.

De verzameldrift vóór 1900 was minimaal en van slechts weinig soorten zijn legsels van vóór 1900 bekend in Nederlandse musea, zelfs van (vermoedelijk) talrijke soorten. Verwonderlijk is het ontbreken van eieren van Poelsnip daarom niet. Van het broeden van sommige soorten is zelfs geen enkel bewijs te vinden in Nederlandse collecties; zo is bijvoorbeeld het broeden van Bonte Strandlopers in zuidelijk Nederland alleen maar traceerbaar door de aanwezigheid van eieren in Britse collecties (Jansen 2014). Britse verzamelaars die Nederland bezochten waren weliswaar vaak slechts korte tijd aanwezig maar zorgden wel voor een representatief beeld van de (broed)vogels in een gebied (Jansen & Vlek 2010, Jansen 2012, 2014). Ook het gebrek aan conserveren van materiaal en het ontbreken van een uitgebreid netwerk van ornithologen in Nederland hebben bijgedra-

gen aan het ontbreken van historische kennis over een aantal soorten. Onderzoek in collecties en archieven kan echter nog steeds bijzonderheden naar boven halen.

Dankwoord

Dit artikel is tot stand gekomen door hulp van medewerkers van de diverse musea, te weten Mark Adams (NHM), Hein van Grouw (NHM), Jan Hopstaken (NVM), Tony Irwin (NM), Lee Ismail (BMNH), Helen James (NMNH), Peter Koomen (NMF), Gijs Kronenberg (MECE), Steven van der Mije (Naturalis), Kees Moeliker (NMR), Kees Roselaar (Naturalis), Douglas Russell (NHM), Brian Schmidt (NMNH), Matthew Shanley (AMNH), Silke Stoll (ALM), Paul Sweet (AMNH) en Thomas Trombone (AMNH). Jan Meijerink bestudeerde de eieren uit Ecodrome en MTW. Ruud Vlek leverde historische gegevens en was een stimulator voor de realisatie van dit artikel. Wijlen Wim Knippenberg hielp met het lokaliseren van Beekvlietdiorama's. Klaas van Dijk en Phil Koken voorzagen een eerder manuscript van commentaar.

Summary

GREAT SNIPES IN THE NETHERLANDS: BREEDING RECORD IN 1884 AND HISTORIC OCCURRENCE This paper documents the first documented breeding record of Great Snipe *Gallinago media* in the Netherlands, a clutch with three eggs collected on 28 May 1884 supposedly at Naardermeer, Noord-Holland (now present at Norfolk Museum, Norwich, England). Some unproven records are also given, concerning some undated eggs and some adult birds present in the collections. All this gives (some) credit to statements that the species was a former breeding bird in the Netherlands that disappeared at the end of the 19th century.

Appendix 1 summarizes all labelled specimens in Dutch and foreign museums known to be collected in the Netherlands. A summary of the current status as spring and autumn vagrant is given.

Verwijzingen

Albarda, H 1897. Aves Neerlandicae. Naamlijst van Nederlandsche vogels. Leeuwarden.
Albarda, H 1900. Ornithologie van Nederland. Waarnemingen van 1 mei 1897 tot en met 30 april 1898 gedaan. Tijdschr Ned Dierkd Ver, Tweede serie (6): 109-118.
Anonymus 1766. Catalogus van eene uitmuntende verzameling van opgezette viervoetige dieren en vogelen, dieren in vogten, gedeeltens van dieren, insecten, hoorns en schulpen, coraalen, vrugten en zaaden, mineraalen, en enkelde droogeryen. (...) Eene verzameling ... gedurende veele jaaren by een gebragt door wylen den Wel Ed. Geb. Heer en Mr. H.C.J. van Eversdyck. Den Haag.
Anonymus 1964. Feestbundel opgedragen aan H. Bosch-

ma ter gelegenheid van zijn zeventigste verjaardag, aangeboden bij zijn afscheid als hoogleraar in de systematische dierkunde aan de Rijksuniversiteit te Leiden op 17 januari 1964. Zool Meded 39: 1-576.
Bakhuizen, J J, Uebelgünn, H-P & Lamers, G 2013. Zeldzame broedvogels in Limburg in 2012. Limb Vogels 23: 59-68.
van den Berg, A B & Bosman, C A W 2001. Zeldzame vogels van Nederland – Rare birds of the Netherlands. Avifauna van Nederland 1. Tweede druk. Haarlem.
Blankert, J J 1980. Herkenning van Poelsnip en voorkomen in Nederland. Dutch Birding 2: 106-115.
Cramp, S & Simmons, K E L (redactie) 1983. The birds of the Western Palearctic 3. Oxford.
Crowley, P 1883. A list of birds' eggs in the collection of Philip Crowley. Surrey.
Delany, S, Scott, D, Dodman, T & Stroud, D (redactie) 2009. An atlas of wader populations in Africa and western Eurasia. Wageningen.
Eigenhuis, K J 2004. Verklarend en etymologisch woordenboek van de Nederlandse vogelnamen. Amsterdam.
van Erve, F H, Moller Pillot, H K M, Wittgen, A B L M, Braaksma, S, Knippenberg, W H T & Langenhoff, V F M 1967. Avifauna van Noord-Brabant. Assen.
Evans, A H 1916. The birds of Britain. Their distribution and habits. Cambridge.
Eykman, C, Hens, P A, van Heurn, F C, ten Kate, C G B, van Marle, J G, van der Meer, G, Tekke, M J & de Vries, T G 1941. De Nederlandsche Vogels 2. Wageningen.
de Gavere, C, & van Bemmelen, A A 1858. Lijst van vogels in de provincie Groningen en op het eiland Rottum. In: Herklots, J A, Bouwstoffen voor eene fauna van Nederland 2, Leiden, p 119-130.
Gaillard, J 1766. Catalogus van eene uitmuntende verzameling van ...H.C.J. van Eversdyck. Den Haag.
Glutz von Blotzheim, U N, Bauer, K M & Bezzel, E (editors) 1977. Handbuch der Vögel Mitteleuropas 7. Wiesbaden.
Haverschmidt, F 1942. Faunistisch overzicht van de Nederlandsche broedvogels. Leiden.
Hellebrekers, W P J 1950. Measurements and weights of eggs of birds on the Dutch List. Leiden.
Hewitson, W C 1835. British oology: being illustrations of the eggs of British birds, with figures of each species, as far as practicable, drawn and coloured from nature: accompanied by descriptions of the materials and situation of their nests, number of eggs. Newcastle upon Tyne.
van IJzendoorn, A L J 1950. The breeding-birds of the Netherlands. Leiden.
Jansen, J J F J 2012. William Bridger (1832-1870), collector of birds eggs in Australia and the Netherlands. Arch Natural Hist 39: 174-176.
Jansen, J J F J 2013. J.H. Baijer (8 december 1859-16 mei 1939). Vogeljaar 61: 82-83.
Jansen, J J F J 2014. Former breeding of Eurasian Golden Plover, Dunlin and Wood Sandpiper in Limburg and Noord-Brabant, the Netherlands. Dutch Birding 36: 9-19.
Jansen, J J F J & Vlek R J J 2010. Joseph Baker, een Engelse

- vogelverzamelaar in Nederland in het midden van de negentiende eeuw. *Limosa* 83: 176-181.
- Kålås, J A 2004. International single species action plan for the conservation of the Great snipe *Gallinago media*. AEWa Techn Ser 5. Bonn.
- Kist, J, Tekke, M J & Voous, K H (redactie) 1970. Avifauna van Nederland. Lijst van de in Nederland waargenomen vogelsoorten en hun geografische vormen. Tweede druk. Leiden.
- van Noorden, B 1999. Limburgse Ortolanen de laan uit. *Limb Vogels* 73: 55-63.
- Nozeman, C, Houuttuy, M, Sepp, C & Sepp, J C 1797. Nederlandsche vogelen volgens hunne huishouding, aert en eigenschappen beschreeven. Door Cornelius Nozeman. Alle naer 't leeven geheel opnieuw en naeukeurig getekend, in 't koper gebragt, en natuurlijk gekoleurd door, en onder opzicht van, Christiaan Sepp en zoon. Deel 3. Amsterdam.
- van Oordt, G J & Verwey, J 1925. Voorkomen en trek der in Nederland in het wild waargenomen vogelsoorten. Leiden.
- van Oort, E D 1928. *Ornithologia Neerlandica* 3. Den Haag.
- Ovaa A, van der Laan J, Berlijn M & CDNA 2008. Rare birds in the Netherlands in 2007. *Dutch Birding* 30: 369-389.
- Ovaa, A, Groenendijk, D, Berlijn, M & CDNA 2009, 2010, 2011, 2012. Rare birds in the Netherlands in 2008; in 2009; in 2010; in 2011. *Dutch Birding* 31: 331-352; 32: 363-383; 33: 357-376; 34: 349-377.
- Ovaa, A, Groenendijk, D, Berlijn, M, Haas, M & CDNA 2013. Rare birds in the Netherlands in 2012. *Dutch Birding* 35: 357-379.
- Rookmaker, L C, Morris, P A, Glenn, I E & Mundy, P J 2006. The ornithological cabinet of Jean-Baptiste Becoeur and the secret of the arsenical soap. *Arch Nat Hist* 33: 146-158.
- Saunders, H 1889. An illustrated manual of British birds. London.
- Scharringa, C J G & Osieck, E R 1979. Zeldzame vogels in Nederland in 1977. *Limosa* 52: 217-232.
- Schlegel, H 1853. Naamlijst der tot heden in de Nederlanden in den wilden staat waargenomen vogels. In: Herklots, J A, Bouwstoffen voor eene fauna van Nederland, Leiden: 58-103.
- Schlegel, H 1878a. De vogels van Nederland 1. Amsterdam.
- Schlegel, H 1878b. De vogels van Nederland 2. Amsterdam.
- Schlotter, H 1928. Die große Bekasinne (*Capella media* Lath.) Brutvogel des Bourtanger Moores. Beiträge zur Fortpflanzungsbiologie der Vögel mit Berücksichtigung der Oologie 4: 23-24.
- Schulze Hagen, K, Steinheimer, F, Kinzelbach, R & Gasser, C 2003. Avian taxidermy in Europe from the Middle Ages to the Renaissance. *J Ornithol*: 144: 459-478.
- Sharpe, R B 1906. Birds. In: The history of the collections contained in the Natural History Departments of the British Museum. Separate historical accounts of the several collections included in the Department of Zoology 2. London.
- Shrubb, M 2013. Feasting, fowling and feathers. London.
- Smit, P (redactie) 1986. Hendrik Engel's alphabetical list of Dutch zoological cabinets and menageries. Amsterdam.
- Snouckaert van Schauburg, R C E G J 1915. Avifauna Neerlandica. Aanvullingen en verbeteringen. Jaarber Club Nederl Vogelk 5: 63-127.
- Steinheimer, F D & Rookmaker, K 2006. Jean-Baptiste Becoeur was not the first. *Newsl Soc Bibliogr Nat Hist* 87: 11-12.
- Stresemann, E 1951. Entwicklung der Ornithologie, von Aristoteles bis zur Gegenwart. Berlin.
- Swaen, A E H (redactie) 1948. Jacht-bedryff. [Naar het handschrift in de Koninklijke Bibliotheek te 's-Gravenhage (Cornelis Jacob van Heenvliet 1636)]. Leiden.
- van der Vliet, R E, van der Laan, J & CDNA 2001, 2002, 2003, 2004, 2005. Rare birds in the Netherlands in 2000; in 2001; in 2002; in 2003; in 2004. *Dutch Birding*: 23: 315-347; 24: 325-349; 25: 361-384; 26: 359-384; 27: 367-394.
- van der Vliet, R E, van der Laan, J, Berlijn, M & CDNA 2006, 2007. Rare birds in the Netherlands in 2005; in 2006. *Dutch Birding* 28: 345-365; 29: 347-374
- Temminck, C J 1807. Catalogue systématique du cabinet d'ornithologie et de la collection de quadrumanes. Amsterdam.
- Temminck, C J 1840. Manuel d'ornithologie ou tableau systématique des oiseaux qui se trouvent en Europe. Paris.
- van Turnhout, C 2005. Het verdwijnen van de Duinpieper als broedvogel uit Nederland en Noordwest-Europa. *Limosa* 78: 1-14.
- Wenck, W 1913. Die Eiersammlung des Lössbecke-Museums. *Mitt Naturwiss Ver zu Düsseldorf* 6: 114-136.
- Whitherby, H F, Jourdain, F C R, Ticehurst, N F & Tucker, B W 1940. The handbook of British birds 4. London.
- Wiegant, W M, de Bruin, A & CDNA 1998. Rare birds in the Netherlands in 1996. *Dutch Birding* 20: 145-167.
- Yarrell, W, Newton, A & Saunders H 1884. A history of British birds 3. London.

Justin J F J Jansen, p/a Naturalis Biodiversity Center, Postbus 9517, 2300 RA Leiden, Nederland (justin.jansen@naturalis.nl)

APPENDIX 1 Geëtiketteerde balgen van in Nederland verzamelde Poelsnippen *Gallinago media* in Nederlandse en buitenlandse collecties / labelled specimens of Great Snipe *Gallinago media* collected in the Netherlands in Dutch and foreign collections

Datum / date	Locatie / site	Provincie / province	Sekse / sex	Leeftijd / age	Registratienummer / registration number	Notities / notes
1825-1850	Noordwijk	ZH	f	?	Naturalis: RMNH.AVES.220393	
<1855	onbekend (alleen 'Nederland')		m	ad	NHM 55.11.5.36	
<1855	onbekend (alleen 'Nederland')		m	ad	NHM 55.11.5.37	
28 november 1865	onbekend (alleen provincie)	GL	m	juv?	Naturalis: RMNH.AVES 220385	
16 augustus 1866	onbekend (alleen provincie)	OV	m	juv	Naturalis: RMNH.AVES 42327	
16 augustus 1866	onbekend (alleen provincie)	OV	f	juv	Naturalis: RMNH.AVES 220402	
9 mei 1870	onbekend (alleen 'Nederland')		m	ad	NHM 92.8.1.445	J E Harting kocht de vogel
9 mei 1870	onbekend (alleen 'Nederland')		m	juv	USNM 1020501	
1873	Baak	GL	?	juv	Naturalis: RMNH.AVES 220391	in volière gehouden
27 mei 1884	onbekend (alleen 'Nederland')		?	?	Norfolk Museum	
21 augustus 1885	Oostzaan	NH	m	ad	Naturalis: ZMA.AVES 29002	
26 september 1887	Oostzaan	NH	m	juv	Naturalis: ZMA.AVES 28148	
6 april 1888	Scherpenzeel	GL	m	ad	Naturalis: ZMA.AVES 28149	
7 augustus 1888	Oostzaan	NH	m	juv	Naturalis: ZMA.AVES 28150	
23 juli 1890	Tubbergen	OV	m	ad	Naturalis: ZMA.AVES 28151	uit groep van zes (jaarber Club Ned Vogelkd 5: 118, 1915)
31 augustus 1891	Beemster	NH	f	juv	Naturalis: RMNH.AVES 220403	
oktober 1903	Delft	ZH	m	?	NMR 9989-003408	
2 september 1905	Texel	NH	m	juv	Naturalis: RMNH.AVES 246	
11 september 1905	Dalerveen, bij Coevorden	DR	f	ad	Naturalis: RMNH.AVES 261	
23 december 1905	Putten	GL	f	juv	Naturalis: RMNH.AVES 367	Notes Leyden Museum 30: 174, 1908-1909
19 september 1906	Leimuïden	ZH	m	juv	Naturalis: RMNH.AVES 3782	
19 september 1906	Leimuïden	ZH	f	juv	Naturalis: RMNH.AVES 220387	
29 september 1906	onbekend (alleen 'Nederland')		f	juv	AMNH 740657	
8 september 1916	Wassenaar	ZH	m	juv	Naturalis: RMNH.AVES 3958	
18 augustus 1926	Hattum	OV	m	juv	Naturalis: RMNH.AVES 108153	preparateur W Engels
21 september 1927	onbekend (alleen provincie)	FR	?	ad	NMF-1980-20863/r	
14 september 1929	's-Gravenmoer	NB	f	ad	Naturalis: RMNH.AVES 55319	
14 september 1929	Leur	NB	f	?	Naturalis: RMNH.AVES 55322	
15 augustus 1930	Zwarte Meer, Hasselt	OV	f	ad	TW 300000201	
3 augustus 1931	Maasland	ZH	m	?	NMR 8898-00000712	155 g
24 september 1931	onbekend (alleen 'Nederland')		f	?	Naturalis: RMNH.AVES 31845	
4 oktober 1933	Emmes, Eempolders	UT	f	juv	Naturalis: ZMA.AVES 4143	
5 september 1934	onbekend (alleen provincie)	FR	f	ad	NMF-1980-20861/r	
27 september 1934	onbekend (alleen provincie)	FR	f	juv	Naturalis: RMNH.AVES 31846	227 g
16 september 1935	Garijp, bij Leeuwarden	FR	m	ad	Naturalis: RMNH.AVES 55321	170 g
16 september 1935	Oudehaske, bij Heerenveen	FR	m	juv	Naturalis: RMNH.AVES 55320	180 g, erg vet

Datum / date	Locatie / site	Provincie / province	Sekse / sex	Leeftijd / age	Registratienummer / registration number	Notities / notes
24 september 1935	Alblasserdam	ZH	f	?	NMR 9989-00000711	
12 september 1936	Kampervveen	OV	m	juv	Naturalis: ZMA.AVES 21448	Orgaan Club Ned Vogelkd 9: 148, 1936
17 september 1936	Niekerk	GR	m	ad	Naturalis: RMNH.AVES 55325	190 g
c 10 september 1936	onbekend (alleen provincie)	FR	m	juv	Naturalis: RMNH.AVES 55323	210 g, erg vet
c 10 september 1936	onbekend (alleen provincie)	FR	f	juv (niet ad)	Naturalis: RMNH.AVES 55324	170 g
14 oktober 1936	Heino, Lierderbroek	OV	f	juv	Naturalis: RMNH.AVES 15312	
4 september 1937	Steenwijk	OV	?	juv	Naturalis: ZMA.AVES 21480	Orgaan Club Ned Vogelkd 10: 165, 1937
4 september 1937	onbekend (alleen provincie)	FR	m	?	Naturalis: ZMA.AVES 4144	van poelier De Jong (Leeuwarden)
6 september 1937	onbekend (alleen provincie)	FR	m	juv	Naturalis: ZMA.AVES 44803	
24 september 1937	onbekend (alleen provincie)	FR	m	juv	Naturalis: ZMA.AVES 44804	
18 oktober 1940	Rotterdam-Kralingen	ZH	m	juv	Naturalis: RMNH.AVES 43047	
1 augustus 1941	Kortenhoef	NH	m	?	Naturalis: ZMA.AVES 7469	
22 september 1941	onbekend (alleen provincie)	FR	m	ad	NMF-1980-20862/r	niet gevonden in 2010 & 2013
16 september 1944	Weseppe	OV	?	?	Naturalis: RMNH.AVES 162030	
15 september 1945	Weseppe	OV	?	?	Naturalis: RMNH.AVES 162034	

Bait fishing by Little Blue Heron in New York, USA, in May 2006

During a targeted search of bait fishing behaviour on the internet, Michel Réglade found a short comment and photographs of an active bait fishing Little Blue Heron *Egretta caerulea* (Barkin 2010). We now report a complete description of this observation; a more extensive series of photographs is available on the internet (Réglade & Barkin 2013).

On 5 May 2006, a Little Blue Heron was fishing at low tide in one of the small pools that form when the tide is out at Plum Beach, a fragmentary piece of Gateway National Park, located on the south shore of Brooklyn, New York, USA. While the water is turbid, visibility is reasonably good. As the tide comes in, it brings a large number of fish, which are even visible to the human eye.

The marsh attracts a large number of herons, some of which are quite common. American Great Egret *Casmerodius egretta*, Snowy Egrets *E thula*, and Black-crowned Night Herons *Nycticorax nycticorax* can be found on any day from late spring to fall. Great Blue Herons *Ardea herodias* are also common, although not seen as often as the other species. Yellow-crowned Night

Hérons *Nyctanassa violacea* can be found there relatively often, occasionally Little Blue Heron and, rarely, Tricolored Heron *E tricolor* and American Bittern *Botaurus lentiginosus*.

When visiting the marsh, Little Blue Herons will hunt anywhere in the area but on that morning a single bird was fishing at the extreme eastern edge of the marsh. This bird was holding a small whitish item, gently placing it in the water. It would then freeze and wait for a larger fish to arrive and managed to catch three or four fish between 08:00 and 08:45. After catching and swallowing the fish, it would retrieve its bait, move c 3 m and again gently placing it in the water. Once, it went on the land and seemed to work on something with its beak. This work resulted in colouring its dark beak with whitish parts at the tip. The heron then went back to the water with an item and continued hunting. When it flew off, it took the bait with him. But half an hour later, towards the western edge of the marsh, it no longer had any bait. This Little Blue Heron seemed to be no more successful than others but some of the fish it caught seemed to be larger than those caught by other Little Blue Herons fishing without bait at this location.

423 Little Blue Heron / Kleine Blauwe Reiger *Egretta caerulea*, adult, Plum Beach, Gateway National Park, Brooklyn, New York, USA, 5 May 2006 (David Barkin). Bait fishing.

Discussion

Little Blue Heron is a nearctic heron species. Its diverse diet typically includes fish, amphibians and insects, in different proportions among feeding areas. In coastal eastern North America fish predominate in its diet. The most often used fishing technique is walking very slowly through shallow waters while carefully watching for potential prey (Kushlan & Hancock 2005).

During the reported observation, the bird clearly manipulated an item, placed it in the water and successfully caught fish. After each observed successful catch, the bird retrieved the bait and brought it to another fishing spot, a little further on, and once the bird went to the shore before coming back with an item to fish with it. The observed behaviour thus clearly is active bait fishing.

Striated Heron *Butorides striata* may use either animal or vegetal bait, even if animal bait seems to be more effective (Higuchi 1986). In this case, a small fish has been the first assumption of the observer but the flesh of a raw fish is not whitish and the used baits left the tip of the mandibles whitish, as can do the milky juice of a plant like milkweed abundant in this environment. But the exact nature of the used bait will remain unidentified.

To our knowledge, this observation is the first documented record of actively bait-fishing behaviour by Little Blue Heron. Future observations will be useful to complete the picture of this behaviour for this species. This 'learned or culturally transmitted behaviour' (Higuchi 1988) is most often

classified as a form of tool use (Crain et al 2013) and is now reported for 14 bird species of which eight herons (Pratt et al 2011, Ruxton & Hansell 2011, Réglade et al 2013, Réglade & Mitchell 2014, Oake & Oake 2014).

References

- Barkin, D 2010. Are there animals that are self aware? Website: <http://tinyurl.com/kpsepec> [Accessed 3 February 2013.]
- Crain, B J, Giray, T, & Abramson C I 2013. A tool for every job: assessing the need for a universal definition of tool use. *Internatl J Comp Psychol* 26: 281-303.
- Higuchi, H 1986. Bait fishing by the Green-backed Heron *Ardeola striata* in Japan. *Ibis* 128: 285-290.
- Higuchi, H 1988. Bait-fishing by Green-backed Herons in South Florida. *Florida Field Nat* 16: 8-9.
- Kushlan, J A & Hancock, J A 2005. The herons. Oxford.
- Oake, K & Oake, M 2014. Crafty fisherman. *African Birdlife* 2 (3): 14-15.
- Pratt, H D, Denny, J, Walther, M & Walther, C 2011. Rapid and widespread appearance of bait-fishing, a form of tool use, by Black-Crowned Night Herons in Hawai'i. *'Elepaio*. 71 (4): 24-28.
- Réglade, M A & Barkin, D 2013. Baiting Little Blue Heron *Egretta caerulea*. Website: <http://tinyurl.com/p8voosu>. [Accessed 31 August 2014.]
- Réglade, M A, Bonhomme, M & Chapuis, F 2013. Baiting Little Bittern *Ixobrychus minutus*. *Br Birds* 106: 409-410.
- Réglade, M A & Mitchell, K 2014. Bait-fishing by Snowy Egret in Dominican Republic in June 2013. *Dutch Birding* 36: 165-167.
- Ruxton, G D & Hansell, M H 2011. Fishing with a bait or lure: a brief review of the cognitive issues. *Ethology* 117: 1-9.

Michel Antoine Réglade, 18 rue de Garin, 31500 Toulouse, France (michel.reglade@voila.fr)
David Barkin, 60 East 4th Street, Apt 13, New York, NY 10003, USA (bargenata@verizon.net)

Allen's Gallinule breeding in Malta in July 2014

In the early morning of 19 July 2014, while investigating possible breeding of Water Rail *Rallus aquaticus* in Malta, Natalino Fenech stumbled upon two adult Allen's Gallinules *Porphyrio alleni* with three chicks. They were observed briefly at very close range by use of 10x50 binoculars. The adults uttered typical alarm calls after which they and their three chicks scurried into the undergrowth. On 27 July, the birds were observed for c 15 min before sunrise in another field from a more distant point by NF and Michael Sammut,

both by binoculars and a 60x telescope. On the latter date, the birds were again heard uttering alarm calls and seen scurrying away into the valley when a man walking his dog came close by. The young were estimated to be at least two weeks old when first seen on 19 July and were visibly larger on 27 July. On 19 July, the birds were foraging among stubbles in a field where fodder was being harvested. On 27 July, they were foraging in a tomato field, pecking at the ground among the plants, but it could not be ascertained what they were eating. The general foraging area lies within 3 km of a site where an adult male Allen's had regularly been observed from December 2013 to

424-425 Allen's Gallinule / Afrikaans Purperhoen *Porphyrio alleni*, male, Malta, 7 January 2014
(Natalino Fenech)

1 February 2014, frequently eating snails and nipping of vegetation (plate 424-425). None of the birds were seen on three subsequent visits on 3, 9 and 15 August. However, even when the male was wintering in the area, there were several days when it was not seen.

The habitat in which the gallinules bred is a sloping and stepped area with disturbed, unused and overgrown agricultural land, marginal parts of which are still tilled and parts of which are irrigated. The overlying area leads to a valley with mixed dense vegetation consisting of, eg, reeds *Phragmites* and bramble *Rubus*. A lot of rain water passes through the valley in winter but most of it is dry in summer. For protection reasons, the exact location of the breeding record is not disclosed.

Identification and plumages

The adults were easily identified as Allen's Gallinule based on the combination of rather small bill and body size (much smaller than, eg, Western Swampphen *P porphyrio*), red legs, eyes and bill, purple-blue head (with darker face), neck and underparts, white undertail-coverts and bronze-green upperparts and wings (with blue tinge on flight-feathers and mantle). One of the adults had a bright blue frontal shield and the other was more greenish, fitting male and female, respectively (cf Taylor & van Perlo 1998). Adult swampphens are much larger in all respects and have a red frontal shield; adult Purple Gallinule *P martinicus* differs, eg, by having a yellow-tipped red bill and yellow legs.

The young had a dark crown, sandy-brown nape and neck blending into off-white on the lower breast and belly. The back and wing-coverts had a strongly scaled pattern due to each dark brown feather having a pale sandy-brown edge. From a certain angle and in the early morning light, the primaries had a greenish hue. The bill was dark and the legs appeared dark pinkish brown, thus eliminating Purple Gallinule.

Status in Malta

Allen's Gallinule is a vagrant in the Maltese islands (Malta and Gozo) (cf Fenech 2010). The first record was on 2 December 1976. There were three records in 1977 (21 January, 9 September and 2 November); two in 1979 (3 January and 6 February); one in 1994 (9 January); one in 1999 (October); and three in 2010 (one on 8 January and two on 10 January) (Fenech 2010). Since then, there were five records in 2011 (four in January and one in December) and one in 2012 (4 January). In 2013, there were two records of males

in December, one of which was regularly seen until 1 February 2014. The breeding record in 2014 brings the total number of individuals recorded in Malta to 23 (including three young), as it is presumed that the male of the breeding pair was one of the two seen from December to February.

Distribution and vagrancy

Allen's Gallinule breeds in marshes and lakes in most of sub-Saharan Africa (Urban et al 1986, del Hoyo et al 1996, Taylor & van Perlo 1998). Movements are complex and poorly known. It is an intra-African migrant, although some may remain sedentary all year round in permanent wetlands. Birds in the northern tropics usually move north and birds in the southern tropics move south at the onset of the rainy season (del Hoyo et al 1996). Taylor & van Perlo (1998) state that the species undergoes a flightless moulting period shortly after breeding. The adults were seen scurrying to safety in dense vegetation both on 19 and 27 July and were not taking flight. When observed in winter, in contrast, the male was flying for short distances on several occasions.

Rails and crakes are renowned for their long-range vagrancy potential. Allen's Gallinule is a prime example, being one of the very few sub-Saharan species that regularly reaches Europe as a vagrant, even as far north as Britain and Finland (cf Hudson 1974, Taylor & van Perlo 1998, Cade 2002). The majority of birds has been recorded in late autumn and winter (peaking in December), corresponding with the timing of movements in West Africa. The species has been recorded as a vagrant in the WP in the Azores, Britain, Canary Islands, Cyprus, Denmark, Finland, France, Germany, Greece, Italy, Madeira, Mauritania, Morocco, Spain, Tunisia and Turkey (eg, Marcel Haas & Arnoud van den Berg in litt). Other sources mention Algeria, Egypt, Israel and Portugal, and a record in Switzerland has been placed in category E (Snow & Perrins 1998, Taylor & van Perlo 1998; www.netfugl.dk, www.tarsiger.com). In most cases, birds were found moribund and exhausted ones have also been found in Malta; a recent record in Malta involved a bird that landed in a backyard but left on its own steam the following morning. In the southern Atlantic Ocean, vagrants have been recorded on Ascension and St Helena, c 1600 km and c 1900 km, respectively, from the African mainland, and a corpse was found on South Georgia in December 1984, c 4800 km from the nearest shore of mainland Africa (Taylor & van Perlo 1998).

It remains to be seen whether the birds in Malta

will disperse and breed in other areas or whether they will fall victim to illegal hunting or to the domestic cats that are quite prolific in the area where they have bred. It concerns the species' first breeding record not only for Malta but also for Europe and the WP. This record is a classic example of how vagrants may disperse to form new populations.

References

- Cade, M 2002. The Allen's Gallinule in Dorset. *Birding World* 15: 58-59.
- Fenech, N 2010. A complete guide to the birds of Malta. Valetta.
- del Hoyo, J, Elliott, A & Sargatal, J (editors) 1996. *Handbook of the birds of the world* 3. Barcelona.
- Hudson, R 1974. Allen's Gallinule in Britain and the Palearctic. *Br Birds* 67: 405-413.
- Snow, D W & Perrins, C M (editors) 1998. *The birds of the Western Palearctic. Concise edition.* Oxford.
- Taylor, B & van Perlo, B 1998. *Rails: a guide to the rails, crakes, gallinules and coots of the world.* Mountfield.
- Urban, E K, Fry, C H & Keith, S (editors) 1986. *The birds of Africa* 2. London.

Natalino Fenech, 90, Greece Street, Naxxar, NXR 3408, Malta (natalino.fenech@yahoo.com)
Michael Sammut, 11 Sqaq Rigu, Birkirkara BKR 2131, Malta (sammutmichael@gmail.com)

Brieven

Two-barred Crossbill or '*rubrifasciata*' Red Crossbill at Farnham Heath, England, in March 2014

A male crossbill *Loxia* with obvious wing-bars, present at Farnham Heath, Surrey, England, from 10 to 26 March 2014, was reported as Two-barred Crossbill *L leucoptera bifasciata*. A week earlier, it had been seen at a private locality c 1 km away. Although I thought the bird could have been a Two-barred when I first saw photographs, I was not so happy about its alleged identity as a Two-barred when I actually saw it. At first glance, it was indeed very like a Two-barred but it was the same shade of red as a male Red Crossbill *L curvirostra*, not pinkish, and the shape of the wing-bars was not quite right, being more parallel than in Two-barred. Moreover, I failed to notice any structural differences. For a Two-barred, it should have been a little smaller, with a smaller bill, and the tail should have looked a little longer. I tried to coax the bird into view by playing three different calls of Two-barred but it did not respond to any of them. Later, when I played the flight call of Red, it flew out of the trees like a rocket. This became its pattern when I repeated this. It never showed a response to Two-barred's call but always a response to Red's. My observations soon revealed that this bird was frequently singing and behaving in a territorial fashion with a male Red (I did not

get recordings of any of the sounds). It furthermore became apparent that it was paired with a female Red and they fed together and came down to puddles to drink together. He was even seen to feed her on several occasions. Although the pair never wandered very far (for crossbills), they disappeared without any nesting behaviour being detected.

So what was this bird? Because of the broad white wing-bars many who saw it were quite happy that they had seen a Two-barred Crossbill. Most years I see a few wing-barred Red Crossbills but, indeed, none has ever been as striking as this bird, whose wing-bars were broader. Could it have been a hybrid? Reading the paper on '*rubrifasciata*' crossbills with wing-bars broader than 1 mm (Roselaar 2014), it can be assumed it was. Roselaar (2014) suggested that '*rubrifasciata*' crossbills are the result of hybridisation between Two-barred and Red, and it is interesting that he rejected atavism (reversion to an earlier evolutionary type) as a cause for the plumage. He did not take into account the birds' vocalizations and I hope that my playback experiences may stimulate future observers to use sound-recordings to identify wing-barred crossbills. They should try to get sound-recordings, something I was not capable of, and when not matching Two-barred, see whether the calls may be attributed to any of the 'Red Crossbill types' (cf Constantine et al 2006).

426-429 Crossbill / kruisbek *Loxia*, Farnham Heath, Surrey, England, 21 March 2014 (Nigel Voaden).
Probably adult male Red Crossbill *L. curvirostra* '*rubrifasciata*'.

References

Constantine, M & The Sound Approach 2006. The sound approach to birding: a guide to understanding bird

sound. Poole.

Roselaar, C S 2014. Are '*rubrifasciata*' crossbills of hybrid origin? Dutch Birding 36: 96-107.

Gerry Hinchon, *The Burrow, Wildcroft Wood, Witley, Surrey GU8 5RL, UK*
(gerrycola@yahoo.co.uk)

Kees Roselaar (in litt) commented as follows: 'My main identifiers (and the only reliable ones apart from sounds) to separate '*rubrifasciata*' from Two-barred Crossbill are sum of bill depth and bill width as well as wing/tail ratio. In the photographs of the British bird, both are of course hard to establish. But, indeed, I have the feeling that this bird concerns '*rubrifasciata*': **1** white wing-bars show pink tinge, which is typical for adult male '*rubrifasciata*'; **2** bar on greater coverts does not widen towards inner wing, but is rather even in width; **3** no black feather-

centres seem to be present on mantle and lesser upper-wing-coverts; **4** bill gives the impression of being quite wide and deep at base, width especially when seen from below. The latter character is rather dubious without direct comparison with Red Crossbills, as the difference is a question of only a few 10ths of mm. Alas, none of the photographs I received shows a full side-view from which tail- and wing-length proportions could be established: some birds are not very cooperative in the field!'

Varia

Endemic landbirds of Pitcairn and Henderson, South Pacific

East of the Tuamotu archipelago in French Polynesia lies the Pitcairn island group, administratively part of the British Commonwealth. The largest islands of the group include Pitcairn itself as well as Ducie, Henderson, Oeno and Sandy. Both Pitcairn and Henderson have endemic landbird species. This is noteworthy, given the scarcity of single island-endemic landbird species in the Tuamotu archipelago. Steve Howell visited both islands in September 2013, and this note discusses the endemic landbird species, complementing the knowledge on endemic landbird species of eastern Polynesia laid out in van der Vliet & Ghestemme (2012).

Pitcairn

Pitcairn is a volcanic island, estimated only 0.8-0.9 million years old (Kingston & Waldren 2005). The island is probably best known as the final destination of several mutineers from the *Bounty*,

together with some local people from Tahiti. Several of the present island inhabitants are descendants from those pioneering settlers, and remains of the *Bounty* can still be seen at the island. Pitcairn does not have an airfield and can thus only be reached by sea.

One of the very few bird species occurring on the island is Pitcairn Reed Warbler *Acrocephalus vaughani*, known locally as 'sparrow'. Leucism is widespread in this species, a character that it shares with, eg, Tuamotu Reed Warbler *A atyphus* and Rimatara Reed Warbler *A rimitarae* (cf van der Vliet & Ghestemme 2012). The extent of white is highly variable: some birds having just one or two white feathers, others having mostly white wings and tail (plate 430-432). None appears to be wholly white but some birds, perhaps juveniles or first-years, look almost 'normal' and lack white feathers (plate 433). Paleness in this species may be related to inbreeding due to a small population size, although 'the latest molecular relationship studies show that the island taxa most closely related to each other can be very different when it

430 Pitcairn Reed Warbler / Pitcairnkarekiet *Acrocephalus vaughani*, Pitcairn Island, 5 September 2013 (Steve N G Howell). Note leucistic plumage.

431-432 Pitcairn Reed Warbler / Pitcairn-karekiet *Acrocephalus vaughani*, Pitcairn Island, 5 September 2013 (Steve N G Howell). Note leucistic plumage.

433 Pitcairn Reed Warbler / Pitcairnkarekiet *Acrocephalus vaughani*, Pitcairn Island, 5 September 2013 (Steve N G Howell). Note absence of leucistic feathers.

comes to the prevalence of leucism' (Leisler & Schulze-Hagen 2011). With no other landbirds on Pitcairn, the reed warbler appears to occur in all vegetated habitats, from beach scrub to palm forest and gardens. It is fairly common, usually encountered in twos and threes clambering at mid level to upper levels in the vegetation.

Henderson

Uninhabited Henderson is a raised coral island on a volcanic base, estimated 13 million years old (Spencer 1989). It is thus much older than Pitcairn, which helps to explain the greater diversity of birdlife on Henderson. Excavations have revealed several fossil bird species from the island (eg, Steadman & Olson 1985, Wragg 1995), and its present-day endemic birdlife has also already attracted attention through the years (eg, Williams 1960, Bourne & David 1983, Graves 1992). Most of the island interior is difficult to access, as one has to climb razor-sharp rocky cliffs rising to c 30 m, through mostly impenetrable forest thickets that reach 5-7 m in height. Fortunately, all of the landbirds can be seen from the beach, in the beach thickets and in the coconut grove near the main landing site.

Henderson is well known among world birders for its five endemic bird species. Four of these are landbirds, while the fifth is Henderson Petrel *Pterodroma atrata*. The four endemic landbirds are a crake, fruit dove, lorikeet and reed warbler, not coincidentally species that are part of taxonomic groups known for their dispersal and colonization capabilities.

The striking Henderson Crake *Porzana atra* is the last remaining flightless crake in the Pacific. Despite the presence of abundant Polynesian Rats *Rattus exulans*, the crake remains quite common, especially on the raised interior of the island and a few can be found in the wooded areas behind the beach. Its population has been estimated at 6200 individuals (Jones et al 1995). In September 2013, the crakes were fairly confident but still a little wary (not a bad thing given the rats!) and a bit of patience was needed to obtain good views and photographs. They feed on the forest floor and their prolonged chattering calls are not that dissimilar to some calls of Henderson Petrel!

No dove or pigeon has colonized the Pacific Ocean islands farther east than Henderson Fruit Dove *Ptilonopus insularis*. It is part of a group of rather similar looking species, also including

434 Henderson Crake / Hendersonporseleinhoen *Porzana atra*, Henderson Island, 7 September 2013
(Steve N G Howell)

435 Henderson Crake / Hendersonporseleinhoen *Porzana atra*, Henderson Island, 8 September 2013
(Steve N G Howell)

436-437 Henderson Fruit Dove / Hendersonjufferduif *Ptilonopus insularis*, Henderson Island, 7 September 2013
(Steve N G Howell)

438 Stephen's Lorikeets / Stephens Lori's *Vini stephensi*, Henderson Island, 7 September 2013
(Steve N G Howell)

439 Stephen's Lorikeet / Stephens Lori *Vini stephensi*, Henderson Island, 7 September 2013
(Steve N G Howell)

440-441 Henderson Reed Warbler / Hendersonkarekiet *Acrocephalus taiti*, Henderson Island, 7 September 2013
(Steve N G Howell)

Grey-green Fruit Dove *P purpuratus* of the Society Islands and Atoll Fruit Dove *P coralensis* of the Tuamotu Islands (Ripley & Birckhead 1942, van der Vliet & Ghestemme 2012). Its population was estimated at 3420 individuals in the early 1990s (Graves 1992). The fruit doves on Henderson occur mainly in the forest on the raised interior of the island but they can be seen from the beach on occasion. They are quite common and can be very confiding, feeding sluggishly on fruit and taking off noisily through the trees if approached too close (as in, to less than 2-3 m...).

The stunning Stephen's Lorikeet *Vini stephensi* is a close relative of the three colourful lorikeets in French Polynesia (cf van der Vliet & Ghestemme 2012). It seems to be the rarest of the endemic Henderson landbirds, with an estimated 720-1820 individuals in the early 1990s (Graves 1992). Most of the birds seen in September 2013 (only c 15 in total) were in and around the coconut grove by the landing site, where they fed on the flowering coconut stalks, singly or in twos and threes. Begging behaviour among 'pairs' may have been related to courtship or perhaps to juveniles following adults. Until the very high-pitched, passerine-like call was learned, these birds could be overlooked easily, and even then they could be difficult to find in the coconut crowns.

It is not surprising that the closest relative of Henderson Reed Warbler *A taiti* is Pitcairn Reed Warbler (Cibois et al 2011). Like Pitcairn Reed, Henderson Reed is rather variable in appearance, with differing degrees of leucism. Unlike Pitcairn birds, however, leucism in Henderson Reed appears more blended, giving birds a rather 'milky' or 'floury' appearance, versus the contrasting, creamy white feathering typical of leucistic Pitcairn Reed. As on Pitcairn, some individuals are 'normal' and lack obvious leucistic feathers (plate 441). Graves (1992) suggested that leucism appears to progress with age in both sexes. Furthermore, leucism in Henderson Reed seems to be sex-related, with males exhibiting more white

than females (Leisler & Schulze-Hagen 2011). In September 2013, Henderson Reed was quite common and often seen in threes, perhaps family groups, feeding low to high in the bushes and trees. It is the commonest Henderson endemic, with an estimated 10 800 individuals in the early 1990s (Graves 1992).

References

- Bourne, W R P & David, A C F 1983. Henderson Island, central South Pacific, and its birds. *Notornis* 30: 233-252.
- Cibois, A, Beadell, J S, Graves, G R, Pasquet, E, Slikas, B, Sonsthagen, S A, Thibault, J-C & Fleischer, R C 2011. Charting the course of reed-warblers across the Pacific. *J Biogeogr* 38: 1963-1975.
- Graves, G R 1992. The endemic land birds of Henderson Island, southeastern Polynesia: notes on natural history and conservation. *Wilson Bull* 104: 32-43.
- Jones, P, Schubel, S, Jolly, J, Brooke, M de L & Vickery, J 1995. Behaviour, natural history, and annual cycle of the Henderson Island rail *Porzana atra* (Aves: Rallidae). *Biol J Linn Soc* 56: 167-183.
- Kingston, N & Waldren, S 2005. A conservation appraisal of the rare and endemic vascular plants of Pitcairn Island. *Biodivers Conserv* 14: 781-800.
- Leisler, B & Schulze-Hagen, K 2011. The reed warblers. Diversity in a uniform bird family. *Zeist*.
- Ripley, S D & Birckhead, H 1942. Birds collected during the Whitney South Sea Expedition. 51. On the fruit pigeons of the *Ptilinopus purpuratus* group. *Am Mus Novit* 1192: 1-14.
- Spencer, T 1989. Tectonic and environmental histories in the Pitcairn group, Palaeogene to present: reconstructions and speculations. *Atoll Res Bull* 322: 1-21.
- Steadman, D W & Olson, S L 1985. Bird remains from an archaeological site on Henderson Island, South Pacific: Man-caused extinctions on an 'uninhabited' island. *Proc Natl Acad Sci* 82: 6191-6195.
- van der Vliet, R E & Ghestemme, T 2012. Endemic landbirds of French Polynesia. *Dutch Birding* 35: 229-242.
- Williams, G R 1960. The birds of the Pitcairn islands, central South Pacific Ocean. *Ibis* 102: 58-70.
- Wragg, G M 1995. The fossil birds of Henderson Island, Pitcairn Group: natural turnover and human impact, a synopsis. *Biol J Linn Soc* 56: 405-414.

Steve N G Howell, PO Box 423, Bolinas, California 94924, USA (editors@dutchbirding.nl)
 Roland E van der Vliet, 2e Daalsedijk 169, 3551 EG Utrecht, Netherlands
 (rolandvandervliet@telfort.nl)

CDNA-mededelingen

Recente CDNA-besluiten Op zaterdag 26 juli 2014 hield de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA) haar zomervergadering, waarin de volgende punten aan de orde kwamen en besluiten werden genomen.

Iles Meulmeester is als commissielid geïnstalleerd. Hij is de opvolger van Arend Wassink die na twee volle termijnen afscheid heeft genomen. Arend is hartelijk bedankt voor zijn bewezen diensten. In januari 2015 zullen Arjan Ovaar na twee volle termijnen en Willem van Rijswijk na zeven jaar afzwaaien als lid. Als opvolgers zijn Christian Brinkman en James Lidster gekozen. Zij zullen op de volgende vergadering worden geïnstalleerd.

Er is besloten te stoppen met het beoordelen van Witte Kerkuil *Tyto alba alba* tot er meer duidelijkheid is over de variatie bij Kerkuil *T. a. guttata* en Witte Kerkuil. De situatie lijkt namelijk complexer dan eerder werd aangenomen (cf Dutch Birding 31: 353-364, 2009); mogelijk worden zelfs 'witte' jongen geboren uit donkere ouders.

De CDNA heeft alsnog besloten Grote Kruisbek *Loxia pytyopsittacus* per 1 januari 2013 af te voeren van de lijst van beoordeelsoorten. De voornaamste reden is dat (ook) de invasie van 2013/14 erg groot was. Het gaat inmiddels om 91 gevallen en het aantal exemplaren dat per geval is ingediend varieert, waarbij logischerwijs lang niet elk exemplaar gedocumenteerd is. Dit maakt een degelijke beoordeling per exemplaar vrijwel onmogelijk en vanuit de doelstelling van de CDNA ook niet meer nodig (omdat

het criterium voor beoordeling van gemiddeld twee gevallen per jaar in de laatste 30 jaar ruim wordt overschreden). De CDNA wil iedereen die de moeite heeft genomen waarnemingen in te dienen hartelijk bedanken.

De volgende soorten zullen per 1 januari 2015 niet meer worden beoordeeld omdat er de afgelopen 30 jaar gemiddeld meer dan twee gevallen per jaar zijn vastgesteld: Amerikaanse Smient *Anas americana*, Amerikaanse Wintertaling *A. carolinensis*, Blonde Ruiters *Calidris subruficollis*, Terekruiter *Xenus cinereus*, Grauwe Fitis *Phylloscopus trochiloides*, Krekelzanger *Locustella fluviatilis*, Witstuitbarmsijs *Acanthis hornemanni exilipes* en Witbandkruisbek *L. leucoptera bifasciata*. Waarnemingen van voor 2015 worden uiteraard wel beoordeeld door de CDNA.

De CDNA gaat voor de beoordeling van Siberische Boompiepers *Anthus hodgsoni* gebruikmaken van de criteria voor het beoordelen van roepjes zoals online gepubliceerd op <http://avesrares.wordpress.com/2013/09/27/identification-of-olive-backed-and-tree-pipit-by-call>. Dit maakt het mogelijk om deze soort alleen op basis van geluidsopnamen te onderscheiden van Boompieper *A. trivialis*.

Bruine Klauwier *Lanius cristatus* (Azewijnse Broek, Gelderland, 18 januari tot 8 mei 2014) en Glanstroepiaal *Quiscalus quiscula* (Kamperhoek, Flevoland, 8 april 2013) zijn als nieuwe soorten voor Nederland bekrachtigd. WILLEM VAN RIJSWIJK & NILS VAN DUIVENDIJK

Corrigenda

In het het bijschrift bij plaat 352 (Dutch Birding 36: 272, 2014) werd een verkeerde wetenschappelijke naam vermeld. Deze moet luiden *Sylvia conspicillata* (niet *Sylvia perspicillata*).

In the caption of plate 352 (Dutch Birding 36: 272, 2014) the wrong scientific name was mentioned. This should be *Sylvia conspicillata* (not *Sylvia perspicillata*). EDITORS

WP reports

This review lists rare and interesting birds reported in the Western Palearctic mainly in **August to late September 2014**. The reports are largely unchecked and their publication here does not imply future acceptance by a rarities committee. Observers are requested to submit their records to each country's rarities committee. Corrections are welcome and will be published.

DUCKS TO GREBES On 26 September, this winter's first six **Lesser White-fronted Geese** *Anser erythropus* had returned from Sweden to Oudeland van Strijen, Zuid-Holland, the Netherlands. A female **King Eider** *Somateria spectabilis* in active moult on Texel, Noord-Holland, from 23 August to at least late September was the first twitchable for the Netherlands since July 2001. The adult

male **Bufflehead** *Bucephala albeola* at Barendrecht, Zuid-Holland, the Netherlands, was back in eclipse plumage earlier than ever before on 8 September for its 11th winter (if indeed it concerned the same individual). In Spain, three pairs of **Lesser Flamingo** *Phoenicopterus minor* bred at Fuentedepiedra lagoon, Andalucía, and one chick was ringed on 19 July. In the Azores, a **Pied-billed Grebe** *Podilymbus podiceps* was (still) present at Lagoa Azul, São Miguel, in August.

DOVES TO CUCKOOS In Israel, **Namaqua Doves** *Oena capensis* are increasing with presumably several 100s of pairs in the Rift Valley from Eilat to Hula, the Negev and along the Mediterranean coast; this development may account for recent vagrants in Georgia, Greece (Lesvos)

442 Black-winged Kite / Grijze Wouw *Elanus caeruleus*, adult, Bazel, Oost-Vlaanderen, Belgium, 16 September 2014 (Johan Buckens)

443 Oriental Pratincole / Oosterse Vorkstaartplevier *Glareola maldivarum*, adult, Stinkgat, Tholen, Zeeland, Netherlands, 8 September 2014 (Alex Bos)

and Turkey and the species may be expected to turn up elsewhere in southern Europe in the near future. After two **Red-billed Tropicbirds** *Phaethon aethereus* were seen off Eilat's North Beach, Israel, on 4 July another was reported on 27 July. The Polish rarities committee reviewed old records and, as a result, **Great Spotted Cuckoo** *Clamator glandarius*, **Black-winged Kite** *Elanus caeruleus*, **Franklin's Gull** *Larus pipixcan* and **Pechora Pipit** *Anthus gustavi* were deleted from the Polish list (Ornis Polonica 55: 115-134, 2014).

CRANES TO BUSTARDS A second-year **Demoiselle Crane** *Grus virgo* at Diekmannshausen, Niedersachsen, Germany, on 5-17 August was the same as the one at Kvismaren, Närke, Sweden, on 11-15 June, in Vestfold, Norway, on 5-7 July (probably since 30 June) and at Hallig Hooge, Schleswig-Holstein, Germany, on 29 July (cf Dutch Birding 36: 263, 2014). A female-type **Little Bustard** *Tetrax tetrax* at Kvitmyrin, Oppland, on 28 August was the fourth for Norway and first since 1906.

TUBENOSES **Swinhoe's Storm Petrels** *Oceanodroma monorhis* were photographed during pelagics off Lanzarote, Canary Islands, on 16 August and 11 September (wearing a ring) and off Graciosa, Azores, on 27 August. In Ireland, the species was reported past Bridges of Ross, Clare, on 25 August. On Fair Isle, Scotland, the adult was trapped again on 29 July and 1 August (cf Dutch Birding 36: 273, 2014). Both a dark and a pale morph **Trindade Petrel** *Pterodroma arminjoniana* 15 nautical miles west off Faial on 23 August constituted the 11th record for the Azores and 12th for the WP. The extinct northern Atlantic **gadfly petrel** *Pterodroma* breeding, eg, in Scotland until c 10 centuries ago appears to be distinct from living Macaronesian populations and from all other extant *Pterodroma* taxa; although it is phylogenetically placed outside any single Macaronesian taxon, it is most closely related to Fea's Petrel *P feae* and Desertas Petrel *P desertas* (Brace et al in J of Biogeogr 41: 1583-1589, 2014).

STORKS TO IBISES In Israel, a **Yellow-billed Stork** *Mycteria ibis* at Yoqneam, Jizreel valley, from 19 August possibly concerned the same individual staying in the Bet She'an valley from 20 June to mid-August (cf Dutch Birding 36: 267, 2014). At Ebro delta, Tarragona, Spain, a **Western Reef Heron** *Egretta gularis* from late August was still present on 2 September. The first nesting attempt of **Glossy Ibis** *Plegadis falcinellus* for Britain occurred this summer at Frampton Marsh, Lincolnshire, England. In Sardinia, up to three pairs were probably breeding in the Gulf of Oristano this summer. In July-August, a total of 65 was reported in the Netherlands, including three flocks of six-eight.

WADERS In the Netherlands, a total of 35 chicks of **Black-winged Stilts** *Himantopus himantopus* fledged at 10 localities this summer. An adult **Pacific Golden Plover** *Pluvialis fulva* photographed at Balta Alba salt lake on 23 August was the second for Romania. If accepted, an adult **Spur-winged Lapwing** *Vanellus spinosus* at Pérourges, Ain, on 5 August and then at Marainville-sur-Madon,

Meurthe-et-Moselle, will be the first for France. An adult **Sociable Lapwing** *V gregarius* stayed at Liessel, Noord-Brabant, the Netherlands, on 3-4 July and the 32nd and 33rd for Poland were a juvenile photographed at Piątkowice, Nysa, Opole, on 3 September and an individual reported at Bojanów, Silesia, on 20-21 September. If accepted, a worn juvenile **Tibetan Sand Plover** *Charadrius atrifrons* (or perhaps Mongolian Sand Plover *C mongolus*) photographed at Kolkheti, north of Batumi, on 3 September will be the first (of either species) for Georgia. The fifth or sixth Tibetan for Israel stayed at Ma'agan Mikhael on 20-25 July. In the Netherlands, probably the same **Greater Sand Plover** *C leschenaultii* was first seen at Westhoek, Friesland, on 3 August, then at Boschplaat, Terschelling, Friesland, on 10 August and finally at Den Oever, Noord-Holland, on 12-13 August. In the Azores, a long-staying **Hudsonian Whimbrel** *Numenius hudsonicus* and a long-staying **Short-billed Dowitcher** *Limnodromus griseus* were still present at Cabo da Praia, Flores, during August. A **Sharp-tailed Sandpiper** *Calidris acuminata* photographed on 14 September at El Cierrón, Ría de Villaviciosa, Asturias, on 14 September was the fourth for Spain. In England, an adult **Stilt Sandpiper** *C himantopus* stayed at Cresswell Pond and Druridge Pools, Northumberland, from 29 July to 14 August. If accepted, one reported at Falköping, Västergötland, on 19 August will be the fifth for Sweden. From 2 to at least 13 September, a moulting adult commuted back and forth between Wexford and Dublin, Ireland. On 25 September, one was photographed at Joué-sur-Erdre, Loire-Atlantique, France. **Semipalmated Sandpipers** *C pusilla* were found, eg, at Katinger Watt, Schleswig-Holstein, on 29 August, on La Palma, Canary Islands, on 6 September, and at Burgervlotbrug, Noord-Holland, on 23 September. In France, adult **Spotted Sandpipers** *Actitis macularia* were seen at Trielen/Le Conquet, Finistère, on 6 August and at Andernos-les-Bains, Gironde, on 9-14 August. An adult **Oriental Pratincole** *Glareola maldivarum* at Rammegors, Tholen, Zeeland, on 7-8 September was the second for the Netherlands; the previous one was in August 1997. An influx of **Black-winged Pratincoles** *G nordmanni* occurred in western Europe with, for instance, reports at Margrethe Kog, Sønderjylland, Denmark, on 29 July; at Zuidlaardermeer, Groningen, the Netherlands, on 29-30 July; at Skrins, Friesland, the Netherlands, on 29-30 July (two); at Ouse Washes, Cambridgeshire, England, from July to 9 August; at Hamburger Hallig, Schleswig-Holstein, Germany, on 13 August; at Casei Gerola, Pavia, on 16-19 August (eighth for Italy); at Twisk, Noord-Holland, from 25 August into September (c 40th for the Netherlands); and again in Schleswig-Holstein from 28 August to 8 September. A successful breeding attempt by **Cream-colored Coursers** *Cursorius cursor* on Chalki, Dodecanese, Greece, with two 3-weeks old young on 17 May 2013 was the third for Europe after two in Spain in 2001 and 2012 (Ornithol Beob 111: 233-238, 2014).

GULLS TO TERNS In Sardinia, at least 1300 **Slender-billed Gulls** *Chroicocephalus genei* were breeding in two colonies at Gulf of Oristano and Gulf of Cagliari this summer.

444 Short-toed Snake Eagle / Slangenarend *Circaetus gallicus*, Kalkense Moeren, Oost-Vlaanderen, Belgium, 2 August 2014 (*Martin van der Schalk*) **445** Pallas's Gull / Reuzenzwartkopmeeuw *Larus ichthyaetus*, first-year, Bjørvika, Oslo, Norway, 23 August 2014 (*Christian Tiller*) **446** King Eider / Koningseider *Somateria spectabilis*, female, NIOZ-haven, Texel, Noord-Holland, Netherlands, 18 September 2014 (*Eric Menkveld*)

447 Bridled Tern / Brilstern *Onychoprion anaethetus*, adult summer, Inner Farne, Northumberland, England, 23 June 2014 (*James Kennerley*) cf Dutch Birding 36: 273, 2014

448 Short-billed Dowitcher / Kleine Grijsze Snip *Limnodromus griseus*, Terceira, Azores, 24 August 2014 (*Martin Gottschling*)

449 Monteiro's Storm Petrel / Monteiro's Stormvogeltje *Oceanodroma monteiroi*, off Graciosa, Azores, 27 August 2014 (Martin Gottschling)

450 Hudsonian Whimbrel / Amerikaanse Regenwulp *Numenius hudsonicus*, Terceira, Azores, 24 August 2014 (Martin Gottschling)

451 White-backed Vulture / Witruiggier *Gyps africanus*, Garducho, Mourão, Portugal, 25 August 2014 (Catarina Machado) **452** Greater Spotted Eagle / Bastaardarend *Aquila clanga*, Blåvand, Vestjylland, Denmark, 16 September 2014 (Henrik Knudsen) **453** Demoiselle Crane / Jufferkraanvogel *Grus virgo*, Kjøse, Vestfold, Norway, 10 July 2014 (Anne Karliczek) **454** Demoiselle Crane / Jufferkraanvogel *Grus virgo*, Diekmannshausen, Niedersachsen, Germany, 10 August 2014 (Max Berlijn)

A **Franklin's Gull** was seen occasionally at several sites in Norfolk, England, during 1-16 August. A first-year **Pallas's Gull** *L. ichthyaetus* photographed at Vaterland, Oslo, on 20-23 August was the first for Norway; the bird was trapped and ringed on the last day (black with white inscription JU250). For the first time, a pair of **Sooty Terns** *Onychoprion fuscatus* on Ilhéu da Praia, Azores, successfully raised young this summer. The second **Bridled Tern** *O. anaethetus* for Germany migrated past Norderoog, Schleswig-Holstein, on 26 July. The first **Least Tern** *Sternula antillarum* for Japan on 1 August wore a ring from North Dakota, USA. The population of **Gull-billed Tern** *Gelochelidon nilotica* in Schleswig-Holstein, Germany, had a good breeding season with c 40 fledglings (cf Dutch Birding 36: 147-158, 2014). A **Whiskered Tern** *Chlidonias hybrida* photographed at Cape May, New Jersey, on 12 September was the third for the USA (the previous two also turned up at Cape May). A juvenile was reported from Scilly on 13 September. In Ireland, the

Forster's Tern *Sterna forsteri* last seen in Galway on 9 June was back in Louth from 14 September.

RAPTORS A **Black-winged Kite** *Elanus caeruleus* photographed at Bazel, Oost-Vlaanderen, on 15-16 September was the 13th for Belgium. A **Short-toed Snake Eagle** *Circaetus gallicus* in Norfolk between 19 July and 17 August may have been the same individual as the one in southern England in June. A **White-backed Vulture** *Gyps africanus* photographed at Garducho, Mourão, on 24 August was the second for Portugal. In Vestjylland, Denmark, the first **Greater Spotted Eagle** *Aquila clanga* for Blåvand was photographed on 16 September. In France, **Spanish Imperial Eagles** *A. adalberti* were found at Eyne, Pyrénées-Orientales, on 10 August (first calendar-year) and at Lecumberry, Pyrénées-Atlantiques, on 25 August (second calendar-year). In Spain, the ministry of agriculture reported that, in 2000-10, 2350 **kites** *Milvus*, 40 **Bearded Vultures** *Cypaetus barbatus*, 2146

455-456 Swinhoe's Storm Petrel / Chinees Stormvogeltje *Oceanodroma monorhis*, off Graciosa, Azores, 27 August 2014 (*Martin Gottschling*) **457** Bufflehead / Buffelkopeend *Bucephala albeola*, adult male eclipse, Gaatkensplas, Barendrecht, Zuid-Holland, Netherlands, 8 September 2014 (*Alex Bos*) **458** Semipalmated Sandpiper / Grijsze Strandloper *Calidris pusilla*, adult, Burgervlotbrug, Noord-Holland, Netherlands, 23 September 2014 (*Eric Menkveld*)

Griffon Vultures *G fulvus*, 638 **Black Vultures** *Aegypius monachus* and 114 **Spanish Imperial Eagles** were found poisoned: by agricultural pesticides, poison baits, the use of lead for hunting, fishing treatments and veterinary treatments toxic to birds such as diclofenac.

OWLS TO ROLLERS **Snowy Owls** *Bubo scandiacus* were (still) present on Flores on 14 August, in Moray/Nairn, Scotland, on at least 10-21 September and in Highland, Scotland, on at least 11-20 September. The successful breeding of **European Bee-eaters** *Merops apiaster* on Isle of Wight, where four adults raised five young in August, was (only) the third in Britain (previous successful nesting occurred in Sussex in 1955 and in Durham in 2002). The first influx in decades of 10s of **European Rollers** *Coracias garrulus* in south-eastern France, north of the species' breeding range up to Franche-Comté, was apparent from mid-August; in Nordrhein-Westfalen, Germany, one was present on 5 September very close to the Dutch border.

FALCONS A male **American Kestrel** *Falco sparverius* at Nivå, Hovedstaden, Sjælland, on 6 August wore a captivity ring; the first and only record for Denmark concerns a first calendar-year male in 1901. In Poland, extraordinary numbers of more than 4500 **Red-footed Falcons** *F vespertinus* were recorded in the first two weeks of September with an additional c 500 in other Baltic countries; on 16 September c 700 were counted at a roost at Krowie Bagno near Lublin and, on 25 August, a juvenile with an Italian ring was photographed near Wolin. In France, a total of 40 **Eleonora's Falcons** *F eleonorae* were found in July and 34 in August, mostly in the south but some also in the south-west. A first-year **Saker Falcon** *F cherrug* was seen at La Janda, Cádiz, Spain, on 6 September.

PARAKEETS TO CROWS On 2 August, a record 205 **Alexandrine Parakeets** *Psittacula eupatria* were counted at a mixed roost with (only) 1350 Rose-ringed Parakeets *P krameri* in Amsterdam, Noord-Holland (for the species'

459 Masked Shrike / Maskerklauwier *Lanius nubicus*, juvenile, Spurn, Yorkshire, England, 20 September 2014
(Wayne Gillatt)

460 Stilt Sandpiper / Steltstrandloper *Calidris himantopus*, adult summer, Druridge, Northumberland, England,
4 August 2014 (Tristan Reid)

461 Common Rock Thrush / Rode Rotslijster *Monticola saxatilis*, Pechora delta, European Russia, 18 August 2014 (Thomas Lameris) **462** Lanceolated Warbler / Kleine Sprinkhaanzanger *Locustella lanceolata*, Lappeenranta, Etelä-Karjala, Finland, 8 July 2014 (Karri Kuitunen) **463** Booted Warbler / Kleine Spotvogel *Iduna caligata*, Maasvlakte, Zuid-Holland, Netherlands, 17 September 2014 (Rob Halfi)

globally threatened status, see Dutch Birding 36: 274, 2014). Possibly the autumn's first **Red-eyed Vireo** *Vireo olivaceus* turned up at Sumburgh, Mainland, Shetland, on 25 September. A first-year **Brown Shrike** *Lanius cristatus* on Gambell, Alaska, USA, on 29 August was the third in autumn for this island (previous ones were in 2007 and 2008, with an additional one in spring in the 1970s). If accepted, a **Steppe Grey Shrike** *L. lahtora pallidirostris* photographed at Heinkenszand, Zeeland, on 12 September was the fourth for the Netherlands. A first-year **Masked Shrike** *L. nubicus* found at Spurn, Yorkshire, on 20 September was the third for Britain. Along the Mediterranean coast of Africa, an adult **Pied Crow** *Corvus albus* was seen at Punta del Desnarigado, Ceuta, Spain, on 5 July.

WARBLERS **Greenish Warblers** *Phylloscopus trochiloides* ringed at Grindul Chituc, Danube delta reserve, on 9 (two) and 16 August constituted the third to fifth records for Romania. If accepted, an **Arctic Warbler** *P. borealis* at Nørre Lyngvig Fyr, Hvide Sande, on 9-10 September will be the sixth for Denmark; another one was found on Vlieland, Friesland, the Netherlands, on 13 September. A **Western Bonelli's Warbler** *P. bonelli* on Feøy, Rogaland, on 27 August was the seventh for Norway. In mid-September, the fourth and fifth **Wood Warbler** *P. sibilatrix* for North America were found in Alaska, USA, on Adak, Aleutians, and St Paul, Pribilofs. DNA analysis revealed that a female *Sylvia* warbler on Fair Isle, Shetland, Scotland, on 16-17 May concerned a **Moltoni's Warbler** *S. subalpina*, the third for Britain. At a single ringing station at Bloemendaal, Noord-Holland, the Netherlands, a record 25 **Barred Warblers** *S. nisoria* were ringed from 21 August to 20 September, with four on three days; a high total of five were trapped on Fair Isle on 22 August. The first for the Azores was found by a BirdingBreaks group on Flores on 23 September. When identification is confirmed by DNA analysis, a **Siberian Lesser White-throat** *S. althaea blythi* trapped in Saarland, Germany, on 14 August will be the earliest ever in western Europe. A **Pallas's Grasshopper Warbler** *Locustella certhiola* trapped at Titchfield Haven, Hampshire, England, on 6 September was the first this autumn for Britain, remarkably far south, and the earliest ever (over 4500 Common Grasshopper Warblers *L. naevia* have been trapped at this site since 1999). At least 11 **Lanceolated Warblers** *L. lanceolata* were singing in Finland this summer. On 12 September, this autumn's first for Britain was reported from Isle of May, Fife, Scotland. A **Common Grasshopper Warbler** trapped at Yeruham on 22 August was (only) the ninth for Israel. A first-year **Booted Warbler** *Iduna caligata* photographed at Stare Jaroszewice, Boleslawiec, on 25 August was (only) the second for Poland (the first was in 2013). The one at Maasvlakte, Zuid-Holland, on 17 September was the 23rd for the Netherlands. In Sweden, an **Eastern Olivaceous Warbler** *I. pallida* was

found dead at Gästrikland on 23 September. A **Paddyfield Warbler** *Acrocephalus agricola* trapped in Lisboa on 21 September stayed into the last week of September and was the fourth for Portugal. An adult of the endangered **Streaked Reed Warbler** *A. sorghophilus* was seen by Paul Holt in Tongzhou, Beijing, China, on 24 September. An **Aquatic Warbler** *A. paludicola* trapped and ringed as a first calendar-year on Vlieland on 8 August 2010 was photographed at Biebrza Basin in eastern Poland on 25 July 2014. A **Moustached Warbler** *A. melanopogon* wearing a ring from Croatia was trapped in Ostrava, Czech Republic, on 15 September.

THRUSHES TO AMERICAN WARBLERS In Alaska, a **Northern Mockingbird** *Mimus polyglottos* was photographed on a skin boat on Gambell on 13 September, constituting the first record for the northern Bering Sea, at a distance of c 3000 km to the nearest breeding area. A first-year **Siberian Thrush** *Geokichla sibirica* trapped on Husøy, Træna, on 24 September was the seventh for Norway. A female **Common Rock Thrush** *Monticola saxatilis* photographed in the Pechora delta, European Russia, on 18 August constituted the species' northernmost record. This autumn's first **Pechora Pipit** trapped at Titran, Frøya, Sør Trøndelag, on 22 September was the 32nd for Norway. A **Buff-bellied Pipit** *A. rubescens* at Garður on 22 September was the 34th for Iceland. In Britain, the **Two-barred Crossbill** *Loxia leucoptera bifasciata* in Gloucestershire was again seen on 15 September. The first **Ortolan Bunting** *Emberiza hortulana* for southern Africa concerned a first-winter photographed at Namib Rand Nature Reserve, Namibia, on 13 November 2013, ie, at a site 24 degrees of latitude or c 2500 km south from the species' previous southernmost winter record (Bull Afr Bird Club 21: 228-230, 2014). A male **Pallas's Reed Bunting** *E. pallasii* was found at Tobseda, Pechora delta, European Russia, on 28 June. The first **Common Yellowthroat** *Geothlypis trichas* for Spain was a male photographed at Trebujena, Cádiz, on 19 September.

For a number of reports Birdwatch, British Birds, Go-South Bulletin, Sovon-Nieuws, www.birdguides.com, www.netflug.dk, www.rarebirdalert.co.uk and www.trektellen.nl were consulted. We wish to thank Arjan Boele, Richard Bonser, Christian Brinkman, Rolf Christensen, Martin Collinson, Mark Constantine, Andrea Corso, Mike Crewe, Kris De Rouck, Klaas van Dijk, Philippe J Dubois (France), Enno Ebels, Ton Eggenhuizen, Lee Evans, Chris Feeney, Natalino Fenech, Dick Forsman, Raymond Galea, Geert Groot Koerkamp, Frank van Groen, Marcello Grussu, Ricard Gutiérrez, Bernd Haelterlein, Henk van Hattem, Leander Khil, Rolf Klein, Peter de Knijff, Łukasz Ławicki (www.clanga.com), Vincent Legrand, Paul Lehman, André van Loon, Gerby Michielsen, Dominic Mitchell, Geir Mobakken (Norway), Paul Morton, Killian Mullaney, Gert Ottens, Carlos Pacheco, Yoav Perlman, Ton van Ree, Magnus Robb, Luciano Ruggieri, Michael Sammut, Sjaak Schilperoort, Roy Slaterus, Jaroslaw Solarczyk, Ruud Vlek, Rinse van der Vliet, Roland van der Vliet and Peter de Vries for their help in compiling this review.

Arnoud B van den Berg, Duinlustparkweg 98, 2082 EG Santpoort-Zuid, Netherlands
(arnoud.vandenberg@planet.nl)

Marcel Haas, Helmweg 12C, 1759 NE Callantsoog, Netherlands (zoodauma@gmail.com)

Recente meldingen

Dit overzicht van recente meldingen van zeldzame en interessante vogels in Nederland beslaat voornamelijk de periode **juli-augustus 2014**. De vermelde gevallen zijn merendeels niet geverifieerd en het overzicht is niet volledig. Alle vogelaars die de moeite namen om hun waarnemingen aan ons door te geven worden hartelijk bedankt. Waarnemers van soorten in Nederland die worden beoordeeld door de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA) wordt verzocht hun waarnemingen zo spoedig mogelijk in te dienen via www.dutchavifauna.nl.

EENDEN TOT STORMVOGELS In en rond de Prunjepolder, Zeeland, overzomerden zowel een **Roodhalsgans** *Branta ruficollis* (vanaf 8 juli) als een **Ross' Gans** *Anser rossii* (vanaf 10 augustus), terwijl een honkvaste **Dwerggans** *Anser erythropus* (vanaf ten minste april 2013) niet was weg te denken bij Nieuwegein, Utrecht. Aanzienlijk meer belangstelling kreeg een ruiend vrouwtje **Konings-eider** *Somateria spectabilis* van 23 augustus tot in september bij 't Horntje op Texel, Noord-Holland; het betrof de eerste (echt) twitchbare sinds 2001. Van 27 juli tot ten minste 24 augustus verbleef een – mogelijk ongeringd – adult vrouwtje **Buffelkopeend** *Bucephala albeola* op het Emmeer bij Huizen, Noord-Holland. Op 27 augustus werd een hoog aantal van 278 **Krooneenden** *Netta rufina*

geteld in Meijndel, Zuid-Holland, en ook op enkele andere plekken waren grote groepen aanwezig. Een handvol **Witoogeenden** *Aythya nyroca* werd doorgegeven, de één met meer overtuiging dan de ander... In augustus werden slechts 11 **Kwartels** *Coturnix coturnix* geringd: één in Meijndel en 10 bij Ooij, Gelderland. Een **Alpengierzwaluw** *Apus melba* werd op 31 juli gemeld bij Garyp, Friesland. Een mannetje **Klein Waterhoen** *Porzana parva* liet zich tussen 10 en 13 juli bekijken in de Groene Jonker bij Zevenhoven, Zuid-Holland, maar was slechts voor een beperkt aantal waarnemers weggelegd. Een roepende vogel was nog tot zeker 11 juli aanwezig in de Weerribben, Overijssel, waar zich tot half juli eveneens een **Kleinst Waterhoen** *P pusilla* ophield. In de Onlanden bij Peize, Drenthe, werd op 18 juli een juveniel Kleinst gefotografeerd. 'Off-season' waren een zomerkleed **Parelduiker** *Gavia arctica* op 21 augustus en een **Stormvogeltje** *Hydrobates pelagicus* op 20 augustus langs Camperduin, Noord-Holland. Zeetrekters noteerden in totaal zeven **Noordse Stormvogels** *Fulmarus glacialis*, een **Grauwe Pijlstormvogel** *Puffinus griseus*, twee **Noordse Pijlstormvogels** *P puffinus* en (slechts) drie **Vale Pijlstormvogels** *P mauretanicus*. Een **Kuhls/Scopoli's Pijlstormvogel** *Calonectris borealis/diomedea* werd op 25 augustus gemeld langs Camperduin.

464 Woestijnplevier / Greater Sand Plover *Charadrius leschenaultii*, met Bontbekplevieren / Common Ringed Plovers *C hiaticula*, Den Oever, Noord-Holland, 13 augustus 2014 (*Mattias Hofstede*)

Recente meldingen

OOIEVAARS TOT AALSCHOLVERS Trekcellers noteerden in totaal maar liefst 150 **Zwarte Ooievaars** *Ciconia nigra*, waaronder een groep van 13 op 7 augustus over Koningsbosch, Limburg. Hoge dagtotalen van **Ooievaar** *C. ciconia* betroffen 244 op 16 augustus over telpost De Bruuk bij Groesbeek, Gelderland, en 227 op 24 augustus over telpost De Horde bij Lopik, Utrecht. Een ongeringde **Roze Pelikaan** *Pelecanus onocrotalus* werd op 24 augustus dood gevonden als windmolenslachtoffer op de Haringvlietdam, Zuid-Holland. Op basis van overeenkomstige veerbeschadigingen betrof het vrijwel zeker de vogel die voor het laatst op 13 juni werd gefotografeerd in de Groene Jonker bij Zevenhoven en daarvoor op diverse andere plekken werd gezien. Een aanwezige chip bewees dat het om een ontsnapte vogel ging; de eigenaar is nog niet achterhaald. Populair bij met name fotografen was een juveniele **Kwak** *Nycticorax nycticorax* van ten minste 10 tot 31 augustus langs een vijver in Overveen, Noord-Holland. **Ralreigers** *Ardeola ralloides* werden gezien van 20 juni tot 6 juli bij Heeg, Friesland, en op 12 juli (weer) in de Hilversumse Bovenmeent, Noord-Holland (op 7 juni was hier ok een exemplaar gezien). Er bleven nog c 40 **Koereigers** *Bubulcus ibis*, met maximaal zeven voor langere tijd bij Elburg, Gelderland. Eén van de twee geringde en gezenderde Oostenrijkse **Heremietbissen** *Geronticus eremita* hield zich nog tot ten minste 6 juli op bij Dwingeloo, Drenthe. Op c 30 plekken verspreid over het land werden **Zwarte Ibsissen** *Plegadis falcinellus* waargenomen. De grootste groepen hielden zich op 30 juli op bij Zevenhoven (acht), vanaf 2 augustus bij Alkmaar, Noord-Holland (zes), en op 3 augustus op Vlieland, Friesland (zes). Een juveniele **Kuifaalscholver** *Phalacrocorax aristotelis* die vanaf 23 augustus regelmatig met de veerboot pendelde tussen Texel en Den Helder, Noord-Holland, bleek op 23 juni te zijn geringd als nestjong op de Iles Chausey, Manche, Frankrijk.

GRIELEN TOT VORKSTAARTPLEVIEREN Een melding van een langsvliegende **Griël** *Burhinus oedicnemus* kwam op 19 juli uit Berkheide bij Wassenaar, Zuid-Holland. **Steltkluten** *Himantopus himantopus* deden het goed dit jaar als broedvogel, met op minimaal 10 locaties ruim 35 jongen. **Aziatische Goudplevieren** *Pluvialis fulva* werden gemeld op 11 juli in De Slufter op Texel; van 1 tot 7 augustus bij Zierikzee en Serooskerke, Zeeland; op 3 augustus op Vlieland; en vanaf 12 augustus in de Mokbaai op Texel. Een adulte **Steppekievit** *Vanellus gregarius* liet zich op 3 en 4 juli bewonderen bij Liessel, Noord-Brabant. **Woestijnplevieren** *Charadrius leschenaultii* bevonden zich op 3 augustus bij Westhoek, Friesland, op 10 augustus op de Boschplaat op Terschelling, Friesland, en op 12 en 13 augustus bij Den Oever, Noord-Holland; mogelijk betrof het steeds dezelfde vogel. Tot en met 2013 waren er 15 gevallen. Eind augustus werden ruim 125 **Morinelplevieren** *C. morinellus* gezien. Een groep van maximaal 35 verbleef bij Meliskerke, Zeeland, op 26 en 27 augustus. Naast enkele exemplaren op bekende plekken langs de Friese en Groninger Waddenkust, werden **Breedbekstrandlopers** *Calidris falcinellus* gezien op 7 juli in Polder IJdoorn, Noord-Holland; van 12 tot 20 juli, op 6 augustus en van 23 tot 29 augustus in de

Prunjepolder; van 14 tot 18 augustus bij Ouddorp, Zuid-Holland; en op 31 augustus bij Diependal, Drenthe. Een adulte **Bonapartes Strandloper** *C. fuscicollis* bevond zich op 1 augustus op het Amelandse Noordzeestrand ter hoogte van Ballum, Friesland. Een **Blonde Ruiter** *C. subruficollis* werd op 23 augustus gezien in De Slufter op Texel. In totaal werden c 12 **Gestreepte Strandlopers** *C. melanotos* gemeld, waaronder van 11 tot 28 augustus één bij de Westerplas op Schiermonnikoog, Friesland (pas de derde voor dit Waddeneiland). Vrijwel alle c 55 **Grauwe Franjepoten** *Phalaropus lobatus* werden gezien in de kustprovincies. De grootste groepen verbleven eind augustus in de Emmapolder, Groningen (maximaal acht), en op Vlieland (maximaal vijf). Een **Rosse Franjepoot** *P. fulicarius* werd op 19 augustus eveneens in de Emmapolder gemeld. **Terekruiers** *Xenus cinereus* verbleven van 11 tot 14 juli bij Scherpenisse, Zeeland, en op 13 en 14 juli in de Breebaartpolder, Groningen. **Kleine Geelpootruiters** *Tringa flavipes* bevonden zich op 26 juli bij Westerland op Wieringen, Noord-Holland, en op 25 augustus bij Den Helder (mogelijk de vogel die vanaf afgelopen winter in de Kop van Noord-Holland rondzwierf). Ook waren er op 5 en 9 juli nog meldingen uit de Ezumakeeg, waar vanaf 1 juni langdurig een exemplaar verbleef. Deze periode verschenen c acht **Poelruiters** *T. stagnatilis*; de meeste waarnemingen kwamen uit de eerste helft van juli. Een **Poelsnip** *Gallinago media* werd op 30 juli gemeld bij Zwolle, Overijssel. Opmerkelijk waren **Steppevoorkstaartplevieren** *Glareola nordmanni* die op 29 en 30 juli verbleven bij het Zuidlaardermeer, Groningen (eerste-kalenderjaar) en bij Hinnaard, Friesland (twee, waaronder een eerste-kalenderjaar), en van 25 augustus tot 8 september bij Twisk, Noord-Holland (adult).

ALKEN TOT STERNS De enige **Papegaaiduiker** *Fratercula arctica* van deze periode werd op 15 augustus op het Friese Front, Continentaal Plat, gezien. Van 17 augustus tot 3 september verbleef opnieuw een **Zwarte Zeekoet** *Cephus grylle* langs de Brouwersdam, Zuid-Holland. Een exemplaar in adult zomerkleed vloog op 24 augustus langs Terschelling. Vanaf telposten werden in totaal zes **Kleinste Jagers** *Stercorarius longicaudus*, ruim 200 **Kleine Jagers** *S. parasiticus* (waaronder één op 11 juli over telpost Dordtse Biesbosch, Zuid-Holland), twee **Middelste Jagers** *S. pomarinus* en negen **Grote Jagers** *S. skua* gemeld. Een adult zomerkleed **Vorkstaartmeeuw** *Xema sabini* verbleef op 2 augustus bij IJmuiden, Noord-Holland, en op 5 augustus bij Callantsoog, Noord-Holland. De hoogste aantallen **Lachsterns** *Gelochelidon nilotica* werden gemeld op de slaapplaats op het Balgzand, Noord-Holland (21 adulte en vier juveniele op 8 augustus) en bij Nieuwe Pekela, Groningen (maximaal 12, waaronder ten minste vijf juveniele, op 3 augustus). Elders werd de soort onder meer waargenomen op 3 augustus bij Zwolle (twee), van 9 tot 15 augustus langs de Dollard, Groningen (vier), en van 27 augustus tot 1 september bij Berkel en Rodenrijs, Zuid-Holland (adulte en juveniele). Bij slaapplaatsstellingen van **Reuzensterns** *Hydroprogne caspia* in augustus werden bij Paesens en op de Engelsmanplaat en de Steile Bank in Friesland, res-

465 Koningseider / King Eider *Somateria spectabilis*, vrouwtje, NIOZ-haven, Texel, Noord-Holland, 23 augustus 2014 (Jaap Denee)

466 Koningseider / King Eider *Somateria spectabilis*, vrouwtje, NIOZ-haven, Texel, Noord-Holland, 22 september 2014 (René Pop)

Recente meldingen

467-468 Steppevorkstaartplevier / Black-winged Pratincole *Glareola nordmanni*, Twisk, Noord-Holland, 26 augustus 2014 (*Mattias Hofstede*) **469** Woestijnplevier / Greater Sand Plover *Charadrius leschenaultii*, Den Oever, Noord-Holland, 13 augustus 2014 (*Mattias Hofstede*)

470-471 Steppevorkstaartplevieren / Black-winged Pratincoles *Glaucopis tringoides*, Hinnaard, Friesland, 29 juli 2014 (Ipe Weeber)

Recente meldingen

pectievelijk maximaal 26, 21 en 16 vogels geteld. In de Kropswolderbuitenpolder, Groningen, produceerden c 23 paren **Witwangsterns** *Chlidonias hybrida* ten minste 43 jongen. Ook op een vijftal andere plekken werd de soort gemeld. Behalve uit de omgeving van het Zuidlaardermeer, waar zeker zeven jongen werden grootgebracht afkomstig van c zeven broedparen, werden **Witvleugelsterns** *C. leucopterus* ook op meer dan 10 andere plekken gemeld.

VISARENDE TOT UILEN In de Biesbosch, Noord-Brabant/Zuid-Holland, waren in juli zeker drie **Visarenden** *Pandion haliaetus* twee nesten aan het bouwen; dat belooft wat voor volgend jaar! Vanaf telposten werden in totaal 130 **Visarenden**, ruim 1200 **Wespendieven** *Pernis apivorus* (met name in de laatste decade van augustus in het zuidoosten), 761 **Bruine Kiekendieven** *Circus aeruginosus*, vier **Blauwe Kiekendieven** *C. cyaneus*, 18 **Grauwe Kiekendieven** *C. pygargus*, drie **Zeearenden** *Haliaeetus albicilla*, zes **Rode Vrouwen** *Milvus milvus*, drie **Zwarte Vrouwen** *M. migrans*, vijf **Velduilen** *Asio flammeus*, 10 **Smellekens** *Falco columbarius* en 50 **Slechtvalken** *F. peregrinus* doorgegeven. Een juveniele **Wespendief** op 26 augustus in Den Haag was de derde die ooit in Zuid-Holland werd geringd. Op twee plaatsen verbleven **Slangenarenden** *Circaetus gallicus* voor langere tijd: van 3 juli tot 2 augustus op de Hoge Veluwe, Gelderland (twee), en van 3 tot 24 augustus in het Fochteloërveen, Drenthe/Friesland. Op 4 juli werd een exemplaar gefotografeerd bij Zevenhoven. Een **Vale Gier** *Gyps fulvus* werd op 12 juli gemeld bij Bergambacht, Zuid-Holland. In de middag van 1 augustus vloog een exemplaar van Den Helder naar Texel en weer terug tot voorbij Schagen, Noord-Holland. De volgende dag passeerde hij achtereenvolgens Alkmaar; IJmuiden; Aerdenhout, Noord-Holland; Voorhout, Zuid-Holland; Leiden, Zuid-Holland; en Delft, Zuid-Holland. Op 3 augustus werd een ander exemplaar gefotografeerd bij Leersum, Utrecht. Een tweede-kalenderjaar **Steppekiekendief** *C. macrourus* werd op 27 augustus gefotografeerd bij Moergestel, Noord-Brabant. Bij Heino, Overijssel, bracht een paar **Rode Vrouwen** drie jongen groot. **Velduilen** kenden een opmerkelijk goed broedseizoen met onder meer c 50 paren in Friesland; zeven bij Zwolle; ten minste drie in Eemland, Utrecht; en twee op Schouwen-Duivenland, Zeeland.

HOPPEN TOT LEEUWERIKEN **Hoppen** *Upupa epops* lieten zich aanschouwen van 14 tot 23 augustus bij Nieuw-Haamstede, Zeeland; van 18 tot 25 augustus bij Zevenaar, Gelderland; van 19 tot 24 augustus bij 't Horntje op Texel; en op 30 augustus bij Dishoek, Zeeland. Een nest van **Bijeneters** *Merops apiaster* bij Santpoort in Nationaal Park Zuid-Kennemerland, Noord-Holland, werd vlak voor het uitkomen van de jongen gepredeerd door een **Vos** *Vulpes vulpes*. Verder werd de soort gemeld op 19 juli bij Groede, Zeeland, op 1 en 7 augustus op Texel en op 16 augustus bij Uffelte, Drenthe (twee). Opmerkelijk waren drie nestvondsten van **Draaihalzen** *Lynx torquilla* in Drenthe en één (in een nestkast) in Gelderland. In augustus werden weer flink wat doortrekkers opgemerkt en

belandden er 18 in handen van ringers, waaronder zes in Meijndel en vijf bij Ooij. **Grauwe Klauwieren** *Lanius collurio* brachten jongen groot in onder meer de Amsterdamse Waterleidingduinen, Noord-Holland (drie jongen), en de Kennemerduinen bij Bloemendaal, Noord-Holland (twee), en nabij Rotterdam, Zuid-Holland (drie). Een adulte **Kleine Klapekster** *L. minor* werd op 30 augustus korte tijd gezien op en rond het ringstation in de Kennemerduinen, Noord-Holland. De **Roodkopklauwier** *L. senator* met kwekersring verbleef nog tot zeker 12 juli in Solleveld, Westland, en dook op 31 juli op bij Castricum, Noord-Holland. Twee **Buidelmezen** *Remiz pendulinus* werden op 19 juli geringd bij Kamperhoek, Flevoland. De **Kuifleeuwerik** *Galerida cristata* in Haverleij bij Den Bosch, Noord-Brabant, werd alleen in de eerste dagen van juli nog waargenomen.

BOSZANGERS TOT GRASZANGERS Een zingende **Grauwe Fitis** *Phylloscopus trochiloides* werd op 7 juli gemeld bij Oost-Vlieland, Friesland. Een **Bergfluiter** *P. bonelli* bevond zich van 25 tot 28 augustus op de noordpunt van Texel. Erg vroege **Sperwergrasmussen** *Sylvia nisoria* werden op 30 juli gevangen in het Zwanenwater, Noord-Holland (eerste juli-geval), en op 2 augustus waargenomen in Meijndel. In augustus werden er 18 geringd, waarvan 10 in de Kennemerduinen en één bij Kamperhoek. Daarnaast waren er voornamelijk in de tweede helft van augustus nog eens c 10 veldwaarnemingen. Een **Krekelzanger** *Locustella fluviatilis* zong van 4 tot 14 juli bij Twijzel, Friesland, en op 25 augustus werd een exemplaar geringd bij Castricum. Buiten het 'vaste' areaal in Zuid-Limburg, was er ook in Flevoland een geslaagd broedgeval van **Orpheusspotvogel** *Hippolais polyglotta*. Een eerste-kalenderjaar **Veldrietzanger** *Acrocephalus agricola* werd op 16 augustus geringd op Goeree-Overflakkee, Zuid-Holland. Een mogelijke **Kaspische Karekiet** *A. scirpaceus fuscus* werd op 16 augustus geringd in de Kennemerduinen; er werden veertjes verzameld voor DNA-analyse. **Waterrietzangers** *A. paludicola* waren schaars, met slechts zes veldwaarnemingen in augustus. Enkele vogels werden buiten de bekende locaties gezien, zoals op 3 en 9 augustus in de Onlanden en op 24 augustus bij Lossen, Overijssel. In augustus werden zeker 10 exemplaren geringd, waaronder zes bij Castricum. Een bijzondere terugmelding betrof een op 8 augustus 2010 op Vlieland als eerstejaars geringd exemplaar dat op 25 juli werd gefotografeerd in Biebrza in oostelijk Polen. **Grote Karekieten** *A. arundinaceus* werden geringd op 12 juli bij Elburg, op 14 juli en 8 augustus in de Kennemerduinen en op 6 en 14 augustus bij Ooij. Op 19 juli kwam er weer eens een melding van een **Graszanger** *Cisticola juncidis* uit het Verdronken Land van Saeftinge, Zeeland.

WATERSPREEUWEN TOT GORZEN Een **Roodbuikwaterspreeuw** *Cinclus cinclus aquaticus* werd op 24 augustus gemeld bij Epen, Limburg. Een **Noordse Nachtegaal** *Luscinia luscinia* werd op 23 augustus geringd in de Kennemerduinen. Een eerste-kalenderjaar **Citroenkwikstaart** *Motacilla citreola* werd op 24 augustus gemeld op de Strabrechtse Heide, Noord-Brabant. Vanaf telposten

472 Kwak / Black-crowned Night Heron *Nycticorax nycticorax*, juveniel, Overveen, Noord-Holland, 24 augustus 2014 (Martin van der Schalk)

473 Zwarte Ooievaar / Black Stork *Ciconia nigra*, juveniel, De Waal, Texel, Noord-Holland, 20 augustus 2014 (René Pop)

474 Vorkstaartmeeuw / Sabine's Gull *Xema sabini*, zomerkleed, Callantsoog, Noord-Holland, 5 augustus 2014
(Hans Brinks)

475 Vorkstaartmeeuw / Sabine's Gull *Xema sabini*, zomerkleed, Callantsoog, Noord-Holland, 5 augustus 2014
(Mattias Hofstede)

476 Kleinste Jager / Long-tailed Jaeger *Stercorarius longicaudus*, juveniel, Westkapelle, Zeeland, 31 augustus 2014 (Thomas Luiten) **477** Lachstern / Gull-billed Tern *Gelochelidon nilotica*, juveniel, Berkel en Rodenrijs, Zuid-Holland, 27 augustus 2014 (Martin van der Schalk) **478** Witvleugelsterns / White-winged Terns *Chlidonias leucopterus*, adult en juveniel, Oostpolder, Zuidlaardermeer, Groningen, 20 juli 2014 (Guido Meeuwissen)

Recente meldingen

- 479 Terekrutter / Terek Sandpiper *Xenus cinereus*, Scherpenissepolder, Zeeland, 11 juli 2014 (Kris De Rouck)
480 Vale Gier / Griffon Vulture *Gyps fulvus*, Den Helder, Noord-Holland, 1 augustus 2014 (Sander Lagerveld)
481 Steppiekievit / Sociable Lapwing *Vanellus gregarius*, adult, Liessel, Noord-Brabant, 3 juli 2014 (Edwin Winkel)
482 Breedbekstrandloper / Broad-billed Sandpiper *Calidris falcinellus*, juveniel, Ouddorp, Zuid-Holland, 17 augustus 2014 (Kris De Rouck) 483 Klein Waterhoen / Little Crake *Porzana parva*, adult mannetje, Groene Jonker, Zuid-Holland, 10 juli 2014 (Phil W Koken) 484 Klein Waterhoen / Little Crake *Porzana parva*, adult mannetje, Groene Jonker, Zuid-Holland, 10 juli 2014 (Robert van der Meer)

485 Bergfluitser / Western Bonelli's Warbler *Phylloscopus bonelli*, Robbenjager, Texel, Noord-Holland, 25 augustus 2014 (Jos van den Berg)

486 Bruinkopgors / Red-headed Bunting *Emberiza bruniceps*, mannetje, Westkapelle, Zeeland, 23 juli 2014 (Rob Half)

487 Morinelplevieren / Eurasian Dotterels *Charadrius morinellus*, Meliskerke, Zeeland, 26 augustus 2014
(Thomas Luiten)

– met name in de zuidelijke helft van het land – werden in augustus 31 **Duinpiepers** *Anthus campestris* gemeld. Twee juveniele **Roodmussen** *Erythrina erythrina* werden op 22 juli geringd bij Zwolle. Daarnaast waren er in juli nog enkele (broedverdachte) waarnemingen langs de kust. Vanaf telposten werden in augustus 18 **Ortolanen** *Emberiza hortulana* doorgegeven. Een mannetje **Bruinkopgors** *E bruniceps* verblijdde op 23 en 24 juli menige

vogelaar bij Westkapelle, Zeeland; het was de eerste twitchbare sinds het mannetje dat op 2 juni 1995 bij Sint Philipsland, Zeeland, verbleef.

Voor hun hulp bij het samenstellen van deze rubriek bedanken wij Garry Bakker, Arjan Boele, Jan van Dijk, Klaas van Dijk, Michal Polakowski en Adri Remeus. Ook is dankbaar gebruikgemaakt van de websites dutchbirdalerts.nl, waarneming.nl, trektellen.nl, sovon.nl en lauwersmeer.com.

Roy Slaterus, Bervoetsbos 71, 2134 PM Hoofddorp, Nederland (roy.slaterus@dutchbirding.nl)
Vincent van der Spek, Acaciastraat 212, 2565 KJ Den Haag, Nederland
(vincent.van.der.spek@dutchbirding.nl)
Martijn Renders, Frans Hanegraafstraat 18, 4273 EK Hank, Nederland
(martijnrenders@gmail.com)

DB Actueel

Oosterse Vorkstaartplevier op Tholen Op zondag 8 september 2014 stopte ik (Kris De Rouck) na een 'rondje Zeeland' om 15:00 bij de picknickplaats aan de N656 bij het Rammegors, ten zuiden van Sint Philipsland, Zeeland. Ik wilde kijken of er bijvoorbeeld een kiekendief vloog. Ik zag echter gelijk iets anders vliegen wat er veel spannender uit zag. De bewuste vogel vloog vrij ver weg boven het gebied en ik kon zien dat het een vorkstaartplevier *Glareola* was. Nadat hij was geland reed ik zo snel mogelijk om naar de oostzijde van het gebied om de vogel van dichterbij te kunnen bekijken. Hij vloog echter weer vrij snel op waarbij ik dacht een donkere ondervleugel te zien. Hij verdween hoog en ver weg maar ik kon nog net zien dat het bijna verdwijnende stipje richting Stinkgat vloog. Ik stuurde een berichtje aan Corstiaan Beeke: 'mogelijke Steppenvork in het Rammegors-Stinkgat' en via CB werd het bericht tegen 16:30 op Dutch Bird Alerts geplaatst als Steppenvorkstaartplevier *G nordmanni*. Ik sprintte terug naar de auto en reed naar het Stinkgat en na een half uurtje vond

ik de vogel in kwestie terug bij de kijkwand. Hij zat achteraan en grotendeels verscholen achter het dijkrandje, waarbij een half uur lang alleen de kop zichtbaar was. Daarna besloot hij eindelijk wat rond te lopen en ging hij iets dichterbij de kijkwand zitten. Om iets voor 17:00 zag ik tot mijn opluchting de eerste waarnemers (Linda Aandeweg, Dirk van Straalen en André Strootman) aankomen en kon ik dringend huiswaarts vertrekken. Ik meldde hen dat de laatste details nog moesten worden vastgesteld om bijvoorbeeld Oosterse Vorkstaartplevier *G maldivarum* uit te sluiten. Omdat ik geen risico wilde lopen om de vogel te verstoren had ik de ondervleugel hier namelijk nog niet gezien, laat staan gefotografeerd. Wat mij niet lukte, lukte wel voor DvS en AS; zij konden de ondervleugel fotograferen en constateerden dat deze roestbruin was. De determinatie werd gewijzigd en AS gaf de vogel snel door als Vorkstaartplevier *G pratincola*. Even later kon AS met hulp van Wietze Janse een foto uploaden op DB Alerts waarop de ondervleugel in detail was te zien. Vogelaars die de foto op hun computer

scherm of telefoon openden zagen tot hun schrik een roodbruine ondervleugel zonder witte achterrand en een relatief korte staart, kenmerken die nadrukkelijk wезen op een Oosterse. Veel vogelaars sprongen nog voor de definitieve bevestiging in de auto. Helaas vloog de vogel rond 18:00 op en verdween luid roepend in zuidwestelijke richting, iets voordat de eerste twitchers aankwamen. Posten bij het Stinkgat en zoeken in de omgeving tot aan het donker leverden niks op maar toen de zon al onder was zagen Tjimmen van Doornik en Arnout Linckens hem tot hun stomme verbazing vlak voor de auto laag over de weg vliegen bij het Rammegors, vrijwel op de plek van waar ik hem het eerst had gezien. De vogel leek te landen in het gebied maar kon in het valende duister niet meer worden teruggevonden.

De volgende ochtend, 8 september, verzamelden zich vanaf het eerste licht vele 10-tallen vogelaars op de dijk langs het Rammegors. Alleen Diederik Kok koos positie aan de andere kant van het gebied, waar het zonlicht gunstiger was en beter zicht was op de waterpartij in het gebied. Na talloze keren scannen van de wateranden ontdekte DK om 08:30 de vorkstaartplevier zittend op de rand langs het water, nauwelijks zichtbaar tegen de bruine achtergrond. Hij belde de vogelaars aan de andere kant en gaf de terugvondst door via DB Alerts. C 100 vogelaars reden snel om en konden even later DK bedanken voor zijn knappe spеurwerk. Tot 10:20 bleef de vogel rusten en liet zich door flink wat vogelaars op afstand maar goed bekijken en liet ook twee soorten roepjes horen; daarna vloog hij op en verdween linea

recta richting Stinkgat. Hier werd hij snel teruggevonden, eerst jagend boven het gebied en daarna rustend voor de kijkwand. De rest van de dag werd de vogel hier bezocht door enkele 100en vogelaars. Om 19:35 verdween hij weer in zuidelijke richting. De volgende dag leverden zoekacties niets meer op.

De uitgebreide documentatie maakt het eenvoudig om een sterk gesleten Vorkstaartplevier uit te sluiten (zonder witte toppen aan de armpennen en met sterk gesleten buitenst staartpennen). Naast de details in vleugeltekening en staartvorm was bijvoorbeeld ook de ovale vorm van het neusgat op foto's te zien.

Dit was het tweede geval van Oosterse Vorkstaartplevier in Nederland. De eerste bevond zich van 1 tot 5 augustus 1997 bij de Workumerwaard, Friesland. Deze vogel kent een bewogen geschiedenis op de Nederlandse lijst en werd gedurende enkele jaren als Vorkstaartplevier beschouwd totdat op basis van nauwgezet onderzoek door Gerald Driessens en Lars Svensson (Dutch Birding 27: 1-35, 2005) aanvaarding als Oosterse plaatsvond. In Europa is Oosterse een extreme dwaalgast met gevallen in Cyprus (1), Denemarken (1), Engeland (6), Frankrijk (1 in juni 2014; nog te aanvaarden), Noorwegen (1) en Zweden (1). Elders in de WP zijn gevallen bekend uit Israël en Koeweit (een geval uit Egypte wordt inmiddels als te summier gedocumenteerd beschouwd). KRIS DE ROUCK

ORIENTAL PRATINCOLE On 7-8 September 2014, an adult Oriental Pratincole *Glareola maldivarum* stayed near

488 Oosterse Vorkstaartplevier / Oriental Pratincole *Glareola maldivarum*, adult, met Kievit / Northern Lapwing *Vanellus vanellus*, Stinkgat, Tholen, Zeeland, 8 september 2014 (Alex Bos)

489 Oosterse Vorkstaartplevier / Oriental Pratincole *Glareola maldivarum*, adult, Stinkgat, Tholen, Zeeland, 8 september 2014 (Alex Bos)

Sint Philipsland, Zeeland, the Netherlands. The bird was well documented, making elimination of a heavily abraded Collared Partincole *G pratincola* (ie, with worn white tips to the secondaries and abraded outer tail-

feathers) straightforward. This was the second record for the Netherlands; the first was on 1-5 August 1997. There are now 12 records in Europe, half of which come from England.